

Škofu Evgenu Ravignaniju podelili nagrado zlatega svetega Justa

Severnoprimska podjetja odpuščajo delavce
malalan
gioielli - dragulji
VAŠA DRAGUJARNA z vami od leta 1949
Narodna ul. 28 - Tel. 040.211.465 - Općine www.malalan.com

7

16

SREDA, 17. DECEMBRA 2008

št. 299 (19.389) leto LXIV.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v uasi Zadrž na Cerknem, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskom pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženih Evropi.

TRST - UL. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - UL. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

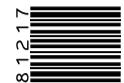
ČEDAD - UL. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.it> e-mail: redakcija@primorski.it

Poštnina plačana v gotovini

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 0,90 €

9 777124 666007

Primorski dnevnik

*Človek,
ki daje
(osamljen)
dober zgled*

IVAN ŽERJAL

Letošnja nagrada zlatega svetega Justa je šla človeku, kateremu večina Tržačanov priznava neutrudno prizadevanje za dialog ob spoštovanju vseh kulturnih, narodnostnih in verskih komponent tržaškega mesta. Tržaški škof Evgen Ravignani, kateremu se v tem času izteka čas pastoralnega delovanja v Trstu (z dopolnitvijo 75. leta starosti je moral papežu ponuditi odstop), je bil tudi v tem nadaljevalec linije, ki jo je začrtal njegov predhodnik, pokojni škof Lovrenc Bellomi. To vemo najbolj povedati prav Slovenci, saj je na vseh pomembnejših slovesnostih, na katerih smo bili prisotni, dosledno spregovoril tudi v našem jeziku. Tako je bilo tudi na nedavnem odprtju novih avtocestnih odsekov pri Padričah in Frankovcu, kjer so bile edine slovenske besede prav tiste, ki jih je izrekel škof, ki je s tem, kot smo takrat zapisali, rešil čast mesta. In tako je bilo tudi včeraj v dvorani tržaškega občinskega sveta, kjer je škof v slovenščini izrekel priznanje novinarjem slovenskih medijev, ki spremljajo delovanje krajevne Cerkve.

Kronisti iz Furlanije-Julijanske krajine s(m)o tako prestižno nagrado izročili osebnosti, ki se trudi biti pastir vseh in si prizadeva posredovati sporočilo upanja, ljubezni, dialoga in solidarnosti. S tem daje res velik - čeprav osamljen - pozitiven zgled in vlica upanje vsem tistim, ki z zaskrbljenostjo ugotavljamo hudo poslabšanje družbenega in političnega ozračja na naših krajih.

ITALIJA - Korupcija
Osumljeni podjetniki in politiki

PESCARA, POTENZA - Dan po volitvah je v Abruci izbruhiila velika afera, istočasno pa se je podobno zgodilo v Bazilikati. Župan Pescare in deželnki tajnik Demokratske stranke D'Alfonso je v hišnem priporu, med 40 osumljennimi v preiskavi o prirejenih zakupih in koncesijah pa so občinski funkcionari, podjetniki in predsednik letalske družbe AirOne Toto. V preiskavo o zakupih za črpjanje nafte v Bazilikati pa sta vpletena upravitelj naftne družbe Total Levha in poslanec DS Margiotta.

Na 13. strani

LJUBLJANA - Pismo predsednika Državnega zbora predsedniku poslanske zbornice
Gantar Finiju o krčenju sredstev za našo skupnost
Poziv, naj Italija spoštuje zaščitni zakon in mednarodne obvezne

DEŽELNI SVET - Priporočilo desne sredine

Dežela se bo zavzela za zaščito »slovanskih govoric« v Benečiji

TRST - Dežela FJK se bo zavzela za zaščito »slovanskih govoric« v Benečiji. K temu jo obvezuje stališče desne sredine, ki ga je včeraj obravnaval deželn

parlament. Leva sredina je zaman pozivala koalicijo, naj umakne sporni dokument in naj disput o jezikovnih problemih prepusti stroki.

Odbornik Molinaro je bil zelo previden. V imenu vlade je sicer osvojil stališče koalicije, a ga hkrati označil za netočnega.

Na 3. strani

LJUBLJANA - Predsednik slovenskega Državnega zbora dr. Pavel Gantar je v pismu predsedniku poslanske zbornice Gianfrancu Finiju izrazil zaskrbljenost zaradi krčenja državnih prispevkov slovenski narodni skupnosti v Italiji. Gantar je ob tem spomnil na številne pozive slovenskih organizacij, ki doslej niso bili upoštevani, dejavnosti manjšinskih ustanov pa bi ob napovedanih krčenjih bile bistveno prizadete. Predsednik slovenskega parlamenta je pri tem svojega italijanskega kolega spomnil na zaščitni zakon in mednarodne obveznosti italijanske države, kar zadeva zaščito Slovencev v Italiji.

Na 2. strani

Zaradi hrvaškega zakona o golfu nove težave med Slovenijo in Hrvaško

Na 2. strani

Valduga predlaga skupno vizijo za reševanje krize

Na 4. strani

Za socialno ogrožene Goričane boni za nakup hrane

Na 14. strani

Nov greznični sistem v sovodenjski občini

Na 15. strani

Na Vruhu pevski poklon Simonu Gregorčiču

Na 17. strani

Presenetite prijatelja ali sorodnika s posebnim darilom!

Podarite mu naročnino na Primorski dnevnik! Vse informacije dobite na tel. št. 040 7786331 za Trst in 0481 533382 za Gorico.

Primorski dnevnik

DRAGULJARNA
Laurenti Stigliani
V TRSTU OD 1919

TRST - LARGO SANTORIO, 4 TEL. 040/772770

LJUBLJANA - Predsednik Državnega zbora opozoril na težave Slovencev v Italiji

Pavel Gantar naslovil pismo Gianfrancu Finiju

Predsednik slovenskega parlamenta spomnil na zaščini zakon in mednarodne obveznosti Italije

LJUBLJANA - Predsednik Državnega zbora Slovenije Pavel Gantar je v ponedeljek na predsednika italijanske poslanske zbornice Gianfranca Finija naslovil pismo glede položaja slovenske narodne skupnosti v Italiji. Zapisal je, da v Sloveniji s pozornostjo in zaskrbljenostjo spremljamo razpravo in ravnanja ob sprejemu finančnega zakona, ki predvideva krčenje prispevkov za slovensko manjšino. Kot so sporočili iz državnega zbornika, je Gantar v pismu italijanskemu kolegu Finiju navedel, da v Sloveniji s pozornostjo in zaskrbljenostjo spremljamo razpravo in ravnanja ob sprejemu finančnega zakona za obdobje 2009-2011, v katerem je, kljub številnim pozivom Slovenije in slovenske manjštine v Italiji, predvideno krčenje finančnih prispevkov za delovanje organizacij slovenske narodne skupnosti v Italiji.

Predsednik DZ Gantar je predsedniku italijanske poslanske zbornice spomnil na leta 2001 sprejeti zaščitni zakon za Slovence v Italiji in mednarodne obveznosti Italije, ki med drugim izhajajo iz Osimskih sporazumov in konvencije Sveta Evrope o varstvu narodnih manjšin.

Gantar je izpostavil avtonomnost italijanskih poslank in poslancev pri sprejemu

Dr. Pavel Gantar

manju zakonov. Obenem je Finija še pozval, naj pri ponovni razpravi o finančnem zakonu v italijanski poslanski zbornici storiti vse, kar je v njegovi moči, za ponoven razmislek o ukrepih. Ti bodo v primeru sprejetja po Gantarovem prepričanju ogrozili obstoj številnih manjšinskih ustanov ter tako pod vprašaj postavili ohranitev in razvoj slovenske narodne skupnosti ter njeni vloge in pomen za čezmejno povezovanje, so včeraj še sporočili iz Državnega zbornika. (STA)

LJUBLJANA Hajka na Vajglu zaradi izjav o izbrisanih

LJUBLJANA - V poslanski skupini Zares so včerajšnji poziv poslanskih skupin SDS in SNS predsedniku parlamentarnega odbora za zunanjopolitiko Ivu Vajglu, naj odstopi, označili za neutemeljen, z njim pa naj bi si opozicijski poslanci »na znan način in z znanimi temami« nabirali politične točke. Poslanski skupini SDS in SNS sta Vajgl pozvali k odstopu, ker naj bi 10.

decembra v Beogradu na sestanku s predsednikom odbora srbske skupščine za zunanjopolitiko Dragoljubom Mičunovićem izjavil, da se bo začela uveljavljati odločba ustavnega sodišča v zvezi z vprašanjem statusa manjšin in izbrisanih oseb, ki bodo dobili dokumente in povračilo škode.

Njegova izjava naj bi bila po navdah SDS in SNS sporna zaradi razhajanja z referendumsko odločitvijo iz leta 2004, prav tako pa so v obeli poslanskih skupinah opozorili, da Vajgl kot predsednik OZP brez pooblastila DZ ne bi smeli podajati izjav ali stališč, ki zavezujejo Slovenijo.

V poslanski skupini Zares so medtem poudarili, da je bil Vajgl v Beogradu kot predsednik OZP prisoten kot udeleženec konference na temo Srbija, socialni dialog in regije v dialogu. Obisk srbske prestolnice zunaj okvirov uradnega potrjenega obiska oz. mednarodne dejavnosti DZ pa je izkoristil še za neuradne pogovore s predstavniki srbskih političnih oblasti in strank.

Obenem so v PS Zares še pojasnili, da je Vajgl v pogovoru z Mičunovićem povedal zgolj to, da so se stranke nove koalicije soočile z vprašanjem t.i. izbrisanih, ter da so v koaličijski pogodbi zapisale, da bo ta vlada uresničila odločbo ustavnega sodišča in to v celoti. V zvezi z odškodninami pa je zgolj ponovil že večkrat izraženo pravno mnenje.

Poudarili so tudi, da predstavnika srbske tiskovne agencije Tanjug na omenjenem srečanju sploh ni bilo, iz česar pa njihovem izvirajo tudi nekatere netočne navedbe izjav.

V PS Zares so še predlagali, da se v primeru, če kdo meni, da je bila udeležba Vajgl na konferenci v Beogradu v nasprotju s poslovnikom in pravilnikom, o tem opravi razprava v okviru kolegija predsednika državnega zbornika, ki je za to edini pristojen. Hkrati pa so izrazili polno podporo Vajglu pri nadaljnjem opravljanju funkcije predsednika OZP. (STA)

LJUBLJANA - Ob slovenski blokadi pristopnih pogajanj Hrvaške z Evropsko unijo Odnose med Slovenijo in Hrvaško dodatno otežil zakon o igriščih za golf

LJUBLJANA - Odnose med Zagrebom in Ljubljano, ki so obremenjeni zaradi slovenske blokade pristopnih pogajanj Hrvaške z EU, je še dodatno otežil zakon o igriščih za golf, ki ga je v ponedeljek sprejel hrvaški sabor. Nanj so se v torek kritično odzvali na MZZ in strankah. Hrvaška bo sicer tema sredinega sestanka predsednikov parlamentarnih strank. Sestanek predsednikov parlamentarnih strank in poslancev narodnih skupnosti, sicer namejen finančni krizi, je predsednik vlade Borut Pahor sklical, ker se želi pred petkovno pristopno konferenco za Hrvaško v Bruslju uskladiti s prvaki vseh parlamentarnih strank, morebitni dogovor pa morata natovari potrditi tudi vlada in parlament.

Ker ocenjuje, da je Hrvaška v pristopnih pogajanjih z EU predložila dokumente, ki prejudicirajo mejo med državama, je vlada pripravila predlog, s podpisom katerega bi se Hrvaška zavezala, da v prihodnosti ne bo uporabljala dokumentacije, ki bi kakorkoli prejudicirala mejo. Predlog sedaj usklajuje francosko predsedstvo EU, v njem pa naj bi Hrvaška pristala tudi na to, da se ta dokumentacija ne uporablja v sodnih in vseh drugih postopkih. Hrvaška predloga še vedno ni podprla, saj vztraja, da v svojih pogajalskih dokumentih ne prejudicira meje.

Glede na torkove izjave nekaterih predsednikov strank v DZ, se na sredinem sestanku obeta podpora predlogu Pahorjeve vlade glede poteka pristopnih pogajanj Hrvaške z EU. Predsednik SDS Janez Janša je takoj v torek napovedal, da bo v sredo podprt predlog vlade. Meni namreč, da je vlada predlagala kompromis, ki zadovolji interes Slovencev, še vedno pa dvomi, da bo nanj pristala Hrvaška in da bo imel podporo v EU.

Predsednica LDS Katarina Kresal je poudarila, da v LDS podpirajo čimprejšnji vstop Hrvaške v EU, da pa mora Slovenija v tem procesu zaščititi svoje interese. Za to bodo na sredinem sestanku podprtli politiko vlade glede tega vprašanja. »Slovenija seveda ne more dopustiti, da je stranski efekt pristopnih pogajanj Hrvaške z EU tudi določitev meje s Hrvaško in mora zavarovati svoje interese,« je poudarila. Vladni predlog podpirajo tudi v SLS. »Podpiramo jasno držo Slovenije, da se iz vseh dokumentov, ki so posredovani v Bruselj, črtajo vsi tisti dokumenti, ki kakorkoli prejudicirajo mejo med Slovenijo in Hrvaško,« je poudaril vodja PS SLS Jakob Presečnik.

Ob pritisku, ki ga prinaša hitro bli-

SLOVENIJA - Stališče strankinega vodstva SLS skrbi usoda naše skupnosti

LJUBLJANA - V Slovenski ljudski stranki (SLS) so izrazili pričakovanje, da se bodo slovenske oblasti odločno zavzemale za preprečitev poslabšanja položaja slovenske manjštine v Italiji, ki ji med drugim grozi ob sprejetju finančnega zakona, ki predvideva krčenje prispevkov za slovensko manjšino. Obenem so izrazili zaskrbljenost zaradi nedavnega incidenta v slovenski šoli v Trstu.

V SLS so spomnili - kot poroča STA - da klub številnim pozivom Slovenije in slovenske manjštine v Italiji predlog finančnega zakona za obdobje med letom 2009 in 2011 še vedno predvideva krčenje finančnih sredstev za slovenske narodne skupnosti ter njeni vloge in pomen za čezmejno povezovanje, so včeraj še sporočili iz Državnega zbornika. (STA)

ske manjštine.

Obenem so izrazili veliko zaskrbljenost nad nedavnim vdorom italijanskih karabinjerjev v slovensko osnovno šolo Frana Saleškega Finžgarja v tržaškem predmestju Barkovlje, ki naj bi bil po njihovih besedah nezaslišan in neopravičljiv. Ob tem so še poudarili, da ima slovenska manjšina tudi po veljavni italijanski zakonodaji pravico uporabljati narodne simbole, kakršen je slovenska trobojnica, ki je bila uporabljena ob otvoritvi jedilnice v osnovni šoli.

V SLS so še poudarili, da se zavzemajo za pozitivno reciprocitetno, kar pomeni, da zahtevajo enako visoke standarde, ki se jih Slovenija drži pri zaščiti italijanske manjštine tudi pri zaščiti slovenske manjštine v Italiji.

SEŽANA Domačina pogrešajo od pondeljka

SEŽANA - V pondeljek zjutraj se je z avtomobilom Ford Fiesta neznanom kam odpeljal 55-letni Martin Milharčič iz Sežane (na sliki). Vest prihaja iz tamkajšnje policjske postaje. Njegov avto je temno rdeč z registracijo KP76-01P, sam pa je visok 190 cm. Ob odhodu je imel zeleno hlače, črno majico in temnozeleno bundo. Kdor ima informacije o njegovem izginotju, naj obvesti slovensko policijo.

Pogled na del hrvaške istrske obale od Umaga do Savudrije

žajoča se petkova medvladna konferenca v Bruslju, na kateri bodo članice unije odločale, katera poglavja v pristopnih pogajanjih bo Hrvaška odprla in katera zaprla, je odnose med Slovenijo in Hrvaško obremenil še zakon o zemljiščih za igrišča za golf, ki ga je v ponedeljek po hitrem postopku sprejel hrvaški sabor. Zakon bi namesto lahko posegal tudi na zemljišča v lasti slovenskih državljanov.

Na slabe določbe zakona so že prednevi opozarjali tako na Hrvaškem kot v Sloveniji. Sporni zakon namreč omogoča državi ali lokalni in regionalni upravi, da lahko na zahtevo vlagateljev - lastnikov včinskega dela zemljišč za golf igrišča - potem razmišljajo, kako bi lahko ukrepalo, če se bo to zgodilo, so na MZZ odgovorili, da imajo dogovorjen forum znotraj EU, »to je pristopni proces Hrvaške, kjer se bo na problem opozorilo.«

Na sporni hrvaški zakon so se kritično odzvali tudi v večini parlamentarnih strank in njegovem sprejetju v saboru označili kot ponesrečeno potezo Hrvaške v času, ko državi poskušata rešiti medsebojna odprta vprašanja.

Po mnjenju poslanske skupine SLS je zakon notranja zadeva Hrvaške, vendar pa vladni predlagajo, da od Hrvaške doseže zmrznitev izvajanja tega zakona. V Zares so mnjenja, da bi se Hrvaška moral držati dogovora, da ne sprejme ničesar, kar bi ote-

žilo reševanje odprtih vprašanj s Hrvaško.

Predsednica LDS Katarina Kresal je dejala, da je »njaprej potreben pogledati, ali ta odločitev posega na sporno zemljišča za Slovenijo«, potem pa v LDS pričakujejo, »da bo vlada zelo pozorno spremislila« in ko bo ugotovila, »da je možno, da so to tudi sporna zemljišča«, da bo »ustrezno reagirala«. Kot je povedal vodja PS DeSUS Franc Žnidarič, bodo vsakršni hrvaški zakoni, če so v neskladju z ustavo ali dogovorom v EU, doživeli konsekvence.

Predsednik SDS Janez Janša je dejal, da, kolikor ve, gre za ukrep, ki »ni izrecno naperjen samo proti slovenskim lastnikom, ampak tudi proti slovenskim lastnikom«. »Če gre tukaj za parcele, ki so na ozemlju, kjer mi mislimo, da je naše, Hrvaška pa, da je njihovo, se pravi na ozemlju, kjer je potrebno še doseči rešitev in dogovor, potem je prav, da slovenska diplomacija reagira in na to opozori,« je dejal Janša.

Predsednik SNS Zmago Jelincic pa je izrazil upanje, da bo Slovenija v petek blokirala pot Hrvaške v EU. »Hrvati so v pondeljek sprejeli zakon, ki nacionalizira slovensko lastnino in po vzoru komunistov po drugi svetovni vojni ter fašistov in nacistov v času druge svetovne vojne razlasti lastnike. To se v moderni Evropi še ni zgodilo in se ne sme dogajati,« je dejal Jelincic (STA).

DEŽELNI SVET - Tondova uprava osvojila stališče desne sredine

Priporočilo Rimu, da zakonsko zaščiti »slovanska narečja« v videmski pokrajini

Leva sredina: Politiki vladajoče koalicije si prisvajajo pristojnosti, ki nikakor niso njihove

TRST – Deželna uprava Furlanije-Julijiske krajine se bo aktivirala pri rimski vladi in pri državnem parlamentu za spremembo državnega zaščitnega zakona za jezikovne manjštine (stevilka 482). V spremenjeni različici (noveli) tega zakona naj bi priznavali in ovrednotili kulturne identitete in jezikovne posebnosti Rezije ter Nadiških in Terskih dolin. Vladajoča desna sredina je, čeprav v omiljeni in v nekoliko megleni obliki, usnila deželnih vlad svoje politično stališče. Da Rezijani in prebivalci Nadiških in Terskih dolin niso Slovenci, temveč Sloveni, kar posledično pomeni, da jih je treba z zakonom ločiti od slovenske manjštine. To naj vsekakor naredijo v Rimu.

Cedajski deželni svetnik **Roberto Novelli**, glavni pobudnik te popolnoma odvečne razprave, je v začetku o potrebi po priznavanju rezijanščine, nadiščine in govorice "po nasen" predložil stališče, o katerem bi se moral opredeliti deželni svet. Namesto takšnega politično obvezujočega dokumenta se je desna sredina odločila za dosti bolj ohlapno priporočilo, ki ga je odbor osvojil brez glasovanja. Novelli se je za to odločil, da bi se izognil presenečenjem v večini (stranka UDC ga je večkrat posvarila, naj ne preveč napena vrvi) in tudi, da ne bi ustvaril prevelikih težav upravi v odnosu do slovenske manjštine in do Slovenije. Z druge strani je moral No-

velli podpreti zakonski predlog furlanskega senatorja Ferruccia Saro (zavzemata se za spremembo zakona 482) in si v vidiku spomladanskih upravnih volitev dodatno prikupiti »italijansko nastrojeno« Benečane.

Novelli je seveda večkrat poudaril, da nima nič proti Slovencem, a da le zagovarja hotenja tistih »slavofonov«, ki se ne čutijo Slovence in zato zahtevajo posebno zakonsko zaščito. Dežela je Slovence in Furlane že zakonsko zaščitila, sedaj so na vrsti tisti, ki govorijo nadiščino, rezijanščino in "po nasen". Če Dežela tega ne more narediti, naj to naredijo v Rimu.

Piero Colussi (Italija vrednot-Občanska lista) je poudaril, da je Novellijeva zahteve neumestna, ker Dežela v sklopu zakona za Slovence že priznava posebne značilnosti Rezije in Benečije. Z jezikovnimi problemi naj se ukvarjajo strokovnjaki, stališče desne sredine je izrazito politične narave. Pažimo, da po tej poti ne bomo skalili odnosov s slovensko manjšino in s Slovenijo, je opozoril Colussi.

Podobna stališča je zagovarjal **Igor Gabrovec** (Slovenska skupnost-DS), ki je v slovenščini in italijanščini obnovil zgodovino Beneških Slovencev in posebnost njihovih narečij, ki so slovenska. Jezikoslovci o tem ne dvomijo, pač pa dvomijo nekateri politiki, med katerimi prednjači senator Saro.

Deželni svetniki desne sredine so se včeraj predstavili kot glasniki Benečanov, ki nočejo biti obravnavani kot Slovenci

Ko se politika vmešava v stroko postane neverodostojna, zato je Novellijeva stališče brez vsakršne verodostojnosti, saj ima odkrite politične namene. Po tej poti bomo jutri zaščitili ne samo tržaščino, temveč tudi narečja, ki jih govorijo na Krasu oziramo skoraj v vsaki naši vasi.

Tako je razmišljal tudi **Igor Kocijančič** (Mavrična levica), po katerem politika ne more spremintati jezikovne in narodne stvarnosti. Ko je to poskušala narediti, se je končalo tragično, je poudaril zastopnik levice, ki je dejal, da je že Benito Mussolini govoril o navzočnosti slovenskih narečij na Videmskem. Nekdanji predsednik republike Francesco Cossiga je sicer skušal Reziane vzpotreti z Rusi. Noben jezikoslovec mu takrat ni verjel, pač pa so mu žal verjeli nekateri politiki.

Z Novellijem sta potegnila **Franco Baritussio** (Ljudstvo svobode) in **Ugo De Mattia** (Liga), ki sta govorila v nemščini oziroma v furlanščini. Bivši trbiški župan je rekel, da bi morala Dežela prisluhniti tudi tistem, ki se nimajo za Slovence, medtem ko je De Mattia zadevo povezel s federalizmom in s hotenji ljudi.

Stefano Pustetto (Mavrična levica) je stališča desne sredine označil za tipično politična stališča. Podobno je stvar ocenil **Alessandro Tesini** (Demokratska stranka), ki je soočenje o tem umetno ustvarjenem vprašanju označil za veliko izgubo časa. Bivši odbornik **Roberto Antonaz** je prepričan, da bi morali po tej poti tudi zaščiti »narečja znotraj posameznih narečij«. Illyjeva uprava je odobrila zakon za Furlane in za Slovenije, v sklopu katerega sta že izrecno omenjeni posebnosti Rezije in Nadiških dolin.

Zelo kritičen do senatorja Saro in do vseh, ki razmišljajo kot on, je bil demokrat **Mauro Travanut**. Lepo in prav je, ko načelno debatiramo o jezikovnih razlikah in podobno, ko skušamo tem zadavati dati politične razsežnosti pa postaja vsa stvar nadležna in včasih celo nevarna. Novelliju je Travanut (zaman) predlagal naj umakne svoje stališče, deželni svet, kot je predlagal Kocijančič, pa naj raje priredi strokovni posvet o pisani jezikovni stvarnosti FJK. Kocijančičev predlog je skupščina z glasovi desne sredine zavrnila.

Roberto Asquini (mešana skupina) je vztrajal, da Benečani res niso Sloveni, temveč »slavofoni«, ki jih je treba kot take zaščititi. **Piero Camber** (Ljudstvo svobode) je rekel, »da se ne smemo obnašati kot morilci manjinskih govorov in moramo zaradi tega upoštevati želje prebivalcev Rezije, Nadiških in Terskih dolin.«

Roberto Sasco (UDC) je sicer v glavnem podprt Novellijeva stališča, desno sredino pa je pozval k previdnosti. Dežela se mora kar se da izogniti frontalnemu sropadu s slovensko manjšino, ki bi pomenil tudi spor s Slovenijo. Ko obravnavata Slovence, naj ima FJK stalno pred seboj položaj Italijanov v Istri, zato manjinskih vprašanj ne gre izkorisčati v politične namene.

Sandor Tence

DEŽELNI SVET - Previdne ocene odbornika Molinara

»Novellijevo stališče vsebuje kar nekaj omembe vrednih netočnosti«

Vključila vso Benečijo. Paritetni odbor za slovensko manjšino bi moral po njegovem spoštovati željo Občine Čedad, da se jo izloči iz seznama občin zaščitnega zakona za Slovenije.

Dežela po Molinarovem mnenju dosledno izvaja svojo manjšinsko zakonodajo. V skladu s tem je letos namenila 100 tisoč evrov za ovrednotenje rezijanščine in nadiščine, a v okviru zakona za Slovence. Zaščita jezikovnih manjšin vsekakor po odbornikovem prepričanju sodi v ustavne pristojnosti države in torej rimskega parlamenta.

Politično stališče, odvečna razprava

Včerajšnja razprava v deželnem svetu je bila popolnoma odveč in posledično je odvečno tudi priporočilo, ki ga je desna sredina predlagala upravi. To je seveda naša ocena, koalicija, ki vodi FJK pa očitno ni tega mnemna.

Vsi vemo, da Benečani imajo za seboj zgodovino, ki je različna od zgodovine Slovencov na Tržaškem in Goriškem, vti tudi dobro vemo, da se njihova narečja med seboj razlikujejo in da so različna od slovenskega knjižnega jezika. To je dobro vedel zakonodajalec, ki je v deželnem zakon za Slovence vključil te različnosti in jim namenil tudi posebno finančno poglavje. Včerajšnja razprava je bila izrazito politično obarvana, kar v desni sredini tudi niso kdovaka skrivali. Senator Ferruccio Saro bo sedaj lahko v Rimu glasneje zahteval zakonsko zaščito »slovanskih« govorov in jutri, kdo ve, še zakonsko ločitev Benečanov od slovenske manjštine.

TOLMIN - Zaradi velikih količin snega opozarjajo na nevarnost plazov

Tolminski gorski reševalci rekorderji v številu zahtevnih akcij v gorah

TOLMIN - Čeprav se je število akcij slovenskih gorskih reševalcev letos zmanjšalo, tolminski gorski reševalci še pred zaključkom leta beležijo rekordno število akcij. Na počelo so letos prihitali že 61 krat, lani v celem letu 55 krat.

Člani tolminske postaje Gorske reševalne službe so v zadnjih letih poznani predvsem po izredno visokem številu reševalnih akcij, kar jih uvršča v sam vrh neslavne statistike. Letos so 50 krat sodelovali v reševalnih, 11 krat pa v iskalnih akcijah. V 27 primerih je bil v reševalno akcijo vključen zdravnik, v 23 pa so potrebovali posredovanje helikopterja. V akcijah so reševalci ali iskali 62 ljudi, od tega je bilo 18 nepoškodovanih, 5 lažje in 19 težje poškodovanih ljudi, 2 lažje in 9 težje obolelim. Za 7 ljudi ni bilo več pomoči, 2 pa še vedno pogrešajo. Ostaja jim tudi ena nedokončana akcija, saj so iskalno akcijo pogrešanega Andreja Seljaka iz Gor nad Idrijo, ki je po prometni nesreči poškodovan zapustil vozilo in izginil neznano kam, zaradi slabega vremena prekinil.

Postaja GRS Tomin šteje 61 članov, od tega je 35 aktivnih reševalcev, imajo enega častnega in 7 zaslужnih članov, enega pripravnika, sedem aktivnih inštruktorjev, zdravnika letalca in tri letalce – reševalce ter tri pripravnike letalce, od katerih je eden zdravnik in dva vodnika reševalnih psov. V prihodnjem letu pa se jim bo pridružilo še enajst novih pripravnikov. Tolminska postaja GRS ima organizirane tudi ekipe reševalcev v Kobaridu, Podbrdu, Idriji, Cerknem, v Ajdovščini in Novi Gorici.

Letos so slovenski gorski reševalci opravili 286 akcij, za 26 ljudi ni bilo več pomoči, 21 pa jih pogrešajo, kar je veliko manj kot v letu 2007, ko je bilo 43 mrtvih in 24 pogrešanih. Kot že rečeno je po številu akcij z 61 timi na prvem mestu postaja GRS Tolmin, sledi Bohinj z 43 akcijami, na tretjem mestu pa je postaja GRS Mojstrana z 24 timi akcijami. V reševalnih akcijah je letos sodelovalo 2105 gorskih reševalcev, ki so pomagali 285 osebam.

V zadnjih dneh so v slovenskem visokogorju zapadle velike količine snega, zato gorski reševalci opozarjajo na veliko nevarnost snežnih plazov in odsvetujejo obisk gora.

Carmen Leban

RECESIJA - Komentar deželnega predsednika industrijcev Valduge o analizi Confindustrie

Nujni primer ni FJK, nujnost se imenuje Italija

Študijski center Confindustrije napoveduje dve črni leti z izgubo 600 tisoč delovnih mest

TRST - »Ni emergence Furlanija-Juliska krajina, emergenca je Italija,« je v komentarju o težkem gospodarskem trenutku zapisal predsednik deželne Confindustrie FJK Adalberto Valduga. Valduga se tudi strinja z analizo resnosti krize, na katero opozarjajo deželna sindikalna tajništva Cgil, Cisl in UIL, še posebno tam, kjer govorijo »o tistem, kar nas čaka prihodnje mesece na področju zaposlenosti«. Toda ta situacija po Valdugovi oceni ni specifična za našo deželo. Predsednik deželnih industrijcev tudi meni, da je »nerealistično misliti, da lahko Dežela ali pokrajine rešijo probleme same. Gotovo lahko da jo pomemben prispevek s tem, da da jo na voljo vire, pa čeprav omejene, s katerimi razpolagajo, vendar žal ne morejo vplivati na izrazito odločajoč način.« Tisto, kar Valdugo preseneča, pa je »popolna odsotnost takojšnjega ukrepanja, in to bi bilo resnično odločajoče, na ravni tovarn, da bi jim pomagali k večji učinkovitosti in konkurenčnosti«. To bi morali po Valdugovem mnenju doseči »s konkretnim konsenzom podjetij in sindikatov glede ciljev, ki jih želimo doseči«.

Da ima Valduga prav, ko govorji o problemu Italije, je včeraj potrdila analiza študijskega centra Confindustrie, iz katere izhaja, da imamo pred seboj dve leti recesije. V nekaj več kot enem letu bo Italija izgubila 600 tisoč delovnih mest, v letu 2009 pa se bo stopnja brezposelnosti ponovno povzpela čez osem odstotkov, stopnja zaposlenosti pa se bo prvič po letu 1994 znižala, za 1,4 odstotka. Največ delovnih mest bo prihodnje leto izgubila industrija (-1,8%), kriza pa tokrat ne bo prizanesla niti stortivenemu sektorju (-1,4%). Kljub znižanju inflacijske stopnje na 1,7 odstotka, kar je pol manj glede na letosnjšnjo, se bo široka poraba prihodnje leto zmanjšala za 1,4 odstotka. Gospodarska rast bo negativna tako letos kot prihodnje leto, saj se bo letos znižala za 0,5 odstotka, prihodnje leto pa za kar 1,8 odstotka. Prvi znaki preusmeritve negativnega trenda lahko pričakujemo še proti koncu leta 2009 in v letu 2010, ko naj bi bila gospodarska rast 0,7-odstotna.

Kljub temu črnemu scenariju, pa študijski urad Confindustrie zagotavlja, da so temelji gospodarstva »fantastični«. Obrestne stopnje so nizke in bodo najbrž še padale, nižajo se tudi cene surovin in energentov in tudi evro je nekoliko manj močan. Pogoji za go-

Obvestilo o uvedbi dopolnilne blagajne na enem od vhodov v turinsko tovarno Fiata

ANS

PRISTANIŠČA V Kopru ni težav s skladiščenjem avtomobilov

KOPER - Medtem ko nekatera evropska pristanišča poročajo o prezasedenosti svojih skladiščnih zmogljivosti za avtomobile, katerih prodaja se je v času od izbruha finančne krize krepko zmanjšala po vsem svetu, Luki Koper zaenkrat obvladujejo razmere. S sodelovanjem agentov in špediterjev namreč uspevajo srednjoročno načrtovati svoje delo in se prilagajati prihodom tovora. V koprskem pristanišču načrtujejo, da bodo do konca leta dosegli načrtovani pretovor 15,3 milijona ton blaga.

Finančna injekcija za Reko

REKA - Svetovna banka je upravi družbe Luka Rijeka, ki upravlja reško pristanišče, odobrila 84 milijonov evrov posojila za projekt Rijeka Gateway II za modernizacijo pristaniških objektov strateškega pomena. S tem naj bi izboljšali konkurenčnost in zagotovili večjo pretočnost pristanišča. Razširili nameravajo terminal za pretovarjanje kontejnerjev in zgraditi nov terminal za natovarjanje in raztovarjanje novejših kontejnerskih ladij.

TRST - Sklep pristaniškega odbora Lesno pristanišče za 15 let v roke GCT

TRST - Tržaški pristaniški odbor je na včerajnjem zasedanju odobril koncesijsko oddajo upravljanja lesnega pristanišča za dobo 15 let družbi General Cargo Terminal (GCT). V imenu deželne uprave FJK se je zasedanja udeležil odbornik za infrastrukturo in transport Riccardo Riccardi, ki je v imenu deželnega odbora izrazil zadovoljstvo za predajo koncesije družbi GCT, ki po njegovih besedah »predstavlja spojitev dveh navzvez, ki sta si bili še do nedavnega navzkriž, po potrebitljivem posredovanju. Dežele pa sta se uspeli sporazumi«.

»To ocenjujem za zelo pomemben rezultat, morda celo temeljnega pomena za Trst in tudi za gospodarski razvoj celotne Furlanije-Juliske krajine. Dežela se namreč ne more v celoti uveljaviti v mednarodnem okolju, če ni podprtta s pristaniškim sistemom, ki deluje v sovočju svojih različnih sečavnih delov (Trst, Tržič in Porto Novgoro) in če ni skladja tudi znotraj teh

delov,« je izjavil Riccardi. Deželni odbornik za infrastrukturo je tudi poudaril, da morajo po njegovem mnenju upravitelji tržaškega pristanišča, pristojne institucije, podjetniške organizacije in lokalni sindikati »iskati skupno vizijo pristanišča, si izmenjati stališča in poglede, kar je v interesu mesta in tudi dežele.« Ob tem je dodal, da je deželna uprava Furlanije-Juliske krajine že velikokrat zagotovila, da bo v primeru takega soglasja še bolj podpirala tržaško pristanišče.

Lesno pristanišče bo torej za naslednjih petnajst let v rokah družbe General Cargo Terminal, katere lastništvo je v rokah družb Pacorini in Ocean s 45 odstotki, prav toliko pa ima Agentimar, naveza 23 pomorskih agentov, ki je bila na začetku koinkurenčna z navezo Pacorini-Ocean-Luka Koper. Kot je znano, so se Koprčani po vnetju polemike v Trstu umaknili iz tega posla.

BENETKE - Holding Save Spa, ki upravlja beneško letališče Marco Polo, bi utegnil prevzeti pomemben delež družbi BSCA, ki je večinski lastnik bruselskega letališča Charleroi. Novico so včeraj objavili belgijski mediji v zvezi s privatizacijo omenjene letališke družbe. Poleg italijansko-belgijske naveze, ki jo vodi beneška Save, se za prevzem BSCA zanimata še kitajska družba Hainan in belgijska Belgium sky shops. Kot kaže, je italijansko-belgijska naveza v tekmi za prevzem zajamčila boljše tehnične in tudi finančne pogoje.

Valonska deželna vlada bo o partnjerju za upravljanje letališča Charleroi odločala v petek, kot poročajo takojšnji mediji, pa je najverjetnejši izid ta, da bo naveza, ki jo vodi Save, v prvi fazi prevzela 27,65-odstotni lastniški delež javne družbe Sowaer, ki ima kontrolni delež v BSCA. S tem bi si zagotovila pravico do odkupa nadaljnjega 21,24-odstotnega deleža (skupaj torej skoraj 49%), če bo medtem izvedla objavljenje naložbe.

EVRO
1,3690 \$ +1,33

EVROPSKA CENTRALNA BANKA
16. decembra 2008

valute	16.12.	15.12.
ameriški dolar	1,3690	1,3510
japonski jen	123,20	122,42
kitski juan	9,3729	9,2544
russki rubel	37,8234	37,5615
danska krona	7,4510	7,4502
britanski funt	0,8936	0,8994
švedska krona	11,044	10,865
norveška krona	9,5150	9,322
češka koruna	26,371	26,157
švicarski frank	1,5814	1,5789
estonska korona	15,6466	15,6466
madžarski forint	268,38	266,74
poljski zlot	4,0555	3,9949
kanadski dolar	1,6832	1,6555
avstralski dolar	2,0374	2,0246
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	3,9465	3,9400
slovaška korona	30,180	30,161
litovski litas	3,4528	3,4528
latviški lats	0,7086	0,7092
brazilski real	3,2705	3,2481
islandska korona	290,00	290,00
turška lira	2,1448	2,1172
hrvaška kuna	7,1865	7,1781

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

16. decembra 2008	1 mesec	3 mesec	6 mesec	12 mesec
LIBOR (USD)	0,88375	1,8475	2,1675	2,3675
LIBOR (EUR)	2,905	3,2025	3,30125	3,39688
LIBOR (CHF)	0,40833	0,79333	0,96	1,24167
EURIBOR (EUR)	2,915	3,204	3,298	3,395

ZLATO

(999,99 %) za kg
19.661,49 € +463,38

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

16. decembra 2008	vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA			
GORENJE	11,08	+1,47	
INTEREUROPA	9,58	+1,16	
KRKA	53,59	+0,54	
LUKA KOPER	22,50	-2,43	
MERCATOR	165,41	-1,93	
PETROL	242,39	-3,32	
TELEKOM SLOVENIJE	138,50	-1,63	
BORZNA KOTACIJA - DELNICE			
ABANKA	48,00	-0,68	
AERODROM LJUBLJANA	28,75	-2,14	
DELO PRODAJA	27,50	-1,43	
ETOL	-	-	
ISKRA AVTOELEKTRIKA	-	-	
ISTRABENZ	32,81	-2,53	
NOVA KRE BANKA MARIBOR	10,48	-3,14	
MLINOTEST	-	-	
KOMPAS MTS	-	-	
NIKA	-	-	
PIMOVARNIA LAŠKO	42,80	+1,95	
POZAVAROVALNICA SAVA	11,11	-3,22	
PROBANKA	-	-	
SALUS, LJUBLJANA	400,00	-	
SAVA	268,88	-0,56	
TERME ČATEŽ	170,00	-	
ZITO	98,90	-1,10	
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	15,13	+0,80	

MILANSKI BORZNI TRG

16. decembra 2008	MIB 30:
	+1,08
delnica	zaključni tečaj v €
A2A	1,211
ALLEANZA	5,82
ATLANTIA	12,70
BANCO POPOLARE	5,00
BCA MPS	1,52
BCA POP MILANO	4,155
EDISON	0,89
ENEL	4,275
FIAT	5,155
FINMECCANICA	10,18
GENERALI	19,70
IFIL	2,20
INTESA SAN PAOLO	2,28
LOTTOMATIC	18,00
LUXOTTICA	13,79
MEDIASET	3,95
MEDIOBANC	7,85
PIRELLI e C	1,245
PRYSMAN	0,266
SAIPEM	8,39
SNAM RETE GAS	12,29
STMICROELECTRONICS	3,72
TELECOM ITALIA	1,060
TENARIS	7,595
TERNA	2,1825
TISCALI	0,6855
UBI BANCA	11,80
UNICREDIT	1,57

OGLEDALO

Bo prihodnost otrok zelena?

ACE MERMOLJA

Med elementi, ki so povzročili sedanje gospodarsko krizo, je nedvomno maščevanje narave nad človekom. Bistvena za očeno pojava sta dva simptoma. Prvi je v tem, da se opazno znižujejo naravne rezerve naftne, plina in kamnitih surovin. V zaključni fazo so rezerve dveh virov, ki poganjajo svet: nafta in jedrska energija, saj tudi ta ni iz nica in potrebuje naravno surovino, ki jo primerno predelajo.

Prav tako pomembne za naše življenje se izkazujejo klimatske spremembe. Teh ne zanika več nihče. Temperatura morja je zrasta, topijo se ledeni, spreminjajo se letni časi. Zvišana toplota morja povzroča npr. orkane in nesluteno silo, ki pustošijo območja, ki so pač orkanska. Samo v ZDA so zadnji orkani povzročili skoraj toliko škode, kot znašajo kiklopski državni posegi v korist bank in avtomobilske industrije.

Ciklonsko klamo lahko opažamo tudi mi. V prejšnjih tednih so južni vetrovi povzročili na obali od Gradeža do Benetk velike valove in izjemno visoko vodo. V Benetkah so izmerili rekordne "aque alte", v Gradežu je pesek zasul ceste ob obali. Letos poleti so pri nas neverini zahtevali smrtne žrtve in razbili večilo jadrnic in drugih manjših bark. Cena bencina se je poleti zvišala na evro in pol za sodček nafta. Bil je to znak za razsežnost gospodarske krize, kot je znak nenaden padec omenjene cene. Na ceno naftne so najprej vplivala špekulativna, vendar še kar realistična predvidevanja o njeni bodoči ceni, ko bo postala redka dobrična. Cena je padla, ko se je industrializiran svet znašel v viharju finančno-gospodarske krize. Izvor pa je vendarle "naraven".

Med osrednjimi programskimi prioritetami na novo izvoljenega predsednika ZDA Obama srečamo, prav nič slučajno, investicije v alternativne energetske vire. Evropska unija se pripravlja na pomembne programe za nižanje strupenih plinov, ki onesnažujejo atmosfero. Celo Kitajska se je odločila, da bo vlagala denar in "možgane" v alternativne in čistejše energetske vire. Arabski šeiki iščejo nove priložnosti za investicije v zavesti, da se bo skušal industrializirati svet osvobujati naftnega sruženstva. Sprožil se je proces, ki se prikazuje kot resnično tretje industrijsko obdobje, skratka, obdobje zelene energije.

Moja generacija bo videla začetek procesa, verjetno tudi prve rezultate. Več dvomim. Zaključuje pa se epopeja, ki jo je mojstrsko ubesedil Hemingway. V znameniti poviesti Starec in morje se stari ribič spopade z ogromno ribo mečarico. Bitka za življenje ali smrt se zaključi tako, da starec ukroti veliko ribo in jo utrujeno zaveže ob barko. Narava pa ne popusti. Morski psi požrejo ribo, ki je zavezana ob starčevo barki na karibskem morju. Skratka, boj med človekom in naravo ni enakovreden. Človek se heroično bori za preživetje z naravo, vendar podleže. V bistvu je bil Hemingway mojster antropocentrične vizije sveta.

Moderno človek je pozneje boj z naravo dobil. Postal je agresiven ter naravo izrabil in ranil. Danes je spoznal temeljno napako: z naravo se ne smeš boriti, naravo moraš ljubiti in spoštovati. Ljubezen in spoštovanje narave sta iziv tretjega tisočletja. Lahko je o tem pisati, težje pa si je zamišljati svet, ki bo drugačen in prijaznejši do narave. Eno so namreč predstave, druga realna izkustva nečesa, ki prihaja.

Moderna doba je v praksi, v delu, v sami kulturi in umetnosti ustvarila podobo življenja, kjer se vrtijo stroji, kjer ljudje vedno boljše živijo, kjer nabirajo materialne dobrane in se iz varčnih kmetov spreminja v potrošniške meščane. Vse ideologije prejšnjega stoletja, od kapitalizma do nacionalizmov in komunizma, so imele skupen imenovalec: rast, neprekinjeno rast, ki jo poganjajo stroji. Stroje pa hranijo premog, nafta, elektrika in končno jedrska energija. Druge civilizacije si sploh nismo mogli zamišljati. Kjer se niso vrteli stroji, je ljudi mlela revščina z lakoto in boleznimi. Svet, ki je bil agresiven do narave, je dobro živel. Svet, ki s stroji narave ni ukritil, je umiral ob lakte in ostal brez vsega kot starec na morju. Omenjeni prispolobi smo prilagodili naše družbeno in osebno življenje.

Sama umetnost je v določenem trenutku pela himne svetu strojev. Pomislimo le na futurizem in njemu sorodna umetniška gibanja. Res je, da smo pred nedavnim doživeli usoden prehod iz mehanske v kibernetsko

industrijo: razliko med železnim pisalnim strojem in računalnikom. Elektrika pa ni ublažila učinkov do narave, nasprotno. Človek je pričel izdelovati večje avtomobile, stanovanja so postala toplejša s plinsko kurjavo, elektronski stroji za pomivanje blaga in posode prav tako požirajo vodo, pralne praške in sveda energijo. Kibernetika ni zaustavila lakote po zemeljski energiji in ni bila prijaznejša do svoje obdarovalke. Svet se je pričel hitreje obračati, postajal je bolj lačen novih in novih dobrin, starim potrošnikom so se pridružili novi: indijski, kitajski, brazilski in drugi. Povsod so se odprli novi požiralniki. Zato se je bolezen iz prehlada spremenila v rak. Danes smo na tej prelomni črti.

Osebno si ne domišljam, da bo tretji prehod, to je prehod v čisto industrijo, enostaven in netravmatičen. Marsičemu se bomo morali odreči. Greši, kdor misli, da bo iskanje čiste energije samo nov posel. Spremembe nas bodo sile k novim navadam, k novim stilom življenja, k drugačnemu razmišljanju in predvsem k drugačni politiki. Mislim celo, da bo narava močnejša od kapitala. Ponavljam, lahko je pisati in zavzemati stališča. Težje pa se je stvarem odgovodovati, predvsem, če smo nanje navajeni. Mislim posebno na tiste sloje, ki so v industrijskih državah dobro živeli, teh pa ni malo. Zase mislim, da bi bil bolj vesel, ko bi doživel spremembe le delno.

Mene, kot ostale, ki se niso zapisali askezi, še vedno privlačuje bogata ponudba potrošniške družbe. Pričimo pri enostavnih stvareh. Iz lastne izkušnje vem, da se ni lahko odrekati tobaku, alkoholnim pičjam in določeni hrani. Seveda je odrekanje fikcija, saj za zdravo življenje niso nujni ne cigarete, ne steklenica dobrega vina in niti preobilna prehrana. Odrekanje pa ima posledice, ki gredo preko same prehrane in seže v stil življenja, v navade in celo v osamelost. To je dejstvo, ki ga izkusi pri minimalnih stvareh. Kam naj gremo za praznike, če ne pijemo in jemo? Vse se zaključi ob bogato obloženi mizi. Tu smo le na najenostavnnejši stopnji potrošnje.

Od hrane se po poti nujnega lahko napotimo k pretirani uporabi vode, k obsesivnemu umivanju, v odklanjanje telesnih vonjav in v zatekanje k parfumom, ki se lesketajo na privlačnih policah. Mi trosimo ogromno dragocene vode. Kmečki dedje bi se nad tem zgražali, saj so se za vodo borili kot levi. Stare vaške ženice so z isto vodo skuhale pašto, umile posodo in zalile gredico solate. Lahko še nadaljujemo s primeri našega vsakdana, kjer ni vse nujno, a se zdi neobhodno potrebno.

Avtomobili so nadomestili čevlje, saj se z njimi zapeljemo do soseda ali prodajalne, ki je oddaljena nekaj sto metrov od nas. Počitnice širom sveta so postale pravica. Želimo si vedno večje hiše, lepše obleke itd. Ne želimo moralizirati, saj vemo, da če ne uporabljamo oziroma trošimo, ne živimo. Istočasno pa vemo, da teh porabniških ritmov ne bomo držali, če ne želimo gospodarske in ekološke pogube. Sedanja kriza je torej kriza odvečnega, je kriza ustvarjanja virtualnih dobrin, kapitalov in bogastva. Njeno lice pa ni razgalil le pok gradbenega balona v ZDA, ampak je stari vlak zapiskal konec poti, ko je naftni sodček dosegel skoraj 150 dolarjev! Mislimo smo, da gre za navadno borzno špekulacijo, pa je šlo za znak iz narave same. Prevelika poraba je napihovala cene bolj kot špekulant.

Če smo kolikor toliko realisti, se bo kapitalizem srečal s svojimi protislovji na globalni ravni, kar je novost. Še večja novost pa je ta, da se bo sama produkcija najrazličnejših proizvodov srečala s svojo naravno in ne le zgodovinsko ali gospodarsko-politično limito. Ta meja je zapisana v naravi. Če bo človek hotel preživeti, se zanj pričenja nov iziv: epohalen prehod od stroja, ki ga poganja "zemeljska" energija, k proizvodnemu in bivanjskemu svetu, ki se napaja od trajnostnih energetskih virov in s čisto energijo. Prehod ne bo lahek. Če bo uspel, bo ta svet izrazito drugačen, tudi politično. Težko si zamišlimo, da bo novo obdobje dobro, če bo ohranilo stara socialna protislovja, revščino in bolezni, ki jih prima pomanjkanje. Čistejši in do narave prijaznejši svet ne bo mogel zdržati sedanjih socialnih razlik, ki so med ostalim krive za težko "vzdržno" dejstvo, kot je npr. pretirana demografska rast v tretjem in četrtem svetu.

PISMA UREDNIŠTVU

Nova polarizacija

Od otroštva dalje vem, da smo znotraj tukajnjih skupnosti različno družbeno usmerjeni. Javno prihaja le do polarizacije, čeprav je v stvarnem življenju neštečo odtenkov. Kot v vseh človeških skupnostih pač. Zadeva se zaplete, ko se različno usmerjenost preoblikuje v šablonsko opredeljevanje nekega vedenja ali zavzemanja. Opredeljevanje je vedno ornejevanje.

Tako se spomnim na štampičarje in magnamonti, na nacionaliste in internacionaliste, na babičeve in vidalijevce, na titovce in kominformiste, na bele in rdeče, na »gurejence« in »dulejnce«, na brezbožne in božnjakarje, na slavokomuniste in neofašisti in tako dalje in tako naprej.

Same po sebi so skoraj po pravilu neutralne oznake (iz izjemo zadnje), ki pa postanejo žaljivke, ko jih kdo spremeni v halo efekt in jih z veliko dozo samovšečnosti uporablja ob kavici, tik pred sejo ali po njej, ko je primerno nekoga diskvalificirati, pa čeprav brez argumentov. Tako, zaradi šablone, če »mi smo figo«, oni drugi/a pa je ... karkoli že.

Novejše opredeljevanje, posebno v povezavi z zakonom 482/1999 in 38/2001, se nanaša znotraj narodne skupnosti na tiste ljudi, ki se zavzemajo za doslednost, zahtevnost in jasnost, saj se tak tizirjanje in ponujanje megle ne izkazuje za uspešno, zaradi njiju izgubljamo vrednoto, ki se ji pravi dostojanstvo. Za »tiste« se sedaj pojavlja opredelitev »trdojavčnik«. Ha, zelo zadeto: sarkazem s kančkom spolnosti pravzaprav genitalnost dobro vžge! A zadevo je potrebno uravnovesiti, sicer bi ostali zgolj štampičarji, nacionalisti, beli itd. po zgornjem spisku. Nova, uravnovešena in zato zdrava polarizacija nastane, če uvedemo tudi izraz »širokokančnik«: Dogajanja nakazujejo, da bomo kar nekaj časa imeli možnost izbire na ravni anatomije. Izbira je seveda prusta.

Aldo Rupej

Pepe na glavo

Spoštovani,

v zvezi z afero, ki je nastala ob otvoritvi menze v barkovljanski osnovni šoli, bi rad izrazil svoje mnenje v zvezi z izjavami, ki so jih nekateri ugledni ljudje izrazili ob dogodku. Zdela se mi je nameč pretresljivo, da sta tako slovenski konzul v Trstu kot koordinator urada za slovenske sole na Deželnemu šolskemu uradu za Furlanijo Julijsko krajino ozigosala ravnanje ravnateljice gospe Benčičeve kot nesprejemljivo in neumestno. Ker sem prepričan, da ima italijanska manjšina v Istri iste pravice, kot bi jih morali imeti mi tržaški Slovenci, mislim, da bi se morali naši vodilni možje obrniti, kvečemu, do varuha človekovih pravic v Bruslju, ne pa posipati si pepe na glavo in recitirati »mea culpa«. Druga svetovna vojna se je končala leta 1945, padel je berlinski zid, Evropa nima več meja, samo v Trstu obstaja mentaliteta nekaterih, ki je še vedno obdana z bodečo žico.

...in na žalost bo to trajalo še dolgo časa!

Poljsak Igor

Zaprepadeni zaradi konzulovih izjav

Clani skupine Mladi za mlade se ponovno oglašamo v zvezi s polemikami, ki so sledile rezu traku na barkovljanski osnovni šoli. V preteklem sporočilu za javnost smo sicer zapisali, da se neposredno v polemike ne nameravamo spuščati, mimo nekaterih izjav, ki so se pojavile v sredstvih množičnega obveščanja, pa enostavno ne moremo.

Naravnost zaprepaščeni smo, ko v medijih prebiramo izvajanje konzula naše matične države g. Božidarja Humarja, ki bi se moral ob vsakem koraku zavzemati za dobrobit naše skupnosti in ji stati ob strani, v tem primeru pa se je javno postavljal proti ravnateljici Fiorelli Benčič-Serio in to potem, ko je ta doživela napad s strani italijanske desnice in jo v italijanskih medijih javno okarala, če da se ni držala protokolarnih pravil.

Po našem mnenju bi moral gospod Humar ravnati drugače, in sicer tržaško javnost seznaniti z dejstvom, da je na dvojezičnih območjih države, katere državljan in diplomatski predstavnik je, nekaj povsem običajnega, da italijanska in madžarska narodna skupnost poleg dvojezičnih napisov svojo prisotnost izkazujejo tudi z narodnimi simboli. Tako bi lastno državo v tujini promoviral preko standartov na področju varstva narodnih manjšin, s katerimi se Slovenija lahko upravičeno polhvali pred celotno evropsko javnostjo.

Žal pa moramo spotoma zaznati še neko drugo dejstvo, in sicer da tudi tokrat naša politika ni zmogla usklajenega nastopanja. Kaj naj rečemo o resoluciji, ki sta jo podpisala dva slovenska predstavniki v občinskem svetu, v kateri se skuša minimizirati in opravičevati delovanje ravnateljice Benčičeve, a se ji vseeno pripisuje krivda oz. nepazljivost? Najbolje je, da komentarje obdržimo zase. Z druge strani pa seveda z največjo naklonjenostjo podpiramo potezo deželnih svetnikov Gabrovca in Kocjančiča, ki sta na predsednika Tonda našli vprašanje, kako se izvaja deželni zakon iz

leta 2001, ki predvideva uporabo zastav skupnosti na območjih, kjer te živijo.

Zadnjč smo zapisali, da so po našem mnenju dogodki na barkovljanski osnovni šoli jasno pokazali, kakšno je resnično stanje duha v tržaški javni sferi, tokrat pa moramo dodati še, da lahko ob takih prilikah zaznamo tudi stanje duha na naši skupnosti, ki je po našem žal še vedno nezrela oz. nezmožna odločnega, trdnega in predvsem enotnega nastopanja, za katerega se zavzemamo Mladi za mlade. Ravnateljici Fiorelli Benčič-Serio pa naj gre seveda vsa naša podpora, solidarnost in naklonjenost. **Mladi za mlade**

Ločeno zbiranje odpadkov v Dolini

Lansko leto se je začelo 1. julija na ozemlju Občine Dolina ločeno zbiranje odpadkov na domu. Nabiralnike (kante) treh različnih barv posebej polnimo s papirjem-lepenko, steklom-plastikopločevinami in zeločivimi odpadki namenjenimi se žigju.

Naš dnevnik je obširno in hvalevredno poročal o pobudi. Gospa županja jo je predstavila kot revolucionarno.

Odpadke namenjene sežigu odvaja poverjeno podjetje, medtem ko ostale odvajajo občinski ekološki operaterji.

Stanujem v dvoranovanski hiši pri Domu, v kateri živita dve družini. Vsaka družina prejema svoj račun za plačilo službe odvajanja odpadkov.

Pri nas so dnevi odvoza sledči: torek in petek odpadki za sežig, ob četrtkih izmenično papirjelepkena in steklo-plastika-pločevinke.

Vse lepo in prav, ko je na dan odvoza vreme lepo in ni medtedenskih praznikov.

V četrtek, 11. t.m. je bil na vrsti odvoz stekla-plastike-pločevin (rumena kanta). Zjutraj je lilo kot iz škafa, zato ni bilo odvoza. Naslednja dva dni sem postavil kanti (eno za vsako družino, ki sta si med drugim v sorodstvu) na cesto, tik ob vhod na dvorišče, a odvoza spet ni bilo. Kanti sta bili polni do vrha.

Preračunal sem, da bi naslednji odvoz stekla-plastike-pločevin moral po koledarju biti dne 25. decembra a se vprašam, kdo bo za Božič delal. Potemtemak bi morali potpreti do 8. januarja prihodnje leto in obdržati skoraj mesec dni tovrstne odpadke na domu!

Nekaj podobnega se bo zgodilo s papirjelepkeno, ko služba prvi dan v letu ne bo delovala.

Naš dnevnik, ki rad polhvali občinsko upravo na nov način zbiranja odpadkov, bi lahko kdaj po izvedoval (vsaj pri svojih naročnikih, ki jih je tu kar nekaj), kako služba deluje. Občasno uprava res objavlja v njem sporocila s spremenjenimi datumimi odvoza odpadkov,

OBČINSKI SVET - Ocena tržaškega svetnika Rovisove liste

Edera: »Igor Švab zgled za občinske svetnike«

Pohvale svetniku Slovenske skupnosti za njegov umirjen poseg v razpravi o incidentu na barkovljanski šoli

Besede, ki jih je izrekel občinski svetnik Igor Švab med razpravo v mestni skupščini o incidentu s tribarvnim trakcem ob odprtju menze osnovne šole Franca Saleškega Finžgarja v Barkovljah, predstavljajo »enega od politično najbolj pomembnih trenutkov sedanjega mandata tržaškega občinskega sveta.« Tako je v svojem tiskovnem sporočilu zapisal občinski svetnik Rovisove liste Emiliano Edera. »Občinski svetnik Demokratske stranke in Slovenske skupnosti je s svojo značilno umirjenostjo posredoval sporočilo izjemnega dometa. Ključnega pomena so v njegovem posegu bile besede, s katerimi je Švab podal definicijo samega sebe. Najprej je podčrtal svoj ponos, da pripada slovenski skupnosti in da živi v tem večetničnem, večkulturnem in večverskem mestu, ki ga smatra za svoje mesto; takoj zatem pa je poudaril svoje največje spoštovanje do soobčanov italijanskega jezika in do italijanske republike,« je zapisal svetnik Rovisove liste.

»Mislim, da bi bila dolžnost vseh nas zgledovati se po Igorju. Danes, sedaj, hit et nunc, je nastopil čas združitve, ne pa delitve; sedaj je čas, da v tem mestu obnovimo strpnot, potem ko ga je zgodovina ranila v njegovo intimto. Strpnot pa gre graditi na novem konceptu someščanstva. Padec mej lahko le pripomore k temu procesu,« je ocenil Edera, in nadaljeval: »V mojih žilah se zahvaljujoč se mojim nonotom - pretača slovenska, istranska, avstrijska in furlanska kri, in vedno sem trpel zaradi delitve, ki so ranile to mesto. Danes se zahvaljujem kolegom slovenskim svetnikom Ukmarju, Furlaniču in predvsem Švabu. Njegove besede predstavljajo enega od najbolj pomembnih trenutkov te mandatne dobe občinskega sveta,« je ocenil Edera.

Svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab je v svojem posegu na seji 11. decembra najprej obžaloval, da ni bil povabljen na odprtje menze barkovljanske osnovne šole. Zatem je izrazil prepričanje, da profesorica Benčičeva, ki jo sam dobro pozna, ni hotela nikogar žaliti ali izzivati, kot je tudi sama javno priznala. Zato je Švab pričakoval, da bo občinska skupščina obravnavala zadevo s tisto vedrino in umirjenostjo, s katero je obravnavala številne druge primere. Prav tako je pričakoval, da bi incident lahko zaključili z branjem pisma, ki ga je ravnateljica pisala županu in odborniku Bandelliju, ali pa bi zahtevali neno prisotnost v občinski dvorani za vedro razpravo. Ni pa pričakoval zahteve po disciplinskih ukrepov proti njej; tudi zato ne, ker je sploh vprašljivo, ali je skupščina pristojna za kaj takega.

»Ne skrivam ponosa, da se čutim Slovenca in sem ponosen pripadnosti slovenski skupnosti. Prav tako sem ponosen, da živim v tem večetničnem, večkulturnem in večverskem mestu, v katerem sem se rodil, sem študiral, kjer delam in kjer del svojega prostega časa posvečam politiki. Zato ga smatram tudi za moje mesto. Vedno sem spoštoval someščane italijanskega jezika; prav tako sem vedno spoštoval simbole italijanske republike, in to gotovo mnogo bolj kot kak predstavniki vsedržavne vlade. To spoštovanje sem vedno dokazoval tudi v občinski dvorani, ki predstavlja najvišjo mestno institucijo. Zaradi česar ne sprejemam izrazov kot so rasizem, domoljubje in nacionalizem za označevanje legitimnega ponosa pripadnosti nememu narodu ob spoštovanju drugih, enakovrednih narodov; tega ne gre enačiti s prepričanjem o prevladi lastnega naroda nad drugimi, manj pomembnimi,« je v razpravi o polemiki ob odprtju menze v barkovljanski šoli poudaril svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab.

M.K.

Svetnik Slovenske skupnosti Igor Švab (prič z desne) med razpravo o incidentu na barkovljanski šoli na občinski seji 11. decembra

KROMA

TRŽAŠKI OBČINSKI SVET - Občinski svetnik DS Stefano Ukmar

»Sem Italijan slovenskega jezika in Slovenec z italijanskim državljanstvom«

Občinski svetnik Demokratske stranke Stefano Ukmar je izdal tiskovno sporočilo o razpravi o barkovljanski šoli v tržaškem občinskem svetu. V njem je zapisal, da je »vprašanje narodnosti, še zlasti manjšin, v celotni Evropi še ne rešeno. Od Baskov pa do Makedonije. Flamci in Valonci celo razjedajo celovit Belgijo. V Bosni in Hercegovini se skupina ljudi odločila za tožbo proti lastni državi na vrhovnem evropskem sodišču. Gre za približno 8000 ljudi, ki bi radi bili le državljanji BiH, ampak njihova ustava jim tega ne omogoča, ker se mora tam etnično opredeliti, drugače te družba dobesedno odklanja. To je prava tragedija in ovira za razvoj. Naša ustava, ki izhaja iz odporučnosti, pa dopušča vsakomur svobodno izbiro. Smo lahko le državljanji. Osebno sem Italijan slovenskega jezika in istočasno Slovenec z italijanskim državljanstvom. Ta dva pojma sta med seboj komplementarna in me ne bremeni. Ampak naj bo jasno: izbira je osebna, je moja in samo moja in naj mi nihče ničesar ne vsiluje. To pravico nam jamči naša ustava.«

Statut istrske regije priznava tamkajšnji italijanski narodni skupnosti, ob hrvaški in regijski zastavi, izobesjanje tudi italijanske zastave. Saj niste gluhi, govorimo o narodni skupnosti. Poglejmo zakon št. 27 iz leta 2001, kajti takrat je našo deželo vodila desna-sredina. Ta omogoča raznimi skupnostim, poleg italijanske, deželne in evropske zastave, izobesjanje tudi manjšinske zastave.

Slovenci te zastave še nimamo; ampak nedvomno so naše barve: rdeča, bela in plava.

Ni res, torej, da ne smemo razkazovati slovenskega traka, če je poleg tega prisotna tudi italijanska trobojnica. To nesprejemljivo napako oporekamo ravnateljici barkovljanske šole: odsotnost italijanske trobojnice na uradni slovesnosti tržaške občine, ne pa prisotnost slovenske. Zgrešila je, ampak v dobrini veri in ker se je že opravčila, naj se s tem zadeva dokončno zaključi.«

»Resolucija Demokratske stranke je slonela na ustavi ter na veljavni zakonodaji in kar sem povedal v občinskem svetu je stališče Demokratske stranke v Trstu,« je še zapisal Stefano Ukmar.

»Mario Granbassi je bil ugleden novinar. Bil je sin svojega časa, ko je biti Italijan pomenilo biti fašist, kot je to veljalo za 90 odstotkov ljudi. Če je to bila njegova krivda, bi morali torej Guglielmu Marconiju odvesti nobelovo nagrado. Njegovemu sinu pa povem, da bi bila ponosna, ko bi bila tudi jaz njegova hčerka.«

To je povedala občinska svetnica Nacionalnega zaveznika Angela Brandi na tiskovni konferenci, na kateri so včeraj načelniki svetniških skupin desne sredine oz. njihovi zastopniki predstavili razloge za poimenovanje stopnišča pri Trgu Rosmini po Granbassiju. »Temu navsezadnjem nasprotuje le peščica ljudi (it. quattro gatti), kot so Moni Ovadia, Fulvio Camerini, Margherita Hack in Claudio Magris, pa tudi Avstrijec komunist (Gerhard Hoffmann op. p.), ki je prišel v Trst razlagat, da se je boril za demokracijo,« je dodala Brandijeva.

A.G.

TRŽAŠKA OBČINA - Resolucija slovenskih svetnikov Švaba, Furlaniča in Ukmarja

Obsodba žaljivih napisov

Občinski odbornik Paolo Rovis osvojil resolucijo v imenu mestne uprave - Omenjena kalitev mednarodnih odnosov s sosedji

Žaljive napis, ki so se pojavili zadnje mesece na javni in zasebni lastnini na Tržaškem, gre čimprej odstraniti, župan jih mora prijaviti policijskim oblastem, taka dejanja pa gre tudi obsoditi, saj lahko skalijo dobre človeške in politične odnose. Nadalje gre vključiti v proračun postavko za kritje stroškov za odstranitev žaljivih napisov.

Tako je pozivala resolucija slovenskih tržaških občinskih svetnikov Igorja Švaba (Slovenska skupnost), Izetka Furlaniča (Stranka komunistične prenove) in Stefana Ukmarja (Demokratska stranka), o kateri je v pondeljek razpravljala mestna skupščina. Povod zanjo so bili številni protislovenski napisi neznanih mazačev po vzhodnem in zahodnem Krasu in v drugih predelih tržaške občine.

Dokument je predstavil svetnik Slovenske skupnosti Švab. Uvodoma je spominil, da je o zadevi že novembra razpravljala pristojna občinska komisija, in to na zelo umirjen način. K prvotnemu besedilu so bili predloženi neka-

teri minimalni popravki, ki so jih slovenski svetniki sprejeli. Resolucija je tako ozigosala številne žaljive napis proti državnim predstavnikom in posameznim občanom. Ti in podobni drugi žaljivi napis podzgajo h kršitvi državnih zakonov in k sovraštvu ter žaljivo temeljne vrednote italijanske republike. Mnogi se nanašajo na mednarodne odnose, ki zadevajo tako državno članico Evropske unije kot pridruženo članico. Ti odnosi so bili zakoličeni z mednarodnimi normami, napisi pa bi znali skaziti dobe odnose z bližnjimi državami. Namig na napis desničarskih mazačev o Istri in Dalmaciji, ki naj-

bi bili »terra italicissima«, je bil očiten. Taki napisi so se pred nekaj meseci pojavili na Napoleonski cesti (na sliki foto Kroma) pa tudi na številnih smerokazih in na nekaterih poslopjih v samem mestnem središču.

V resoluciji je bilo nadalje omenjeno, da je župan - poleg tega, da vodi občinsko upravo - tudi odgovoren za javni red in se mora zavzemati za spoštovanje zakonov in javne varnosti.

Po Švabovi predstavitvi resoluci je - zaradi opravičene odsotnosti župana Roberta Dipiazza - v imenu občinskega odbora posegel odbornik za gospodarski razvoj Paolo Rovis. Bil je zelo kratek: dejal je le, da mestna uprava »osvoja« resolucijo. S tem je odpadla širša razprava o dokumentu. Resolucija vsekakor obvezuje župana, da takoj prijavi žaljive napis na občinskih poslopjih zaradi nastale škode. Dipiazza je pred nekaj meseci že izdal odredbo proti mazačem: kogar bodo zalotili, bo moral plačati globo v višini 7 tisoč evrov. M.K.

ZDROŽENJE KRONISTOV FJK - Včeraj podelili nagrado škofu Evgenu Ravignaniju

Zlati sveti Just človeku, ki si je prizadeval za dialog

Nagrada je v svoji več kot štiridesetletni zgodovini prvič prišla v roke visokemu predstavniku Katoliške cerkve

Dialog, sožitje, sprava, ljubezen: te besede so bile večkrat izrečene včeraj opoldne v dvorani tržaškega občinskega sveta, kjer so že dvainštiridesetč podelili nagrado zlatega svetega Justa. Zlati kipec, delo Tristana Albertija, je tokrat šel v roke človeku, ki si je po splošnem prepričanju veliko prizadeval, da bi omenjene besede postale resničnost in ki je po besedah enega od govornikov »ponovno zedinil Trst«. Šel je v roke tržaškemu škofu msgr. Evgenu Ravignaniju, kateremu so se - kot prvemu predstavniku Katoliške cerkve v zgodovini nagrade - člani Združenja kronistov Furlanije-Julijanske krajine odločili letos podeliti prestižno nagrado, ki se od leta 1967 podeljuje osebnostim, ki so počastile ime Trsta v svetu.

Škofa Ravignanija je v dvorani pričakalo številno občinstvo, od predstavnikov krajevnih, državnih in vojaških oblasti in verskih dostojarstvenikov pa do številnih novinarjev, ki so prišli tja bodisi službeno bodisi da bi počastili uglednega nagrajenca. Po uvodnem pozdravu predsednika občinskega sveta Sergia Pacorja, ki je nagrado označil kot pričevanje enotnega čutjenja ljubezni in bližnje do škofo, je spregovoril župan Roberto Dipiazza, za katerega je letošnja izbira tržaških kronistov odločitev, ki najde svojo potrditev v zgodovini Trsta, pri čemer je župan izrecno poudaril škofova prizadevanja za spravo in sožitje. Zato je Trst znan rasti in premočati pregrade tudi po zaslugu škofa Ravignanija, cigar glas bo vedno prijetljivi glas, ki ga Trst ne bo nikoli nehal poslušati.

Preko nagrade zlatega svetega Justa želijo njeni pobudniki posredovati sporočilo Trstu, naj gleda v prihodnost in naj je odprt za dialog, je dejal častni predsednik združenja kronistov Giorgio Cesare. Treba je gledati naprej v Evropo, ki se združuje in bo imela prihodnost le, če bo spoštovala dialog ter vse svoje narodne in verske komponente.

Pobudo je tudi letos podprla Fundacija CRTrieste, katere podpredsednik Renzo Piccini je izrazil veselje nad podelitvijo nagrade škofu Ravignaniju za vse kar je naredil, kar dela in kar bo še naredil za Trst. Posegel je tudi deželni predsednik združenja kronistov Giuseppe Cordioli, ki je opozoril na težave, ki jih kronisti doživljajo pri opravljanju svojega dela, na položaj prekernih novinarjev in na dejstvo, da delovna pogodba že štiri leta ni bila obnovljena. Njegov poseg je bil edini, ki je doživel polglasno negodovanje nekaterih bolj v ozadju prisotnih gospa.

Ivan Žerjal

Po splošnem mnenju si je škof Ravignani nagrado zaslužil zaradi prizadevanja za dialog in sožitje med različnimi komponentami Trsta

KROMA

ZLATI SVETI JUST - Besede škofa Ravignanija

Trst naj ne pozabi na humanistične in krščanske korenine lastne kulture

Ob prizadevanju za ponoven prevzem svoje zgodovinske vloge, za doseglo blagostanja in za koriščenje možnosti, ki jih nudita znanstveni in tehnički napredek, naj Trst ne pozabi na humanistične in krščanske korenine lastne kulture in naj ne razprši tega neprecenljivega zaklada. To je v svojem nagovoru na včerajšnji podelitvi zlatega svetega Justa med drugim dejal tržaški škof Evgenu Ravignani.

Škof, ki se je uvodoma zahvalil - tudi v slovenskem jeziku - predstavnikom sedme sile za pozorno spremljanje prisotnosti in posegov Cerkve, pri čemer ceni strokovnost in poštenost pri informiranju bralcev, je v svojem posegu po prejetju nagrade poudaril cilje, ki si jih je zadal ob ponovnem prihodu v Trst - kjer je živel in bil posvečen v duhovnika - 2. februarja 1997 po štirinajstletnem škofovanju v Vittoriu Venetu, pri čemer je želel nadaljevati pastoralno linijo svojih predhodnikov Antonia Santina in Lovrenca Bellomija. Prvi cilj je bilo jasno in

močno pričevanje vere, ki pa je lahko verodostojno le v skupnosti ljubezni. Daje soočenje Cerkve s težavami in pričakovanimi mesta, spoznavanje novih in starih oblik revščine in občutljivosti za dialog s tu razširjeno kulturo: »Raje sem videl, da bi bile moje besede vabilo k ustvarjanju novih življenjskih razmer, ki spodbujajo pobud, ki bi podpirale spoznavanje in razumevanje med meščani različnega jezika in običajev, k ohranjanju in odpiranju dialoga z vsemi. In vedno takoj, da sem sejal zaupanje in spodbujal upanje.«

Med glavnimi pastoralnimi cilji je bilo tudi spodbujanje ekumenskega dialoga tako z drugimi krščanskimi skupnostmi kot z judovsko in islamsko skupnostjo. Tu je škof medverski dialog pozval z dialogom med kulturami, ki jih je v Trstu več, za to mesto pa je dialog med kulturami - pri tem se je navezal na besede pokojnega papeža Janeza Pavla II. - odgovornost in poslanstvo. Prav tako si je prizadeval za spravo med italijansko in

slovensko komponento mesta (in Cerkve), pri čemer ni od nikogar zahteval, naj pozabi na prestano trpljenje, ampak je pozival k ohranjanju spomina ob očiščenju slednjega vsakega čustva, ki bi utegnilo opravicevati zaprtosti in delitev.

Bolj kot škofu bi nagrada zlatega svetega Justa moralila iti Cerkvi za njeno delovanje, je na koncu dejal msgr. Ravignani, pri čemer je spomnil na aktualnost dveh stališč v zaključnem dokumentu drugega tržaškega škofijskega zborovanja. Prvo je poziv mestu, naj se sooči s položajem oseb, ki živijo v stiski in pomajkanju in za katere je treba ustvariti storitveno mrežo in spodbujati solidarnost, prav tako pa naj sprejme priseljence, ki so zapustili svojo zemljo in tu iščejo dom in delo. Drugo pa je poziv, naj se z zaupanjem gleda na mlade, saj so prav oni prihodnost Trsta, pri čemer jim je treba nuditi primoerno kulturno in poklicno izobrazbo, živ socialni čut in resno pripravljenost za prevzem odgovornosti za dobro skupnosti. (iz)

100 tisoč evrov za malega Federica

V Furlaniji-Julijski krajini so za zdravljenje malega Federica (oče je po rodnu iz Križa, kjer živita njegov dedek in babica) zbrali že 100 tisoč evrov. To je res neverjetna vsočta, upravičeno menijo v odboru »Federicovi prijatelji«, ki je samo nedavno bakladi in Villi Vicentini, kjer živi Federico, zbral 5.386 evrov. Deček, ki boleha za zelo redko boleznijo, mora nujno na zdravljenje.

V to plemenito humanitarno akcijo se je vključila tudi kriška vaška skupnost, med prvimi, ki se odzvala vabilu za pomoč Federicu, pa je bilo športno društvo Vesna.

V kratkem nov tečaj za pokuševalce vina

Po uspehu, ki ga je v prejšnji sezoni doživel tečaj za pokuševalce vina v priredbi ONAV - tržaška sekcijsa vsedržavnega združenja pokuševalcev vina - se ponuja nov tečaj. Organizatorji ga nameravajo prirediti na začetku prihodnjega leta in sicer od 28. januarja dalje. Tečaj predvideva 18 teoretsko-praktičnih lekcij, v katerih so podane osnove enologije in tehnike degustacije.

Slušatelji bodo spoznali načine predelovanja vina, vinske sorte in zadevno zakonodajo. Na koncu bodo moralni tečajniki opraviti zaključni izpit, s katerim bodo pridobili diplomo strokovnjaka-degustatorja. Diploma je uradno priznana od ministra za kmetijstvo in gospodarstvo ter daje možnost udeležbe na uradnih ocenjevanjih vin.

Tržaška sekcijsa združenja ONAV je bila ustanovljena leta 2000 in je članica vsedržavnega združenja, ki je nastalo v Astiju leta 1951. Za seboj ima pestro dejavnost in se uspešno razvija. Vanjo so včlanjeni Slovenci in Italijani, ki se redno srečujejo na društvenem sedežu v športno-kulturnem centru v Lonjerju. Vsak mesec združenje priredi predavanje, predstavitev kakega vinogradnika ali vinorodnega okoliša. Večeri se zaključijo z vodenim degustacijo. Zelo priljubljeni so tudi obiski vinskih kleti in organizirani ogledi najvažnejših vinskih sejmov in prireditev. Združenje si prizadeva, da bi valoriziralo domače proizvajalce iz Tržaške pokrajine, želi pa predstavljati tudi vinarje iz sosednjih pokrajin, tudi iz Slovenije.

Tržaška sekcijsa O.N.A.V. ima tudi spletno stran »www.onav.it«, na kateri lahko dobite vse potrebne informacije, tudi kar zadeva novi tečaj. Na voljo sta tudi telefoni številki 333-4219540 in 340-6294863. Vpisovanja bodo potekala na sedežu v Lonjerju danes, 7. januarja in 14. januarja, od 18. do 19. ure.

KINODVORANA EXCELSIOR - Lastnik družba Generali upraviteljem kinodvorane noče obnoviti najemninske pogodbe

»Naj upanje umre zadnje ...«

Kinodvorana Excelsior je svoja vrata odprla v Ul. Muratti na začetku Drevoreda XX septembra v začetku 20. stoletja - Zbrali 5 tisoč podpisov proti zaprtju

KROMA

Bodo ljubitelji umetniškega filma izgubili svojo priljubljeno kinodvorano?

Capitol, Alcione, sedaj pa še Excelsior ... Kaže, da bomo od februarja še ob eno zgodovinsko kinodvorano. Znameniti kinodvorani Excelsior, ki je svoja vrata odprla v Ul. Muratti na začetku Drevoreda XX septembra tam nekje v začetku 20. stoletja, so namreč šteči dnevi. Pa ne zaradi bankrota ali vse skromnejšega obiska ljubiteljev italijanskih in tujih umetniških filmov t.i. »d'essai« na velikem platnu, pač pa zato, ker so upravitelji v najemu, lastniki - družba zavarovalnice Generali - pa jim nočejo obnoviti najemninske pogodbe, ki je zapadla pred letom dni.

»Še vedno čakamo, da zavzemi telefon in se končno oglesi kdo od družbe Generali. Telefon pa je že nekaj mesecev tiho,« nam je zaupal gospa Evelyn Dewalt, predstavnica družbe Era, ki že 24 let upravlja kinodvorano Excelsior. Z njo smo se v zadnjih nekaj tednih slišali skorajda vsak dan, situacija pa se nikakor ni spremenila. »Zavlačujejo, stvar pa postaja skrajno neokusna.« Upravitelji pa niso ostali križem rok in pred mesecem dni so začeli pri blagajni zbirati podpise za rešitev tega mestnega bisera. »Ljudje so besni, spodbujajo nas, naj ukrenemo in glasneje reagiramo. Imajo nas zelo radi in težko sprejemajo možnost, da nas ne bi bilo več, da bi Trst izgubil še zadnjega izmed dorničnih in pristnih filmskih hramov. Dosej smo zbrali kakih pet tisoč podpisov, kar res ni malo, ljudje pa še vedno prihajajo

v kino in nam izkazujejo solidarnost in podporo.«

Predstavnikom družbe Generali so upravitelji kinodvorov celo ponudili stvarno alternativo, se pravi konkretno preureditev kinodvorane; družba Generali bi tako upravljala spodnji prostore, kjer sta danes »sinja« dvorana in blagajna, medtem ko bi kinu Excelsior ostala velika dvorana v prvem nadstropju. O tej možnosti pa se lastništvo še ni izrazilo ... »Družba Generali ima svoj sedež v Milanu, tam pa jim ni mar za našo usodo. Oni so podjetniki in seveda ciljajo na čim višji zaslužek in razvoj.« Po neuradnih vesteh smo izvedeli, da bodo na tem mestu odprli nov trgovski center, kakor da jih ne bi bilo v mestu dovolj, v najslabšem primeru pa novo bančno podružnico.

Svoje zadnje dejanje se bo v kinodvorani Excelsior odigralo sredi januarja, ko bo zgodovinsko poslopje gostilo že tradicionalno, vsakoletno filmsko prireditve Trieste Film Festival. S tem dogodkom pa bo za enkrat padel zastor nad kinodvorano. »Naj upanje umre zadnje,« se je od nas poslovila gospa Dewald. Ko bo končno telefon zabrel, bomo izvedeli ali bomo odslej morali na ogled filma v mestne multi-dvorane, ki neizbeno favorizirajo veliko distribucijo ameriških velikanov, ali pa v »domačo dnevno sobo« in se prepustili kakovosteni sedmi umetnosti.

Sara Sternad

DSI - V sodelovanju s škofijsko komisijo za pastoralno in družino

Predbožični večer tokrat posvečen odrešitvi in upanju

Na temo Rešeni v upanju je predaval mariborski pomožni škof msgr. Peter Štrumpf

V Peterlinovi dvorani je tokrat spregovoril msgr. Peter Štrumpf

KROMA

Pred božičnimi prazniki je Društvo slovenskih izobražencev v sodelovanju s škofijsko komisijo za pastoralno zakonice v družin povabilo v svojo sredo mariborskoga pomožnega škofa msgr. Petra Štrumpfa. Večer je namreč sočil tudi u okvir pobud škofijske komisije, ki letos pripravlja niz srečanj po zgledu tistih, ki so jih že priredili pred dvema letoma in so žele veliko uspeha, sta v Peterlinovi dvorani podprtala člana komisije Tatjana Oletič in Marijan Kravos.

Svojemu razmišljaju je škof Štrumpf po zgledu okrožnice papeža Benedikta XVI. dal naslov Rešeni v upanju. Jasno in privlačno izvajanje, diapositivi in vpletanje primerov iz vsakdanjega življenja ter iz zgodovine Cerkve je srečanje še posebno obogatilo. Upanje ni nekaj zgolj krščanskega, temveč splošno človeškega, človek je namreč tudi bitje, ki hrepene, je uvodoma poudaril Štrumpf. Svetlo pismo pa razoveda, da upanje ni samo psihološko stanje človeka, ampak je sad vere, ki mora v današnji družbi puhnih vrednot pokazati smisel.

Za upanje so odločilni štiri momenti, je poudaril Štrumpf in jih v nadaljevanju srečanja tudi analiziral. Na prvem mestu je dojemanje časa. Mladi se danes težko soočajo s sedanostjo in prihodnostjo, živijo dan za dan, želja ne uresničujejo in minevanje časa jim ne prinaša zo-

renja: zato, ker nihče ne misli, da bo sedanj čas minil in da je njegova odgovornost do prihodnosti v tem, da uresniči, kar načrtuje.

Drugi moment pri grajenju upanja je izkušnja ljubezni. Čustva so naša povezava z drugimi ljudmi in tudi z idejami, čeprav se danes zelo širi porabništvo čustev. Problem tiči v pojmovanju ljubezni, ki izgublja prvenstveno obliko darovanja.

Izkušnja Boga je tretji moment. Bog je temelj upanja, edino njegova ljubezen daje možnost, da vzdržimo v nepopolnem svetu in ne izgubimo polet upanja, njegova ljubezen je jamstvo večnega življenja, je dejal Štrumpf. Svetost, torej zgled svetnikov, pa je tista sila, ki spreminja svet.

Zadnji moment upanja je kultura krvkosti, ki uči spretjeti nepopolnosti in vidi v tem posebno moč. Ob tem je Štrumpf postavil še nekaj količkov, ki utrjujejo upanje. Štola upanja je molitev, saj je prava molitev dogajanje notranjega čiščenja. Trpljenje, pred katerim danes le bežimo in se z njim ne soočimo, mora postati učna ura upanja. Med temeljnimi prvinami človečnosti je namreč na prvem mestu ljubezen do bližnjega. Za kraj učenja in urjenja upanja je Štrumpf posredoval misel na poslednjo sodbo, delati je treba za čas prehoda v večno življenje. Pot do cilja pa kaže tudi zvezda upanja, božja mati Marija. (tj.)

TURIZEM - Niz srečanj italijansko-ameriškega kulturnega inštituta

Spoštovati tuje kraje in ljudi

Okrogla miza na temo antropologije potovanj - Vsak turist se lahko odloči za potovanje, ki spoštuje krajevno prebivalstvo

Srečanje na temo Antropologija potovanj je pred dnevi privabilo veliko poslušalcev, ki so v prostorih Italijansko-ameriškega kulturnega inštituta v Trstu prisluhnili strokovnjakom s področja antropologije, potovalnega novinarstva in etnografije. Posegi so bili ovrednoteeni s pričevanjem »izkušenih potnikov«, ki so se opredelili za trajnostni turizem. Ob koncu je iranska pisateljica Ariane Baghai spregovorila o svoji novi knjigi, ki zaobjema tri dramske pripovedi, od katereh je zadnja posvečena prav Trstu.

Posvet sodi v niz dvajsetih srečanj, ki jih je v letu 2008 priredil italijansko-ameriški inštitut iz Ulice Roma. Na zadnjem letošnjem srečanju je besedel najprej prevzel profesor jezikov in tuje književnosti na tržaški univerzi Giampaolo Dabbene, ki je orisal koncepcijo religije Indijancev v Severni Ameriki. Izhaljal je iz teze, da pri vseh plemenih Indijancev ne najdemo besede, ki bi v celoti uokvirjala pomen, ki ga zahodni oziroma katoliški svet pripisuje religiji. Antropologi in etnografi morajo pri tem upoštevati, da je nadaljeval profesor, da se Amerika razprostira na dveh celinah, kjer živi na tisoči etničnih skupin, s samostojno izoblikovanim pojmovanjem nadnaravnega. Vsem razlicicam pa je skupno, da je vsaka religija povezana s kultom različnih duhov. Medtem ko plemena Dakota, Sioux in Cheyenne častijo kraj Black Hills, kjer počivajo duše prednikov, pleme Shoshoni časti upodobitve na skalah v kraju Wind River kot hiše duhov. Rojstvo dvojčkov pa je od nekdaj pritegnilo pozornost kjerkoli po svetu: tako pri indijanskem plemenu Tuscarora, ki razlagata nastanek človeštva z bojem med dobrim in hudobnim dvojčkom, kot mit o Romulu in Remu, ki sta ustanovila Rim, je zaključil Debbene.

Potovalna novinarka Chiara Meriani je trenutno stanje potovalnega novinarstva označila za slab. Na področju turizma je preživetje novinarskih redakcij, tako tiskanih medijev kot radijskih ali televizijskih, pogosto odvisno od sponzorjev. Ekonomski faktor je torej ključen in zato neposredno ali posredno vpliva na vsebinu medijskih izdelkov. Reportaže so tako večkrat le fiktivni konstrukti realnosti, ki jih turistični operaterji in multinacionalke posredujejo javnosti preko medijskih prispevkov, ki so le neke vrste ad hoc pripravljene razglednice. Večina potnikov se zadovolji s prejetimi informacijami in prezira dejstvo, da bo le slabih 10% cene potovanja ostalo v obiskani državi (oziroma le 1% lokalnemu prebivalstvu), ostalo pa si bodo razdelile letalske družbe (60%)

Za govorniško mizo so se zvrstili številni govorniki

KROMA

FERNETIČI - Pred božičnimi in novoletnimi prazniki

Policisti so si voščili

Tržaška in koprská policia dobro sodelujeta, tolko bolj po padcu meje

Tržaški in koprski policisti so si kot običajno segli v roke pred prazniki. Tržaški kvestor Francesco Zonno in direktor PU Koper Božidar Šemberger (od desne proti levi na sliki Kroma) sta si na Fernetičih izmenjala darili in potrdila, da je medsebojno sodelovanje plodno. Prisotni so bili tudi tržaški prefekt Giovanni Balsamo in okoliški župani. Družabnost se je nadaljevala na policijski postaji na Opčinah.

Pressburger danes v Mieli

V gledališču Miela bodo danes predstavili knjigo Nel regno oscuro, ki jo je napisal Giorgio Pressburger. Gre za prvi del trilogije, ki je pravkar izšel pri založbi Bompiani; v njem je Pressburger prehodil dvajseto stoletje in skozi živiljenjske zgodovine najrazličnejših osebnosti, spregovoril o idealih, diktaturah, grozodejstvih, ki so zaznamovale prejšnje stoletje. Ob avtorju bosta o knjigi spregovorila Elvio Guagnini in Andrea Zanettovich, nekaj odlomkov pa bo prebral Alessandro Mizzi.

Klavirska recital

Arenskij, Borodin, Rahmaninov in drugi skladatelji bodo protagonisti klavirskega recitala, ki bo noči na sporednu na konservatoriju Tartini. Ob 20.30 bosta za klavir sedla Laura Tringale in Paolo Bidoli.

Po 16 letih bodo ponovno odprli muzej

Marsikdo najbrž ne ve, da je v Ulici Imbriani mestni muzej krajevine zgodovine (Civico museo di Storia Patria). Danes ob 17. uri ga bodo po šestnajstih letih ponovno odprli javnosti (tudi po zaslugu mescenov Fulvie in Fulvia Costantinidesa, ki sta prispevala k njegovemu obnovi).

Dva koncerta v Bregu

Občina Dolina organizira danes ob 20.30 v občinskem gledališču Prešeren v Boljuncu, božični koncert Mednarodne Akademije iz Križa pod vodstvom opernega pevca in profesorja petja Aleksandra Švaba, ki v Ljubljani in v Križu pri Trstu vodi izpopolnjevalni tečaj opernega petja.

V četrtek bo ob 20.30, v župnijski cerkvi v Dolini, koncert vokalne skupine »Gospel Choir FJK«.

Otroška urica

V teh predprazničnih dneh, ko vsi mrzlično hitimo po nakupih in ko si raznovrstne priredebit sledijo kot po tekočem traku, nam v knjižnicci ponujajo možnost, da se za trenutek umirimo in skupaj z najmlajšimi prisluhnemo božični pravljici. Jutri bo namreč v čitalnici Narodne in študijske knjižnice ob 16.30 pravljica urica, ki bo pričarala božično razpoloženje. Alenka Hrovatin bo otrokom s pomočjo knjižnih ilustracij razkrila zgodbo o finski pisateljici Pirko Vainio Angelček brez perutničk. Otroci bodo potem izdelali obeske za božično drevesce, ki se bodo navezovali na vsebinsko pravljice. Mladim obiskovalcem bo na razpolago tudi bogata bera knjig z božično in zimsko tematiko, ki so v tem prazničnem mesecu razstavljene na lepo okrašenih knjižnih policah, nihovih spremjevalci pa bodo lahko prav tako segli po primerenem čitvu za odrasle.

Tudi recital slovenske in italijanske literature

V kavarni San Marco se nadaljujejo literarna in glasbena srečanja iz niza La parola alla scrittura. Igralka Ariella Reggio bo v petek ob 18. uri predstavila izbor poezij ameriške avtorice Emily Dickinson, na klavir jo bo spremjal Silvio Donati. V soboto (ob isti uri) bo na spredelu recital o odnosu moški-ženske, ki ga bosta podala igralca Slovenskega stalnega gledališča Nikla Petruška Panizon in Romeo Gribenšek. Na sporednu bodo Kosovel, Kocbek, Minatti, Paravidino in drugi avtorji, na harmoniku ju bo spremjal Igor Zubin.

Niz se bo zaključil v nedlejo ob 18. uri s koncertom klasične glasbe v izvedbi tržaškega kvarteta Weber String Quartet.

ŠKEDENJ - Nabirka za Fundacijo Luchetta Ota D'Angelo Hrovatin

OŠ Grbec - Stepančič za revne in bolne otroke

Na šoli so zbrali denar, ki so ga izročili predstavnikom fundacije

Otoci, njihovi starši in vzgojiteljice so rade volje pomagali manj srečnim otrokom

KROMA

Včeraj celodnevna stavka in demonstracije mladih zdravnikov, ki opravljajo univerzitetno specializacijo

Mladi zdravniki, ki opravljajo univerzitetno specializacijo, so imeli včeraj enodnevno državno stavko. Roke so prekrižali, ker je pokojninski sklad INPS sklenil povečati odstotek denarja (od 16% na 25%), ki ga morajo zanj odštetiti od mesečne plače. INPS namreč ne upošteva, da tako imenovani »specializzandi« vlagajo tudi v drugi obvezni sklad zdravnikov in zobozdravnikov ENPAM. Mladi zdravniki naj bi bili - ob že tako skromni plači - po novem ob 160 evrov na mesec, vrnilti pa bi morali tudi preko tri tisoč evrov za prejšnja leta.

Osrednja demonstracija protestnikov je bila v Rimu. Udeležila se je tudi delegacija tržaških zdravnikov, ki so se dan prej, se pravi v pondeljek, srečali z vodstvom deželnega INPS in na zdravniški zbornici v Trstu tudi predstavili javnosti vsebinsko protesta. Na ministrstvu za delo je bilo zdravnikom zagotovljeno, da bo vlada z odlokom povrašanje zamrznila, dokler ne bo na tančneje preučila zadeve. V deželah, kjer so že začeli pobirati povečano vsto, pa naj bi univerzitetnikom ta denar povrnili. Protestniki so ministru za delo Sacconiju dali čas do petka, da izda objavljeni odlok, v nasprotnem primeru se bo mobilizacija nadaljevala prihodnjem teden. Treba je vedeti, da »specializzandi« niso zanemarljiv člen zdravstvenega sistema. V Trstu jih je kar štiristo in v določenih oddelkih predstavljajo levji delež delovne sile.

Sporazum za varnost pri delu na gradbiščih

Občina Trst, delodajalske organizacije in sindikati so včeraj na županstvu sklenili pomemben dogovor za varnost pri delu na gradbiščih, ki bo v prihodnosti omogočal številne kontrole v tržaški občini. Nadzor bo izvajal poseben teritorialni paritetni odbor, ki ga sestavljajo predstavniki omenjenih subjektov. Sporazum so podpisali občinski odbornik Franco Bandelli, državno združenje gradbenikov Ance, združenji obrtnikov Confartigianato in CNA ter sindikati Cgil, Cisl in Uil.

Božični čas, je čas, ko se spomnimo tudi na tiste, ki niso tako srečni kot mi. Učiteljstvo OŠ Grbec - M.G. Stepančič ter vzgojiteljice OV iz Škedenja in od Sv. Ane se je odločilo, da ob božiču priredi dobrodelno nabirkovo za Fundacijo Luchetta Ota D'Angelo Hrovatin. Predstavnik Fundacije Gianni Scarpa je v četrtek, 11. decembra, otrokom, učiteljem in predstavnikom staršev predstavil name in delovanje Fundacije, ki je nastala leta 1998 po tragični smrti tržaških novinarjev, 28. januarja 1994 v Mostaru ob eksploziji granate. Delovanje Fundacije temelji na prostovoljnem delu članov in prispevkov posameznikov. Od leta 1998 do danes je gostila družine in pomagala pri zdravljenju nad petstotih otrokom iz 27 držav, na primer iz bivše Jugoslavije, Romunije, Venezuela, Mongolije in Iraka.

Bolne otroke ne zdravijo samo v tržaški otroški bolnišnici Burlo Garofolo, ampak tudi v drugih italijanskih mestih. Fundacija sodeluje tudi z ustanovo Karitas. Ustanovitelji so nad delovanjem Fundacije izredno navdušeni, saj s svojim neutrudnim in vztrajnim delom pomagajo revnim družinam in bolnim otrokom.

Zbrani denar so otroci izročili predstavnikom Fundacije na božičnici v petek, 12. decembra.

PESEK - V nedeljo koncert v priredbi SKD Krasno polje

Črnska glasba skupine Aeternum

Moški vokalni kvintet iz Prekmurja v župnijski cerkvi izvajal pesmi iz klasične zakladnice gospel in spiritual

Koncert vokalnega kvinteta Aeternum

Slovensko kulturno društvo Krasno polje Gročana, Pesek in Draga je v nedeljo, 14. decembra, v sodelovanju z Občino Dolina priredilo v župnijski cerkvi na Pesku koncert v pričakovanju na božične in novoletne praznike. Nastopili so člani moškega vokalnega kvinteta Aeternum iz Črenšovcev v Prekmurju, ki od leta 2004 veliko nastopajo v Prekmurju in druge po Sloveniji, tokrat pa so se prvič predstavili na italijanski strani meje.

Ključni motiv za nastanek skupine je bila želja po ustvarjalnosti in silno navdušenje nad a capella petjem. Mladi glasbeniki so se najprej lotili slovenskih ljudskih ter črnskih duhovnih pesmi. Kasneje so program dopolnili še z dalmatinskim pesmimi, tem pa so dodali slovenske in tuje pop/jazz skladbe.

V nedeljo so se predstavili z izborom glasbenih odlomkov črnske duhovne glasbe. Tako so lahko prisotni prisluhnili pesmim iz klasične zakladnice gospel in spiritual, kot so npr. Go tell it on the mountain, Were you there ali Amen, kot tudi drugim znamenim melodijam, kot sta npr. Happy day in Jingle bells. Nastop kvinteta Aeternum je v nedeljo ustvaril posebno prijetno glasbeno vzdušje, ki je zadovoljilo tako poslušalce kot izvajalce. (Za)

JUBILEJ NOVINARSKEGA KOLEGE

Saša Rudolf danes slavi sedemdeset let

Kdo bi si mislil, da si je naprtl žedni križ. Mladeničko postaven, vsestransko odprto razgledan, živahnega nastopa, dobrohotno hudomočno pikri svetovljan Saša Rudolf slavi okroglih sedemdeset.

Dolga, razvijano bogata in plodna življenjska pot.

Kratke hlače je začel trgati v klopih ljubljanske osnovne šole in jih raztrgal v tržaških. Potem si je nataknil dolge hlače, ki jih nosi še danes, in je z zvrhano mero odločnosti, poln idej in načrtov zasedel klop v nižji srednji, nato pa na realni gimnaziji oziroma na znanstvenem liceju France Prešeren, kot mu pravijo danes, kjer se je tudi preizkušal v pisateljevanju in pesništву v Literarnih vajah, nakar je še bežno povohoval univerzo. V tedaj razburljivih in večkrat ideološko napetih študentskih letih se je znašel v Radijskem odru pod režisersko taktriko prof. Peterline. Mučila in gnala pa ga je časnikarska žlica. Naslanjajoč se na izkustva literarnih dosežkov iz dijaških let se je lotil nelahkega poklica. Začel je pisati za Mladiko, Novi list, Družino, Primorski dnevnik in druge izseljeniške publikacije, poleg tega pa urejal še očetov tedenik Demokracija.

V tistem času je bil tudi politično angažiran v Slovenski demokratski zvezi in potem v Slovenski skupnosti. Izvoljen je bil v tržaški pokrajinski svet in so mu poverili odborniško funkcijo. Stopil je v zakonski stan, a v hotelju preseganja utesnjenosti zamejskega prostora se je, po zaposlitvi v redakciji RAI Radia Trst A, pretežno posvetil športnemu časnikarstvu in po klicnu pot ga je peljala v svet svetovnih športnih dogajanj širom petih zemeljskih celin. Poročal je s svetovnih in evropskih prvenstev, z letnimi in zimskimi olimpijskimi iger: iz Münchenha - tiste so bile najbolj presunljive Saševe represante - Montreala, Moskve, Innsbrucka, Los Angelesa, Sarajeva, iz Španije, Mehike in Argentine in od drugod. Ta izkustva in doživljaji so mu potem dali snov za objavljeni knjigi Olimpijski ogenj in dim in Mundial, v katerih je opisal ne le športne dogodke in doseg, ampak tudi obiskane kraje in ljudi, v Argentini tudi zdolmsko stvarnost.

Svoje dopisniško potezanje je slavljene, ne brez kančka skritega obžalovanja, zaključil kot glavni in odgovorni urednik redakcije Radia Trst A in kot tisti, ki je na ekranu prvi najavil začetek slovenskih televizijskih oddaj.

Zdaj pa, upokojen, brezskrbno in športno veselo uživa svojo tretjo mladost.

Še na mnoga leta, Saša!

Lojze Abram

Božični sejem v Nabrežini

Tudi v nabrežinskem Slovenskem kulturnem društvu Igo Gruden so pripravili tradicionalni božični sejem, ki bo danes do sobote (med 16. in 20. uro) in bo nudil mladim in starejšim obiskovalcem izredno bogat spored.

Po odprtju, ki bo danes ob 16. uri, bo ob 18. uri uradno odprtje in predstavitev razstav ob glasbenem untriku DPZ Kraški slavček (vodi M. Ferlan). Občudovalo boemo lahko ilustracije »Potovanje« Dunje Jogan, »Šahovnice in šahovske figure« iz zbirke Dušana Kalca in božične motive na izdelkih gojenk goriške šole klekljanja. Istočasno bo potekalo nagrajevanje šahovskega turnirja za otroke. Jutrišnji popoldan bo posvečen otrokom, saj bo na vrsti božični pozdrav nabrežinskega vrtca in osnovne šole Virgila Ščeka, nato pa ura pravljič, ko bo ob 17.30 lutkovna skupina TIPITAPI liceja A. M. Slomška priredila predstavo Počeločno potovanje. Tudi petek bo mladostno obarvan, saj je ob 16. uri na programu predstavitev Grudnovega koledarja 2009 v sodelovanju s srednjo šolo Iga Grudna. Stene dvorane pa bodo okrašene z ilustracijami, ki so jih dijaki izdelali v okviru projekta Slikari Krasa pod vodstvom mentoric Nadje Doljak in Ani Tretjak. V soboto se bo božični sejem zaključil s pravljično urico Angel miru in božično delavnico, ki ju bodo vodili animatorji mladinskega društvenega krožka. Istočasno bodo predstavili novo knjigo Lučke Peterlin Od Miklavža do Božiča, ki obsega dve otroški igrici, eno za miklavžev, drugo pa za božični čas. Opremljena je tudi z zgoščenko v izvedbi Radijskega odra.

Vsak dan med 16. in 20. uro bodo obiskovalce vabili še bogat srečelov z izvirnimi nagradami in razstavne stojnice z uporabnimi in dekorativnimi izdelki iz suhega cvetja, blaga, svile in keramike, pa še nakit, vezenne, božični okraski, voščilnice, slike in vse, kar si v božičnem času oko in srce poželi. (Z. P.)

Film Alice's Restaurant

V prostorih kluba Cappella Underground se danes nadaljuje niz Prepovedano prepovedati: ob 20. uri bodo predvajali film Alice's Restaurant (ZDA, 1969). Vstop prost.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 17. decembra 2008

LAZAR

Sonce vzide ob 7.40 zatone ob 16.22 - Dolžina dneva 8.42 - Luna vzide ob 22.24 in zatone ob 11.07.

Jutri, ČETRTEK, 18. decembra 2008

GRACIJAN

VREME VČERAJ: temperatura zraka 9,6 stopinje C, zračni tlak 1015,2 mb pada, veter 31 km na uro vzhodnik, vlaga 71-odstotna, nebo oblačno, morje razgibano, temperatura morja 12,9 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 15., do sobote, 20. decembra 2008

Urnik lekarn: od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30.

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Combi 17 (040 302800), Ul. Fabio Severo 122 (040 571088), Žavlj - Ul. Flavia 39/C (040 232253). Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Combi 17, Ul. Fabio Severo 122, Ul. Mazzini 43, Žavlj - Ul. Flavia 39/C. Fernetiči (040 212733) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Mazzini 43 (040 631785).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure) Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita. Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111. Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zelena številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroških bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - Dvorana je rezervirana.

ARISTON - 16.30, 20.00 »Vichy Cristina Barcelona«; 18.15, 21.30 »Deep Water«.

CINECITY - 16.30, 17.40, 18.30, 20.00, 21.30, 22.00 »Ultimatum alla terra«; 16.00, 18.00, 20.00, 22.00 »Come Dio comanda«; 16.00, 20.25 »Saw V«; 22.10 »Torno a vivere da solo«; 16.00, 18.00, 20.00 »Bold 3D« - Un eroe a quattro zampe; 15.50, 18.00, 20.10, 22.20 »Twilight«; 16.30, 19.50, 22.15 »Nessuna verità«; 17.50, 22.00 »Changeling«.

EXCELSIOR - 16.15, 18.30, 21.15 »The Millionaire«.

EXCELSIOR AZZURRA - 16.30, 18.45, 21.00 »La felicità porta fortuna - Happy Go Lucky«.

FELLINI - 18.45, 22.15 »Giù al Nord«; 17.00, 20.30 »Si puo' fare«.

GIOTTO MULTISALA 1 - (Ulica Giotto 8) 16.30, 20.15 »Mamma mia!«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.40, 18.30, 20.20, 22.15 »Come Dio comanda«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 18.15, 22.15 »Passengers - Mistero ad alta quota«.

KOPER - KOLOSEJ - 17.00, 19.10, 21.20 »Dan, ko bo obstala Zemlja«; 16.30, 18.30, 20.30 »Madagascar 2«; 17.40, 19.40, 21.40 »Preberi in začigi«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Ultimatum alla terra«; Dvorana 2: 16.45, 18.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.15, 22.15 »Nessuna verità«; Dvorana 3: 16.30, 20.15, 22.15 »Saw V«; 18.15 »Qualcuno con cui correre«;

Dvorana 4: 16.30, 18.20, 20.15, 22.15 »Twilight«.

SUPER - Film prepovedan mladim pod 18. letom.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 17.45, 20.10, 22.10 »Ultimatum alla terra«; Dvorana 2: 17.40, 20.00, 22.00 »Come Dio comanda«; Dvorana 3: 17.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10, 22.10 »Saw V«; Dvorana 4: 17.30 »Twilight«; 20.30 »Racconto di Natale«; Dvorana 5: 17.40, 20.00, 22.00 »La felicità porta fortuna - Happy Go Lucky«.

Prireditve

NARODNA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNIČA priredi odprtje razstave Neže Milič Iz oči... Predstavila jo bo Jasna Merku. Z glasbo bosta dogodek popestrila Tina Renar in Aljoša Saksida. Odprtje razstave bo danes, 17. decembra, ob 18. uri.

TFS STU LEDI - ENA PTIČKA PRILETELJA

Tela vabi na večer otroške ustvarjalnosti (s podporo tržaške pokrajine in ZSKD) danes, 17. decembra, ob 18.30 v centru Anton Ukmar - Miro pri Domju. Sodelujejo: OPZ F. Venturini, OFS OŠ Fran Milčinski s Katinare, harmonikaš Marko Manin in Erik Kofol in OFS Stu ledi. Vljudno vabljeni.

MEDNARODNA AKADEMIJA ZA SOLLOPETJE KRIŽ v sodelovanju z Združenjem za Križ, vabi v četrtek, 18. decembra, ob 20.30 v dom Albert Sirk na »Koncert opernih arij« v izvedbi udeležencev Mednarodne akademije pod mentorstvom maestra Aleksandra Švaba, klavirska spremljava Jan Grbec.

ZALOŽNIŠTVO TRŽAŠKEGA Tiska V SODELOVANJU Z SKGZ, SKD VALENTIN VODNIK IN ZSKD

vabi na predstavitev Jadranskega koledarja v petek, 19. decembra, ob 18.30 uri v Kulturni dom SKD Valentin Vodnik v Dolini. Prisotna bo avtorica Vesna Guštin Grilanc. Za glasbeno kuliso bo poskrbel kvartet Nemos.

UČENCI OŠ FRANA MILČINSKEGA IN NSŠ SV. CIRILA IN METODA

vabijo na božični koncert, ki bo v petek, 19. decembra, ob 19. uri v cerkvi Sv. Trojice na Katinari. Sodelujejo pevki zbor Tončka Čok. **BOŽIČNE MELODIJE ŽE ODMEVAJO**

Trebenska godba jih igra... prisluhni jim tudi ti, v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v ljudskem domu v Trebčah! Ob naši spremljavi bo peala prof. Martina Feri.

DECEMBRA V ZGONIKU v znamenju solidarnosti, gledališča, glasbe, športa in enogastronomike ponudbe. Občina Zgonik prireja v decembru v sodelovanju s krajevnimi društvi: v soboto, 20. decembra, »Jaz in one, skratka me: Ženske« (Premiera), v Škc v Zgoniku, ob 20.30, nastopa Miranda Caharija, režija Mario Uršič; v nedeljo, 21. decembra, »Tekmovanje v Orienterringu, pred ŠKC v Zgoniku, ob 10.30 prvi start (zbirališče od 9.30); v soboto, 27. decembra, »FVG Gospel Choir«, v župnijski cerkvi v Zgoniku, ob 18. uri; v soboto, 27. decembra, »Delavnica okusova«, v vinoteki v Zgoniku, ob 19.30. Vstop prost. Pobudo sta omogočili Dežela F-JK in Pokrajina Trst.

SKD VESNA - GLASBENI USTVARJALCI

vabijo na božičnico v soboto, 20. decembra, ob 18. uri, v Kulturni dom Albert Sirk v Križu. **GODBENO DRUŠTVO NABREŽINA** vabi na »Tradicionalni koncert ob zaključku leta« v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri, v nabrežinski občinski telovadnici. Gost večera ansambel Abo ur'co al'pej dvej.

PIHALNI ORKESTER BREG s sodelovanjem KD Valentin Vodnik prireja v nedeljo, 21. decembra, ob 17.30 v dvorani Valentina Vodnika v Dolini praznični nastop gojencev glasbene sole in pihalnega orkestra Breg. Toplo vabljeni.

DRUŠTVO MARIJA KOGOJA, MARIJIN DOM IN SVETOIVANSKA ŽUPNIJSKA SKUPNOST

vabijo na celovečerni koncert Slovenskega orkestra, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 20.30, v župnijski cerkvi pri Sv. Ivanu. Koncert omogočata Slovenska prosveta in ZKB. **SKD PRIMOREC** vabi na ogled slikarske in fotografiske razstave Marinelne Terbon »Zgodbe, ki so mi jih

TGalerija

Vljudno vas vabimo na odprtje razstave Štefana Turka

Portae Aureae

DANES, 17. DECEMBRA OB 18. URI

- Umetnika in razstavo bo predstavila Nives Marvin
- V Tržaški knjigarni Trst, Ul. sv. Frančiška 20

vedno pripovedovali nonoti ob sobotah in nedeljah, od 10. do 13. ure in od 16. do 19. ure. Razstava bo odprta do 28. decembra.

RAZSTAVA starega kraškega pohištva restavriranega na tečaju, ki ga je organiziralo društvo Noe', bo odprta do 31. decembra v Škerkovi hiši v Šempolaju s sledenjem urnikom: ob sobotah od 17. do 20. ure, ob nedeljah od 9.30 do 12. in od 14. do 16. ure. Info.: 349-8419497.

ZVEZA SLOVENSKIH KULTURNIH DRUŠTEV v sodelovanju z USC

vabi na niz koncertov v sklopu revije Nativitas: Škedenj, Cerkev sv. Lovrenca. 6. januarja 2009, ob 18. uri, nastopajo MePZ Jacobus Gallus, MePz Rdeča zvezda, Oktet Odmevi, OPZ iz Zgonika; Nabrežina, Cerkev sv. Roka, 11. januarja, ob 16. uri, nastopajo MePZ Igo Grueden, DPZ Kraški slavček, glasbeni utrinki s harmonikaši; Milje, Stolnica, 11. januarja 2009 ob 15.30, nastopa MeMPZ Trst z glasbenimi utrinki.

Jagodo in Robertota je osrečilo rojstvo

Katarine

Z njima se veselimo in deklici želimo vse najboljše

družine Škerk in Pernarčič

Malemu

Maju

trikratni zdravo!

Viliju Bečaju, ženi Ticijani in tudi bratu Aleksu čestitamo

vsi pri Zarji Gaji

Daleč tja v prihodnost se življenja cesta vije, naj med potovanjem nate ves čas sonce sije.

Dragi Luciano

za tvoj 60. rojstni dan te besede naše sprejmi in naša prisrčna voščila prejmi,

Marica, Sabrina, Christian, Paolo in prijavljeni vnučkinji Veronica in Micaela

Čestitke

MICHELLE, danes slaviš tvoj 9. rojstni dan! Bodi vedno srečna in naj bodo tvoja otroška leta še naprej vesela. To so želje mame, none in vseh, ki te imajo radi.

Danes v Trnovci se veselimo, ker z našo MICHELLE 9. rojstni dan slavimo! Lepo te bomo objeli, veliko zdravja in sreče zaželeti. To ti želi tvoja bižnona iz Gropade.

MICHELLE! Naj otroštvu tvoje bo veselo, brez muk sola in popoldansko delo! Leta srečna bodo naj in zdrava, tvoj pot pa varna, gladka, prava! Vse najboljše ti želite teta, stric, Sonja, Marko, Erika in Robi.

MICHELLE! Naj ti iskrice v očeh žarijo, sola, ples in igra naj ti

Založba Mladika

vabi

danes, ob 18. uri v razstavno dvorano NŠK v Narodnem domu v Trstu (ul. Filzi 14)

na predstavitev knjige Eveline Umek

PO SLEDEH FATE MORGANE. MARICA NADLIŠEK BARTOL 1867-1940.

Sodelujejo: Milica Kravos, Dušan Jelinčič, Christina Biber in avtorica.

s podporo:

TFS STU LEDI vabi na večer otroške ustvarjalnosti

Ena ptička priletela

danes, 17. decembra, ob 18.30 v centru Anton Ukmar - Miro pri Domju

SODELUJEJO:

- OPZ F. Venturini
- OFS OŠ Fran Milčinski s Katinare
- harmonikaš Marko Manin in Erik Kofol
- OFS Stu ledi

Vljudno vabljeni!

bodo v dolnilo! Vse najboljše za tvoj rojstni dan ti Josette in Mari-sol želijo.

Danjer se je pridružil bratec

BOŽIČNI SEJEM 2008

od 17. do 20. decembra 16.00 – 20.00

v kulturnem domu Igo Gruden v Nabrežini

Razstava »Slikarji Krasa« dijakov NSŠ Igo Gruden iz Nabrežine

Danes, 17. decembra

16.30 ~ Šahovski turnir

18.00 ~ DPZ Kraški slavček, vodi Mirko Ferlan

Nagrajevanje udeležencev šahovskega turnirja

Jutri, 18. decembra

17.00 ~ Božični pozdrav nabrežinskega vrtca in OŠ Virgil Šček

17.30 ~ Pravljica POROČNO POTOVANJE,

lutkovna skupina Tipitapi Liceja A. M. Slomšek

Petek, 19. decembra

16.00 ~ Božični pozdrav NSŠ Igo Gruden

in predstavitev KOLEDARJA 2009

Sobota, 20. decembra

17.00 ~ Predstavitev knjige Od Miklavža do božiča Lučke Susič

17.30 ~ Božična delavnica, vodijo animatorji Mladinskega krožka

VSAK DAN SREČOLOV Z IZVIRNIMI NAGRADAMI

V sobi Sergija Radoviča

~ deluje vsak dan ŠAHOVSKI KOTIČEK

~ razstava ŠAHOVNICE IN ŠAHOVSKIE FIGURE iz zbirke Dušana Kalca

~ razstava ilustracij POTOVANJE Dunje Jogan

~ KLEKLJANI BOŽIČNI MOTIVI, Scuola Corsi Merletti iz Gorice

Obvestila

ZDRAUŽENJE ZA ZDRAVLJENJE AL-KOHOLNE ODVISNOSTI ASTRA

sporoča, da je posvetovalnica v nabrežinskem zdravstvenem okraju (1. nadstropje, zadnja soba desno) na voljo ob četrtekih, od 11. do 12. ure.

DRUŠTVO SLOVENCEV MILJSKE OB- ČINE

vabi na srečanje z gosti Doma za starejše osebe v Miljah ob koncertu Zbora Upokojencev iz Brega (dir. Edvin Križmančič) ter harmonikaša Marka Manina, danes, 17. decembra, ob 16. uri v Domu za starejše osebe v Miljah, ul. Ubaldini 5.

KŠD ROJANSKI KRPA

vabi na predpraznični večer s pesnikom Miroslavom Koštuto danes, 17. decembra, ob 20.30, v prijetnem okolju domačije Ferfoglia (Ul. Morerij 117).

SKD VIGRED, ZDRAUŽENJE STARŠEV COŠ S. GRUDEN IN OTROŠKEGA VRTCA ŠEMPOLAJ

vabijo v Štempolaju na Prodajno-razstavni božični sejem knjig, ročnih del, koledarjev, lectorjev in izdelkov ter na razstavo panjskih končnic od danes, 17. do nedelje, 21. decembra, ob 15.30 do 18.30; v nedeljo, 21. decembra, od 10. do 12. ter od 15. do 17. ure.

Na razpolago je tudi Jadranski kolesar.

NASELJE V CENTRU

- Toplo vabimo vso prebivalstvo Občine Devin Nabrežina na Božični sejem, ki se bo odvijal danes, 17. decembra, v Vzgojnem Zaposlitvenem Središču v Naselju Sv. Mavra, 124 v Sesljanu. Središče bo odprt od 10. do 18. ure. Pričakujemo Vas!

STRANKA KOMUNISTIČNE PRENOVE

vabi na tovarisko srečanje ob zaključku leta, ki bo danes, 17. decembra, ob 19. uri v ljudskem domu G. Canciani v Podlonjerju (Ul. Masaccio 24).

TK GALERIJA

vas vladno vabi na odprtje razstave Štefana Turka »Portae Aureae« danes, 17. decembra, ob 18. uri. Umetnika bo predstavila kritičarka Nives Marvin.

ZALOŽBA MLADIKA

vabi danes, 17. decembra, ob 18. uri v razstavno dvorano Narodne in študijske knjižnice v Narodnem domu (Ul. Filzi 14), na predstavitev knjige Eveline Umek »Po sledeh fate Morgane. Marica Nadlišek Bartol 1967-1940«. Sodelujejo: Milica Kravos, Dušan Jelinčič, Kristina Bičer in avtorica.

KROŽEK ZA DRUŽBENA VPRAŠA- NJA VIRGIL ŠČEK

vabi v četrtek, 18. decembra, v Vilfanovo dvorano v Ul. Gallina 5 v Trstu na razgovor ob izidu knjige Erike Jazbar in Miloša Čotarja »Mirk Špacapan - politična biografija 1977-2007. Sodelovali bodo avtorja, urednik zbirke Ivo Jevnikar in predsednik Krožka Virgil Šček Rafko Dolhar. Začetek ob 20. uri.

KRUT

vabi na sproščen kulinarično-kulturni popoldne »Rada dobro jem in kuham malo« s kuharico Emilijo Pavlič v četrtek, 18. decembra, ob 17. uri na društvenem sedežu v Ul. Cicerone 8. Info.: 040-360072.

SKD VIGRED, COŠ S. GRUDEN IN OŠ ŠEMPOLAJ

vabijo na Božičnico 2008 »Na Placu« v petek, 19. decembra, ob 18. uri. Nastopajo: otroci vrtca, učenci osnovne šole Stanko Gruden, Plešna skupina Vigred, Mladinska glasbena skupina Vigred, Mladinska plesna skupina AŠKD Kremenjak, ansambel Mladi Kraški Muzikanti. Posebna gost: Božiček in Dedeck Mraz (priprljala se bosta s kočijo). Topel čaj in kuhanino vino!!!

SKLAD SERGIJ TONČIĆ

sporoča, da bo podelitev štipendij za akademsko čelo 2008/09 v petek, 19. decembra, ob 18. uri v študijski knjižnici, ul. sv. Frančiška 20.

SPDT

vabi člane na Društveni večer, ki bo v petek, 19. decembra, ob 20. uri v K.R. Domu Briščki.

Udeležence izletov in ostalih dejavnosti prosimo, da nam posredujejo čimprej slikovni material, ki bi utegnil biti zanimiv za vse, na naslov »info@spdt.org« ali naj poklicajo na tel. št. 338-5953515, odgovarja Katja Starec.

TRŽASKO ZDRUŽENJE DIABETIKOV

priredi v petek, 19. decembra, ob 16.30, v dvorani Baroncini zavarovalnice Generali, v Ul. Trento 8, predavanje na temo: »Pravilna prehrana in okusnost božičnih tradicionalnih dobrot«. Predaval bo predsednik združenja Marino Voci. Vabljeni so vši.

BOŽIČNI SEJEM PRI SKD IGO GRU- DEN

bo potekal od 17. decembra do 18. decembra v urnikom 16.00-20.00 in naslednjim programom: danes, 17. decembra, ob 16. uri otvoritev sejma, ob 18. uri nastop Dpz Kraški slavček. Sledi predstavitev razstav in nagrajevanje udeležencev šahovskega turnirja. V četrtek, 18. decembra, ob 17. uri božična voščila otrok nabrežinskega vrtca in O.S. V. Šček. Ob 17.30 nastop lutkovne skupine Tipitapi Liceja A.M. Slomšek s pravljico Poročno potovanje. V petek, 19. decembra božični pozdrav dijakov S.Š. I.Gruden in predstavitev Grudnovega koledarja. V soboto 20. decembra ob 17. uri pravljica Angel miru in predstavitev knjige »Od Miklavža do božiča« Lučke Peterlin Susič, ob 17.30 božična delavnica z mladinskim krožkom SKD I. Gruden.

OÐBORNÍSTVO ZA MLADINSKE PO- LITIKE OBČINA DOLINA

organizira v četrtek, 18. decembra, ob 20. uri na županstvu 2. sejo usklajevalne skupine mladih v Občini Dolina, ki je nastala v sklopu projekta Pokrajine Trst »Pokrajinski forum mladih«. Vsi predstavniki mladinskih organizacij, predstavniki kulturnih, športnih in rekreativnih društev, ki delujejo na prostoru Občine Dolina in ki so stari od 14 do 29 let, ter vsi mladi enake starosti, ki so jim pri srcu politike za mlade, so vabljeni, da se udeležijo sestanka. Za katerokoli pojasmilo obrnite se na občinski Urad za Kulturo in Šole, na tel. št. 040-2017389.

KD FRAN VENTURINI

vabi na društveno božičnico, ki bo v soboto, 20. decembra, ob 20. uri v prostorih centra A. Ukmari - Miro pri Domu.

KD POMLAD

organizira delavnico »Barve in čopiči za dobro počutje - zimske solsticije« v soboto, 20. decembra, ob 15.30 v prostorih društva Brdina na Opčinah. Za podrobnejše informacije pokličete tel. št. 347-690280.

KROŽEK KRUT

vabi na tradicionalno »Srečanje ob koncu leta«, ki bo v nedeljo, 28. decembra, v Slovenskem dijaškem domu »S. Kosovel«, ul. Gimnastica 72, Trst. Vpisovanje in informacije na sedežu krožka Krut, ul. Ciccerone 8, tel. 040-360072.

OBČINSKA KNJIŽNICA V BOLJUNCU

bo danes, 17. decembra, zaprta. Urnik med božičnimi prazniki bo naslednji: ponedeljek, 22. decembra 16.00-18.30; sreda 24. decembra zaprta; ponedeljek 29. decembra 16.00-18.30; sreda 31. decembra 9.00-11.30.

SKD BARKOVLE

(ul. Bonafata 6) prireja Silvestrovjanje z glasbo v živo v četrtek, 28. decembra, v prostorih skupnosti »S. Kosovel«, ul. Gimnastica 72, Trst. Vpisovanje in informacije nudimo na št. 040-411635 ali 040-415797.

SLOVENSKO DOBRODELNO DRU- ŠTVO

razpisuje 22. natečaj za študijske nagrade iz skladu »Mihael Flajban« namenjene univerzitetnim študentom naše dežele, ki so obiskovali slovenske šole. Glavna nagrada znaša 1.500 evrov in je namenjena zaslужenemu akademiku prevega letnika.

Ta nagrada je ponovljiva za ves potek rednega študija, če bo dobitnik zadostil pogoju pravilnika.

Poleg glavne nagrade so predvidene podpore tudi za naslednje letnike. Prošnjo za nagrado, naslovujemo na Slovensko dobrodelno društvo - ul. Mazzini, 46 - Trst, je treba predložiti do 31. decembra. Prošnji naj bo priložen curriculum, potrdilo o vpisu na univerzo (za kasnejše letnike tudi potrdilo o predvodenih in opravljenih izpitih) ter potrdilo ISEE. Podrobnejša pojasnila dobite na sedežu Slovenskega dobrodelnega društva v Trstu, ul. Mazzini 46, prvo nadstropje, tel. 040-631203, ob četrtekih od 16. do 18. ure.

SKD VIGRED

vabi v Štempolaju v soboto, 20. in v nedeljo, 21. decembra, ob 15. uri na »Skupaj prisluhnimo pravljici...«. V soboto nam bo Nicole Starc pripovedovala pravljico »Nekega zimskega dne«, v nedeljo pa Alenka Hrovatin »Angelček brez perutnička«.

SLOMEDIA.IT

spletni portal Slovencev v Italiji in sosednjih deželih, razpisuje za osnovnošolce natečaj »Božični utrinki naših nonotov«. Prispevke v obliki spisa, risbe, filma, intervjuja ali kar vam iznajdljivost narekuje, pošljite do 20. decembra po elektronski pošti na naslov: info@slomedija.it. Najboljši izdelki bodo nagrjeni.

AŠD CHEERDANCE MILLENİUM

v soorganizaciji z ZSSDI-jem prireja tradicionalni »Novoletni plesni Festival«, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 16. uri v telovadnici v Repnu. Toplo vabljeni!

KD FRAN VENTURINI v sodelovanju z občino Dolina in župnijsko skupnostjo Ricmanje vabijo na koncert MePZ Senožeče in MePZ F. Venturini v nedeljo, 21. decembra, ob 17. uri v župnijski cerkvi Sv. Jožefa v Ricmanjih. Vljudno vabljeni!

KULTURNA DRUŠTVA

Slovan Padriče in Skala Gropada priredita božičnico, ki bo v nedeljo, 21. decembra, ob 18. uri v cerkvici sv. Cirila in Metoda na Padričah. Sodelujejo: otroški pevski zbor A. Slomšek in MePZ Skala Slovan. Vabljeni!

OBČINA DOLINA

v sodelovanju z vaškimi skupnostmi iz Prebenega, Socerba, Ospa, Mačkolj, Kaštelca in Doline in s pokroviteljstvom Pokrajine Trst, organizira v nedeljo, 21. decembra, 2. pohod brez meja »Te skupne stezice«. Zbirališče bo v Prebenegu v parku ob 9.30. Toplo vabljeni!

SKD VIGRED

vabi v torek, 23. decembra, ob 20.30 v Štempolaju, na »Koncert Srečno«. Sodelujejo: Mladinska glasbena skupina Vigred, Trio Veseljaki, Ansambel Mladi kraški muzikanti, duo Martina Feri in Aljoša Saksida, Zoran Lupinc, Skupina Domači Veseljaki. Skupaj bomo nadzdravili letu 2009.

OÐBORNÍSTVO ZA SOCIALNO SKRBSTVO

okraja 1.1 (Devin Nabrežina, Zgonik in Repen) s financiranjem Pokrajine Trst prirejajo za prazniki Befane v torek, 6. januarja, kosilo z glasbo, plesom in tombolo v restavraciji »Križman« v Repnu. Udeleženci morajo biti stari vsaj 65 let in živeti v občinah Devin Nabrežina, Zgonik in Repen. Na razpolago je 95 mest, vpisovanje pa bo potekalo do 24. decembra na Uradu za socialno skrbstvo v Naselju Sv. Mavra 124. Tel.: 040-2017389.

TPPK PINKO TOMAŽIĆ

TRST - V atriju Kulturnega doma

Likovni »ekvilibrizem« Benečanke Luise Tomasetig

Lik ekvilibrista je za ustvarjalko metafora za razmišljanje o drugačnem doživljaju sveta

Ustvarjalka je tokrat dala na ogled slikarske in kiparske objekte
KROMA

Ekvilibristi je zgovoren naslov samostojne razstave beneške umetnice Luise Tomasetig, ki je na ogled v pritličnih prostorih Kulturnega doma v Trstu. Gre za razčlenjeni razstavni projekt novejših slikarskih in kiparskih objektov in izviren videoposeg z zvočno podlago. Lik ekvilibrista je metafora za razmišljanje o drugačnem doživljaju sveta, o možnosti pogleda iz drugačne perspektive, o razpetosti in vpetosti človeka v raztegnjeni življenjski prostor. Postavitev se v polnem sozvoju rojeva v soočanju s krajem Slovenskega stalnega gledališča. Luisa Tomasetig ga je doslej doživljala v prvi osebi kot avtorico kulis in lutk, tokrat pa ga z odmaknjenim divergentnim pogledom celovito zajame. Eksponati so zbrani po sklopih. Umetnični pristop je konceptualen, saj sodi tudi slednja v niz zadnjih razstav, kjer se slike pojavljajo kot sodelujoči na simpoziju, kjer vsako razstavljeni delo dejansko izraža enega od pogledov na izbrano tematiko, vsakič v specifični navezi z duhom kraja. V ciklusu rdečih obrazov, ki si ritmično sledijo na panojih prepoznamo njihovo pomembno in odločno prisotnost.

Izhodišče in obenem novost v opusu Luisa Tomasetig beležimo v neobičajnih kiparskih objektih, organsko oblikovanih vazah, ki se nav-

dihujejo po naravnih oblikah kamnov iz reke Nadiže. Notranjost oblikujejo gibri prstni obrisi, skrivenost obrazov pa reliefno izstopajo. Tudi iz tehničnega vidika gre za izjemne dosežke, saj se umetnica loti eksperimentalno alhemijske mešanice različnih materialov ter še bolj izvirnih patin, s katerimi premaže v različnih rjavih odtenkih površine in vzpostavlja tonske modulacije, kar reliefnost objektov dodatno ovrednoti.

Ciklus manjših slik posebej obravnava posojem napetosti vrvji ekvilibrista v odnosu s prostorom, medtem ko druga serija bolj metafizično naravnih del povzema like obrazov kiparskih objektov v bolj intimnem razmišljanju prevladujoče monokromije.

Prenasičenost vidnih sporočil današnje družbe dejansko odtegne našo pozornost in odvaja. Tomasetičeva nas opozarja na povsem običajne, vsakdanje, pozabljene, odrabljenе predmete, ki jih srečuje na svoji poti, jim posveča pozornost in odkriva v njih neslutene svetove. Vzpostavlja z njimi slikarski dialog, ki jo popelje v fantastični svet. Njen navdih se torej rojeva neposredno v stiku s predmeti in situacijami. Dopusča, da jo le ti vodijo preko stika z njenimi rokami, kar jo privede do globokih intimnih razmi-

šljaj, zato so njene umetniške stvaritve prežete z življenjsko silo.

V prostoru pod stopniščem je umetnica namestila video poseg z zvočno podlago »Tragitto in movimento 1 - Cividale«. Sekvenca fotografiskih posnetkov z izvirnimi prelivimi in poudarkih na grafičnih in svetlobnih elementih slike vzpostavlja nočne poglede v gibanju po poti iz Čedada proti Trstu, kjer se vidno polje postopoma usmeri na detalj, ob katerem se dalje v gibanju razvija nova likovna pripoved.

Razstava deluje enovito, postavitev s svojo organsko prostorsk strukturo postane v tem smislu dodaten umetniški poseg. Ekvilibriste Luisa Tomasetig lahko doživljamo dolje kot prispolbo soocanja mikrokozmosa z makrokozmosom. Bogastvo slikarskih potez in znakovnih poudarkov dopolnjuje še raznolikost snovnih reliefnih efektov, ki prihajajo posebej do izraza v polimateričnih reliefih. Prevlačujoča dominantna toplih barvnih odtenkov in dramaturgija svetlobnih modulacij označuje izrazno poetiko temperamentne beneške umetnice, drzne ekvilibristke, katere pogled iz višine nad napeto vrvjo sega daleč in globoko prevzame gledalca.

Jasna Merku

Umrl igralec Zlatko Šugman

Umrl je slovenski igralec Zlatko Šugman, nosilec Boršnikovega prstana. Žalostno novoč, ki je že zaokrožila po gledaliških krogih, prvo pa jo je objavilo spletno Delo, so potrdili v njegovem Mestnem gledališču ljubljanskem, kjer se je igralec nazadnje ustalil. Šugman je umrl v 77. letu starosti davi na svojem domu v Ljubljani. Zlatko Šugman se je rodil 28. avgusta 1932 v Gorišnici pri Ptuju. Končal je ljubljansko Akademijo za igralsko umetnost. Član Mestnega gledališča ljubljanskega je bil vse do upokojitve, poprej pa je krajša obdobja nastopal tudi na drugih odrih - v SLG Celje v letih 1958-1961, v SNG Drama Maribor v obdobju 1961-1965, potem pa 27 let v ljubljanskem mestnem teatru. Izoblikoval je skoraj neprégledno število odrih likov v delih evropske in ameriške dramatike, posebej radi so ga zasedali v komičnih vlogah. Zaigral je tudi v mnogih domaćih novitetah, njegov obraz se je vtisnil v spomin tudi marsikateremu filmskemu obiskovalcu, vse od filma Tistega lepega dne, ki ga je leta 1962 po prozi Cirila Kosmača posnel France Štiglic. Za igralstvo je poleg Boršnikovega prstana, tega je dobil leta 1986, prejel nagrado Prešernovega sklada, Severjevo nagrado, Župančičevu nagrado. Leta 2001 je postal še dobitnik Ježkove nagrad. (STA)

NOVA GORICA - Jutri nova premiera SNG

Gospa ministrica

Uprizoritev Nušičeve komedije je nastala v koprodukciji z Gledališčem Koper

V Slovenskem narodnem gledališču (SNG) Nova Gorica bodo kot drugo premiero sezone jutri ob 20. uri uprizorili eno najpopularnejših srbskih komedij, Gospo ministrico Branislava Nušića. Predstava je nastala v koprodukciji z Gledališčem Koper, naslovno vlogo igravkinja ljubljanske Dramе Saša Pavček, režira pa Dušan Jovanović. S predstavo Gospa ministrica se prava Odjuga, kot so v gledališču naslovili letošnjo sezono, še začenja, je na novinarski konferenci v Novi Gorici poudaril umetniški vodja SNG Nova Gorica Primož Bebler. Po njegovih besedah je režiser našel magično formulo, s katero je časovno in prostorsko odmaknjeno dogajanje v Beogradu na prehodu iz 19. v 20. stoletje prestavil v današnji čas.

Nušičeva znamenita komedija je namreč postavljena v čas padca vlade, ko preprosta in skrbna, a precej naivna žena malega politika postane gospa ministrica. Ob nenadni sreči se ji zavrti v glavi, izgubi ravnotežje in njen prestop iz vsakdanjega življenjskega toka se zasuka v kratko tragikomicno epizodo. Čeprav je delo v Sloveniji znova aktualno, postavitev ni šla v smeri politične satire, je poudaril Jovanović. Po besedah režisera so komedijo na robu absurda, ki jo je prevedel Milan Jesih, za narečne predibe govora posameznih figur pa je poskrbel Danijel Malalan, posodobili in modernizirali zlasti tehnično. Prav jezik, nekakšen skupek pri-

morskih dialektov oziroma primorska enolončnica - kot jo je označil Jovanović, čeprav posamezni liki govorijo zborni besedo - so na novinarski konferenci izpostavili kot posebnost predstave.

Poseben ton uprizoritve daje tudi velik ansambel, sestavljen iz igralcev novogoriškega in koprskega gledališča, medtem ko je bila naslovna vloga zaupana Pavčkovi. »Gre za igralko, ki v primorskem narečju zmore nositi take vloge,« je poudarila direktorka Gledališča Koper Katja Pegan. Ob tem je izpostavila, da je Gospa ministrica po predstavah Duohtar pod mus! in Modro piše že tretja koprodukcija novogoriškega in koprskega gledališča. Hiši morata v povezavi s tržaško ustanovo skrbeti za močno gledališko dejavnost v primorskem prostoru, je dodala.

Poleg Pavčkove igrajo Mojca Fatur, Ajda Toman, Radoš Bolčina, Miha Nemec, Gorazd Žilavec, Ana Facchini - Bebler jo je najavil kot dobitnico Severjeve nagrade, Nevenka Vrancič, Jože Hrovat, Teja Glažar, Gorazd Jakomini, Ivo Barišič, Maja Poljanec in Milan Vodopivec ter gostje Minu Kjuder, Stane Leban, Nejc Cijan, Matjaž Vidmar in Maja Medvešček.

Soustvarjalci predstave so dramaturginja Diana Koloini, lektor Srečko Fišer, scenograf in asistent režisera Jaka Ivanc, kostumografska Jelena Proković, avtor glasbe Drago Ivanuša in oblikovalec luči Samo Oblokar. (STA)

LJUBLJANA - Drama

Presenetljiva Jančarjeva Niha ura tiha

V slovenski kulturni javnosti, predvsem med ljubitelji gledališke in literarne umetnosti, je vladalo opazno pričakovanje na prazvedbo novega dramskega dela Draga Jančarja, ki je dočakalo krst v soboto (13. decembra) na održi Drame Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani. Tako je treba povedati, da je Jančarju še enkrat uspel presenetiti tako z vsebinskimi kot s formalnega oblikovnega gledališča.

Niha ura tiha tematizira obraze sodobnega zla. Zlo je pač stalni spremjevalec človekovega življenja, čeprav se v vsakem civilizacijskem obdobju kaže na različne načine, oziroma pojmovanje je drugačno, a ostaja vendarle zlo, ki je v času v svojem bistvu nespremenljivo, kot so v sholastični tradiciji in iz nje izhajajoči nespremenljivi naglavni grehi. Teh je sedem: avaritia, luxuria, acedia, gula, invidia, ira in superbia. V času, ki ga odmerja neizprosno nihalo, grehi spreminja svojo podobo, a ostajajo zlo. Jančar jih je s pretanjeno poglobitvijo in z močnim filozofskim zaledjem vzporedil zdajšnjim grobostim in zablodom, iz česar se izluči pronicljivo seciranje naše družbe, pa naj gre za povzetništvo, ekonomsko moč, zavist, varanje, laž, ovadbo ali umetnost. Kot da bi bili ti povedni krogi ujeti v prepletstvo časa, ki se vije od človekovega prvega samozavedanja do današnjih dni. In ko premislimo odrško postavitev Jančarjeve literarne predlage, se nam zariše nespodobudna slika našega bivanja, ki vodi celo v revolt in drzno in krito samospoštevanje o moralu. Na tej točki ne gre več za le filozofsko vprašanje, marveč za zrcaljenje, za soocanje posameznika in družbe s časom, ki ga živila. Za ujetost v diabolični čas, ki mu nihalo odmerja dinamično statičnost, kar sproža težko obvladljivo bolečino. Tako govori Niha ura tiha, če ostanem pri jasnom razbiranju njenje povednosti, ne da bi se zatekal v četrto ali šesto stoletje, ko je papež Gregor Veliki tudi formalno utemeljil sedem smrtnih grehov, ali k Dantemu, ki ga je tematika močno vznemirjala, ali pa k poznejšim mislečem, pisateljem in teologom. To neizmerljivo zalogo je Drago Jančar posredoval v odličnem jeziku, ki na prvi pogled razbremenjuje tematiko preveč temnih, usodnih in težkih tonov, a prav tu se kaže umetnost, saj z ironijo in ponekod celo lahkotnostjo zareže v bistvo, ki udari v gledališčo dvorano z izjemno potenco.

S formalnega vidika pa je Drago Jančar svoje najnovejše delo oblikoval kot nekakšno Divino Commedio in malem, s koncentričnimi krogi in točno opredeljenima časovnima okviroma. Gre za sedem iger v eni celoti, za sedem grehov, ki so situacijsko in tematsko seveda različni, a se združijo v končno kroglo zla. Prvi del (trije prizori-igre: avaritia, luxuria, acedia) se dogaja ob enajsti uri zvečer, ko prihajajo na dan zavestni toni človekovega početja, drugi del (štiri grehi: gula, invidia, ira, superbia) pa se dogaja ob četrti uri zjutraj, ko se sanje prelivajo v budnost, ko človek lebdi v še neopredeljenem prostoru (ne)zavednosti. Igralci so isti, čeprav nastopajo v popolnoma drugačnih situacijah, podobah in likih, le eden je povezovalni fil rouge, z luciferskimi potezami zarisan Marijan, spremjevalec časovnega dogajanja, komentator, moralizator, zapeljivec. Skratka, kompleksna predloga na obeh ravneh, miselnih in formalnih, ki daje nespodobudno sliko vsakrnega prostora bivanja.

Ta izjemni tloris polnokrvnih izzivov je režiser Eduard Miler ob dramaturškem branju Žanine Mirčevske, funkcionalni sceni Marka Japlja (ki mojstrsko preigrava odrški prostor s postavljanjem ozkij dogajalnih okvirov na eni strani, po drugi pa ga širi v zvezdnato smirje in s tem zariše odličen kontrapunkt med večnostjo in zemeljsko ujetostjo), kostumografiji Lea Kučela in Svetlane Visintin, Eduard Miler je torej to bogato zaledje stkal v predstavo, ki polnokrvno sledi Jančarjevi Ideji. Pripoved je jasna, metaforična vzporednost utemeljena in razberljiva, namen dosežen. Prelivanje prizorov ni sunkovito in v krčih, marveč logična posledica grešnega stopnjevanja, ki se razbohoti v končni prizor o funkciji umetnosti in umetnikov, v fašistoidno bombastičnost. Miler je uspel pravo množico različnih leg, povednosti in situacij integrirati v celoto, ki stoji trdno in se ne razprši na enodejanke. Skratka, dvojni dosežek: sedem iger, ki stojijo same zase, a vendarle ena drama, celovita in simbiotična. Režijska zamisel je pa tudi omogočila igralcem kreacijo samosvojih, individualno oblikovanih iger, pravih gledaliških monografij. Naj opozorimo le na stvaritev Nataše Barbare Gračner v Sedmici, ko igralka pokaže velik razpon svojega talenta, ko preigrava obup, spomin, navdušenje, blaznost, deziluzijo, kar vse združi v celovito osebnost, kot da bi hotele vse te lege spodiniti eno drugo, a se vendarle združijo v ujetost acedie. Skratka, fizičen in intelektualen obup. Na podobni črti so bili tudi mnogi ostali protagonisti, z markantnimi dosežki predvsem Aleš Valič, Valter Dragan, Maša Derganc in Gregor Bakovič, s svojevrstnim oblikovalnim sloganom pa še Zvezdana Mlakar, Uroš Furst, Gašper Jarni, Vojko Zidar, Majka Končar, Katja Levstik, Petra Govc, Gorazd Logar in Boris Mihalj.

Marij Čuk

POLITIKA IN SODSTVO - Dve preiskavi, Demokratska stranka v težavah

Izsiljevanje in podkupovanje za zemljišča, pokopališča in nafto

Priporočni nalogi za pooblaščenega upravitelja družbe Total in dva vidna predstavnika DS, osumljen predsednik AirOne

PESCARA, POTENZA - V ponedeljek zvečer, takoj po pekočem porazu na deželnih volitvah v Abruci, so vsevržani voditelji Demokratske stranke zvrčali krvido za neuspeh na Di Pietrovo Italijo vrednot in na nizko volilno udeležbo. V nočnih urah in naslednjega dne pa sta odjeknili novici, ki sta podkrepili razširjeno nelagodje med levosredinsko usmerjenimi Italijani.

Javni tožilstvo iz Pescare in Potenze preiskuje v okviru dveh ločenih preiskav v zvezi z nepravilnimi zakupi več desetin vplivnih osebnosti. Najbolj zveneča imena so predsednik letalske družbe AirOne Carlo Toto, pooblaščeni upravitelj naftne družbe Total Lionel Levha, župan Pescare in deželnih tajnik Demokratske stranke v Abruci Luciano D'Alfonso ter poslanec iste stranke Salvatore Margiotta. Osumljeni so podkupovanja, izsiljevanja in združevanja v zločinske namene.

Govorice o tem, da je župan Pescare in deželnih tajnik DS Luciano D'Alfonso preiskovan, so se v Abruci širile že pred dnevi. Župan je govorice javno zanikal. V ponedeljek zvečer se je po zaprtju voliščestva s svojimi odborniki, ob izhodu pa so mu policijski sporočili, da mora v hišni pripor. Tožilec Varone ga je sicer zaslišal že pred časom in D'Alfonso je bil pripravljen zapustiti mesti župana in tajnika stranke. Aretirali so tudi njegovo desno roko Guida Dezia (občinskega funkcionarja, prisotnega za zakupe), med 40 preiskovanimi pa je predsednik AirOne Carlo Toto.

Preiskava o nezakonitih poslih Občine Pescara se deli na dva dela. Deizio, ki naj bi svoje mesto med drugim zasedel z lažnimi izjavami ob vpisu na občinski način, naj bi s privoljenjem župana zagotovil podjetniku zakup za upravljanje pokopališča. V zameno naj bi prejel denar. Župana so že januarja letos dolgo zasliševali, sam pa trdi, da ničesar ne ve. Druga veja preiskave se tiče družbe AirOne, ki naj bi si s korupcijo župana zagotovila koncesijo za uporabo območja bivše železniške postaje. Carlo Toto naj bi tri leta »dvoril« županu: le-ta naj bi se v tem času brezplačno peljal z avtom in šoferjem, z drugim naj bi letel na posebnih letalih ter jedel in pil za 11.000 evrov. Poleg tega naj bi preko dveh podjetij prejel 200.000 evrov.

Pooblaščenega upravitelja družbe Total Levha so aretirali v Rimu v okviru preiskave o črpjanju nafta v Bazilikati. Tožilec Woodcock je dosegel nalog za hišni pripor za poslanca DS Margiotta, dovoljenje pa mora izdati poslanska zbornica: to se redkokdaj zgodi. Po domnevah tožilstva je zakupe usmerjal trikotnik po-

slovnežev. Margiotta naj bi proti plačilu 200.000 evrov posredoval v rodni Bazilicati in v domeni s Totalom zagotovil zakup za črpjanje naftne krajevne navezi podjetju. Slednja naj bi s Totalom sklenila tržni dogovor o nakupovanju goriva, vreden 15 milijonov evrov. Zakup naj bi preusmerili, tako da so enostavno zamenjali kuverto s ponudbami podjetij. V telefonskem pogovoru, ki ga je objavila Ansa, glavni podjetnik naveze pravi: »Salvato, delo hočem. Ko mi dodelijo delo, ti prinesem 200.000 evrov.« Za preiskovalce je sogovornik poslanec Salvatore Margiotta.

Predstavniki Demokratske stranke v deželah srednje in južne Italije so se znašli sredi viharja, ki je pred tem oplazil maršikaterega strankarskega kolega. Domnevne o spletkanjem in umazanih gospodarskih poslih v krajevnih upravah postajajo vse bolj pogoste. Pred časom se je vnela polemika okrog firenškega župana Domenicia, že dolgo so na udaru levosredinski upraviteli Kampanije, v Kalabriji je mnogo deželnih svetnikov oba strani preiskovanih. Do predčasnih deželnih volitev v Abruci je prišlo zaradi preiskave o pod-

ŽUPAN PESCARA
LUCIANO
D'ALFONSO (DS)

PREDSEDNIK
DRUŽBE AIR ONE
CARLO TOTO

POOBLAŠČENI
UPRAVITELJ
TOTALA ITALIA
LIONEL LEVHA

POSLANEC DS
SALVATORE
MARGIOTTA

kupninah, v sklopu katere se je poleti znašel v zaporu predsednik Del Turco. Njegov naslednik na čelu krajevne Demo-

kratske stranke pa je bil ravno tisti Luciano D'Alfonso, ki je sedaj v hišnem priporu.

POLITIKA - Demokratska stranka

Veltroni: Poraz v Abruci zahteva resno soočenje

RIM - »Volitve v Abruci nam izročajo posebno negativni rezultat, s katerim se moramo soočiti, upoštevajoč njevo stvarno razsežnost, in ne smemo se zadovoljiti s politikantskimi razlagami. Na dan sta očitno prišla globoko socialno nelagodje in kritika do določenega načina političnega udejstvovanja. Čutim potrebo, da bi Demokratska stranka postala še bolj Demokratska stranka. Vsakokrat ko se nas oprisnimo star način političnega delovanja, plačamo slano ceno.«

Tako je povedal voditelj Demokratske stranke Walter Veltroni, ko je včeraj na skupščini poslancev svoje stranke očenil rezultate deželnih volitev v Abruci, na katerih je zmagal kandidat desne sredine Gianni Chiodi z 48,81% glasov, medtem ko je kandidat leve sredine Carlo Costantini obstal pri 42,67% glasov. Sama Demokratska stranka pa je v okviru svoje koalicije zabeležila pekoč poraz, saj je s 33% zdrnkila na 20% glasov, medtem ko je Italija vrednot Antonia Di Pietra s 4% poskocila na 15% glasov.

Mnogi kritiki bodisi zunaj kot znotraj Demokratske strane menijo, da bi se Veltronijeva stranka moralna ostresti Di Pietrove, češ da v sedanji situaciji druga »pije volilno kriči prvi. O tem bo prav gotovo govor na petkovem zasedanju direkcije stranke, na katerem se udeleženci ne bodo mogli izogniti drugi temi, ki ta čas pretresa demokrate, t. i. »etičnemu vprašanju.«

Walter Veltroni

ORGANIZIRANI KRIMINAL - Včeraj zjutraj v Palermu

Policija priprla 99 domnevnih mafijcev, ki naj bi skušali obnoviti Coso nostro

PALERMO - Policija in karabinjerji so včeraj ob zori v okviru obsežne protimafijski operacije, ki je potekala na območju med Toscano in Sicilijo, v Palermu aretirali 99 domnevnih pripadnikov sicilijanske mafije Cosa nostra. Osumljeni naj bi načrtovali postavitev novih temeljev omenjene mafijске združbe.

Kot je v sporočilu za javnost zapisala policija v Palermu, naj bi za načrtom za preureditve Cose nostre stal eden od njenih vodilnih članov Matteo Messina Denaro, ki se od aretacije Bernarda Provenzana leta 2006 poteguje za šefom sicilijanske mafije. Vodja italijanske protimafijski direkcije Pietro Grasso je prepričan, da se Cosa nostra po tej akciji ne bo več mogla postaviti na noge. »Če je Cosa nostra po operaciji Gotha leta 2006 padla na kolena, potem se po zadnji operaciji ne bo mogla pobrati,« dejal Grasso.

V protimafijski policijski akciji Perseo, ki so jo preiskovalci označili za zgodovinsko, je sodelovalo 1200 policirov.

Sorodniki aretiranih mafijcev pred karabinjersko kasarno Carini v Palermu

FAŠIZEM - Polemika

Fini: Niti Katoliška cerkev se ni uprla rasističnim zakonom

RIM - »Sklicevanje na fašistično ideologijo ne zadostuje za obrazložitev sramote rasističnih zakonov. Vprašati se moramo, zakaj se je italijanska družba v glavnem prilagodila na protijudovsko zakonodajo in zakaj - razen nekaterih svetih izjem - ni bilo zabeležiti posebnih pojavov odpora. In to niti, mi je žal povedati, s strani Katoliške cerkve.« Tako je dejal predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini, ki je včeraj sodeloval pri odprtju simpozija, ki ga v teh dneh prireja ta veja parlamenta na temo: »1938-2008: sedemdeset let od protijudovskih in rasističnih zakonov - da ne bi pozabili.«

Finijeve besede so takoj izviale ogorčene kritike iz katoliških krogov. Profesor sodobne zgodovine na Katoliški univerzi Agostino Giovagnoli je spomnil, kako je Pij XI. »zavzel negativno stališče do rasističnih zakonov v zelo odločnih govorih, tako da se je julija 1938 zapletel v odprt spor z Mussolinijem.« Oglasili so se tudi politično angažirani katoliki. Tako je podpredsednik poslanske zbornice Maurizio Lupi, sicer predstavnik Ljudstva svobode, poudaril, da se je Cerkev vselej postavljala po robu rasistični zakonodaji. Podobno je zatrdiril poslanec Demokratske stranke Enrico Farinone, po oceni katerega je zgrešeno vse metati v en koš. Le sekretar republikanske stranke (PRI) Francesco Nucara je pripomnil, da so Finijeve besede »pogumne in resnicoljubne.«

Tremonti in Bersani o gospodarski krizi

RIM - Vlada bo preverila možnosti uporabe evropskih sredstev za reševanje gospodarske krize, še zlasti za finančno kritiče socialni blažičev, po katerih bo treba seči v večji meri spričo dejstva, da se bo brezposelnost v prihodnjem letu povečala. Tako je včeraj povedal gospodarski minister Giulio Tremonti po skoraj dve uri trajajočem pogovoru z gospodarskim ministrom v senci pri Demokratski stranki Pierluigiju Bersaniju. Le-ta je v pogovoru izrazil prepričanje, da bi vlada morala odobriti protikrizne ukrepe v vrednosti 1 odstotka BDP, se pravi za približno 16 milijard evrov. Kaže, da se bosta Tremonti in Bersani v prihodnje še srečevala »v interesu države.«

Minister skuša ustaviti Beppina Englara

RIM - Minister za delo, zdravje in socialne storitve Maurizio Sacconi je včeraj posredoval deželnim upravam okrožnico, v kateri je zapisal, da je v javnih in zasebnih strukturah italijanskega zdravstvenega sistema protizakonito prekiniti umetno prehranjevanje in hidratacijo bolnikov v trajni komi. Okrožnica je sicer splošnega značaja, posebno pa zadeva Eluano Englaru, za katero si oče Beppino prizadeva, da bi po skoraj 17 letih nepovratne komi imela pravico umrati v skladu z nedavno razsodbo kasacijskega sodišča. V teh dneh je kazalo, da bi Beppino Englaro lahko končno uresničil svojo željo v zasebni viademski kliniki »La città di Udine«, ministra okrožnica pa bi mu lahko prekrižala načrt.

Berlusconi nima pravice zavrniti sodnico Gandusovo

RIM - Kasacijsko sodišče je razsodilo, da Silvio Berlusconi nima pravice zavrniti sodnico Nicoletto Gandus, ki v Milanu predseduje procesu proti njemu in proti britanskemu odvetniku Davidu Millusu zaradi korupcije sodnikov. Berlusconi je Gandusovo skušal zavrniti, češ da je do njega sovražno razpoložena. Na njegovo zahtevo je že negativno odgovorila sama Gandusova, njeno stališče pa zdaj potrjuje vrhovno sodišče. Kljub temu se proces proti Berlusconiju za zdaj ne bo nadaljeval, saj je medtem začel veljati t. i. zakon Alfano, ki je za predsednike republike, vlade in obeh vej parlamenta uvedel imuniteto pred sodnim pregonom. O zakonu Alfano bi se sicer moralo izreči ustavno sodišče.

GORICA - Občinski odbor odštel 44 tisoč evrov za ublažitev socialne stiske

Socialno ogroženim boni za nakup hrane

Bon za 25 evrov bo v trgovinah z jestvinami in mesnicah lahko porabilo 1.600 občanov

Goriška uprava želi prisikočiti na pomoc revnješim občanom. Zato je občinski odbor včeraj odobril sklep, na podlagi katerega bo 44.000 evrov iz občinske blagajne namenjenih ublažitvi socialne stiske. Levji delež denarja bo vložen v bone za nakup hrane, ki jih bodo upravičenci lahko porabili v goriških trgovinah z jestvinami in v nekaterih mesnicah, preostala sredstva pa bodo namenili ustanovam, ki se ukvarjajo s socialno problematiko.

Iz občinske blagajne so nakupu bonov namenili 40.000 evrov. Vsak kuponček bo veljal 25 evrov, ta denar pa bodo morali občani nujno potrošiti za nabavo hrane in pičač (izvzete bodo alkoholne pičače). »Bonovi bomo natisnili 1.600. Namenjeni so starejšim občanom, katerih družinsko ekonomsko stanje ISEE ne presega določene meje,« je povedala občinska odbornica Silvana Romanova. Bone za hrano bodo začeli deliti 19. decembra, veljavni pa bodo do 28. februarja 2009. Občinski urad jih bodo dodelili občanom, katerih ekonomsko stanje ISEE ne presega 7.500 evrov. »Bonovi bodo namenjeni občanom nad 65. letom starosti. Dohodek, ki ne presega 5.250 evrov letno, daje pravico do dveh kupončkov, dohodek do 7.500 evrov pa do enega,« je podčrtala Romanova in dodala, da bodo bone najprej razdelili med 761 Goričani, ki so v letošnjem letu že prosili pomoč pri uradu za socialne storitve goriške občine. Predsednik goriške zveze ASCOM Pio Traini je povedal, da bo seznam trgovin in mesnic, ki bodo sodelovali pri pobudi, pripravljen v prihodnjih dneh. »Bonai naj bi praviloma bili za enkratno uporabo, po vsej verjetnosti pa bodo trgovci omogočili občanom, ki jih pozna, da jih porabijo v več transah,« je povedal predstavnik zveze ASCOM za prehrambeni sektor Maurizio Mosetti.

Bone bodo delili v večnamenskem centru v ulici Baiamonti od petka dalje. Okence bo odprt po ponedeljku do petka med 10. in 12. uro. »Uprava seveda ne misli, da bo s to pobudo rešila problem revščine. Menimo pa, da lahko vsaj ublažimo stisko Goričanov, ki se soočajo s težkimi situacijami. Ta prispevki gre prištetvi socialnim karticam, ki jih je uvedla vlada, in socialnim ukrepom, ki jih načrtuje dejela FJK,« je povedal župan Ettore Romoli, občinski odbornik Fabio Gentile pa je pristaval, da nameravajo s pobudo tudi pospešiti potrošnjo v goriških trgovinah.

GORICA - Po podatkih dobodelne ustanove Karitas

Stiska narašča

Število prošenj za kritje najemnin in drugih stanovanjskih stroškov naraslo za 11 odstotkov

Vse več Goričanov doživlja gmotno stisko. O tem pričajo podatki goriškega Karitas, na vrata katerih je med januarjem in septembrom letos potrskalo 390 občanov. Med temi, je povedal poddirektor goriške dobodelne ustanove Adalberto Chimer, je bilo več tujcev, in sicer 274, število italijanskih državljanov pa iz leta v leto narašča. »Do konca septembra nas je za pomoč zaprosilo 116 naših sodržavljanov. Število Goričanov v stiski narašča,« je povedal Chimer in podčrtal: »Zgovoren je podatek o prošnjah za kritje stanovanjskih stroškov, kot so najem ali računi za elektriko in vodo. Lani so predstavljale te prošnje 14 odstotkov vseh, ki smo jih obravnavali, letos pa smo dosegli 25 odstotkov.« Največ oseb se je na Karitas tudi letos obrnilo s prošnjo po oblačilih, 25 revežev pa je prejelo torbico s prehrano.

Vse več občanov se iz leta v leto obrača tudi na urad za socialne storitve goriške občine. »Za kritje stanovanjskih stroškov nas je letos zaprosilo 66 Goričanov, druge vrste prispevkov pa je zaradi nizkih dohodkov prejelo 181 občanov,« je povedala funkcionarka. Zgovoren dokaz o rastučem odstotku družin, ki se s težavo prebijejo do konca meseca, ne nazadnje nudijo podatki družbe Isogas. Po besedah predstavnikov družbe se je letos znatno povečalo število uporabnikov, ki so zaprosili, da bi lahko položnico za plin plačali v več obrokih, povisalo pa se tudi število neporavnanih računov in posledičnih prekinitev dobave plina. (Ale)

Uprava je ob sredstvih za bone dodelila še 3.000 evrov kapucinskemu samostanu, ki vsak dan nudirevežem med 35 in 45 obrokov. Med njimi, je povedala Romanova, so tudi Novogoričani. Po 500 evrov je ne nazadnje občina dodelila prostovoljnima združenjem Vincenziano in San Vincenzo de Paoli. »Prostovoljci namreč pomagajo našim socialnim operaterjem in uradom pri odkrivanju realnih razsežnosti socialne stiske v mestu,« je zaključila Romanova. (Ale)

BUMBACA

GORICA - Sindikat CGIL o novi bolnišnici

Sodobna »posoda« s starimi problemi?

Pokrajinsko tajništvo sindikata CGIL za javni sektor je izrazilo pomislek v zvezi z organizacijo dela v goriški bolnišnici, ki se je preselila iz ulice Vittorio Veneto v ulico Fatebenefratelli v Gorici. Po besedah Orientte Olivo je nov sedež osrednje zdravstvene ustanove na Goriškem zelo sodobno opremljen in ličen, žive barve in tehnologija pa sindikata niso zadovoljile in prepričale.

»Nikakor ne nameravamo izpostavljati težav, da katerih lahko pride zaradi selitve, ponovno v ospredje pa želimo postaviti dvome, ki smo jih izrazili že pred odprtjem nove strukture,« piše odgovorna za zdravstvo pri sindikatu CGIL in nadaljuje: »Direktorica zdravstvenega podjetja je zagotovila, da s selitvijo ne bo prišlo do sprememb pri organiku in organizaciji dela, v resnici pa smo ugotovili, da so ob oddelkih medicina A in medicina B odprli še dva manjša oddelka, kardiološko-nefrološki ter ne-

vrološki, ki imata vsak po 15 ležišč in za katera bo moralno skrbeti isto število uslužbencov, ki so doslej vodili medicino A in B.« Ob tem Olivova opozarja, da bo ponoči v dveh novih oddelkih prisoten samo en bolničar. »Veliko poahlvalnih besed sem slišala tudi na račun novega oddelka za prvo pomoč, ki razpolaga z novimi aparaturami, čeprav dela v njem vedno isto število zdravnikov. Tehnologija je prav gotovo zelo pomembna, če želimo imeti sodobno bolnišnico, prav tako pomembno pa je tudi število zdravnikov in bolničarjev, ki v njej dela. Moj namen ni zaničevanje, bojim pa se, da imamo pred sabo sodobno posodo s starimi problemi.«

Ocenila je tudi, da so bili odgovori župana Ettoreja Romolija glede prisotnosti azbesta v novi bolnišnici nejasni. »Tudi v zvezi z gradnjo nove ceste, ki bo peljala do bolnišnice, je še veliko odprtih vprašanj,« opozarja goriška sindikalista.

RONKE - Na goriškem sodišču obsodili Danieleja Cosoleja

Dve leti zaporne kazni

Leta 2005 je dal usodni odmerek heroina 21-letni Elisabetta Dapiran - Peršolja oproščen

Na goriškem sodišču so včeraj ob sodili 23-letnega Danieleja Cosoleja iz Ronke, ki je julija leta 2005 dal usodni odmerek heroina 21-letni Elisabetta Dapiran, na dve leti zaporne kazni in na 3.000 evrov globe oz. na pogojno kaznen proti plačilu 80.000 evrov. 21-letnica je umrla v stanovanju mladeniča, potem ko si je skupaj z njim na prazniku Agosto ronches kupila opojno substanco in jo zatem zaužila. Ko je Dapiranova izgubila zavest, je mladenič zmanjkal na pomoč osebje službe 118. Ob prihodu reševalcev je bila Dapiranova že mrtva in ji ni bilo mogče pomagati. Cosolo in Dapiranova, ki se je zdravila pri službi SERT in se pred tragičnim dogodkom vsaj šest mesecev ni drogirala, sta heroina kupila pri 19-letnem Giacumu Ziu, ki je bil zatem aretiran zaradi preprodaje opojnih substanc.

Med včerajšnjo sodno obravnavo je bil oproščen mlad slovenski državljan Gregor Peršolja, za katerega je javni tožlec zahteval osem mesecev zaporne kazni. Sodnik je dosodil, da proti mladeniču ni bilo zbranih zadostnih dokazov.

GORICA - Odložitev obravnave

Občina ni posredovala slovenskih protiugovorov

Goriška občina ni predstavila protiugovor v slovenščini, zato pa je včeraj mirovni sodnik Giancarlo Sgrazzutti odločil, da se bo sodna obravnavava nadaljevala 25. maja 2009. Priziv mirovnemu sodniku je vložil Dimitri Tabaj iz Štandreža, ki je konec novembra lani v Gorici dobil globo zaradi nepravilnega parkiranja. »Ko sem na parkirnem avtomatu pritisnil gumb s slovensko zastavico, se je pojavit napis v francoščini, zato pa parkirnine nisem plačal. Mestni redarji so mi nato naložili globo, za katero sem zahteval slovensko obvestilo o prekršku, zatem pa še zapisnik v slovenščini, pravi Tabaj in pojasnjuje, da mu je občina dostavila

slovenski zapisnik z zamudo, sploh pa začetno mu ni hotela izdati obvestila o prekršku tudi v slovenščini. Zaradi tega in sploh, ker na parkirnih avtomatih ni bilo slovenskih navodil, se je odločil za priziv, ki mu ga je med drugim ironično svetoval goriški podžupan Fabio Gentile.

Včeraj se je začela obravnavo; ker je občina predstavila protiugovore samo v italijanščini, je Tabaj zahteval njihov prevod v slovenščino. Zaradi tega je sodnik odločil, da se bo obravnavava nadaljevala 25. maja 2009. Včeraj je Tabaj, ki se je zagovarjal brez odvetniške pomoči, vložil dodatno dokumentacijo, s katero je podkrepli svoje stališče.

V novi bolnišnici brez sedeža

Goriškemu »sodišču za pravice bolnikov« v novi goriški bolnišnici še niso dodelili sedeža. Do določitve nove telefonske številke morajo zato ljudje pošiljati svoje pritožbe v zvezi s pomanjkljivostmi zdravstvenih storitev na naslov bolnišnice v ulici Fatebenefratelli. V pismu naj bo navedena tudi telefonska številka, zato da bodo lahko operaterji stopili z njimi v stik; na voljo je tudi naslov elektronske pošte claudiograzia@alice.it.

Zenski okradli kupca

Dve ženski, ki sta v ponedeljek v Goriških Brdih prodajali tekštil in oblačila, sta enega od stanovalcev, kateremu sta ponujali blago, tudi okradli. Moškega sta uspeli zmotiti in medtem iz torbice v hiši ukrasti približno 3.000 evrov. Policiji so kmalu zatem najprej izsledili 39-letno Hrvatico v torek pa so prijeli še njeno 56-letno »sodelavko« in sodržavljanko. (km)

Sodili bodo posiljevalcema

Sodili bodo 17-letnima Goričanoma, ki sta osušljena, da sta posilila sovstrnico in nasilje posnela z mobilnim telefonom; tako je včeraj sklenil sodnik za predhodno obravnavo pri tržaškem sodišču za mladoletne. Do nasilja je prišlo 13. januarja leta v Gorici, policiji pa ga je prijavilo dekle. Proces se bo začel 4. junija prihodnjega leta.

CIE: železni klini in alarm

Iz centra CIE v Gradišču je v ponedeljek zbežalo dvanaest priseljencev, so včeraj sporocili na prefekturi in dodali, da gre za Severnoafričane. Včeraj sta si strukturo ogledala prefektinja Marrosujeva in kvestor Tozzi v spremstvu tehnične komisije. Iščijo namreč način, da bi preprečili beg iz centra; na vrh zidov centra namestajo namestiti ukrivljene železne kline, podobne tistim v stadionih, in ojačiti alarmni sistem na infrardeče žarke.

Drevi okrogla miza SKP

SKP bodo drevi ob 18. uri v deželni vinoteki v Gradišču priredila okroglo mizo o prihodnosti družb za javne storitve v goriški pokrajini. Sodelovali bodo deželni tajnik SKP Kristian Franzil, pokrajinski tajnik CGIL Paolo Liva, občinski svetnik Forum za Gorico Andrea Bellavite, videmski župan Furio Honsell, tržaški župan Gianfranco Pizzolitto in Matteo Gaddi iz SKP.

Persepolis v Doberdobu

Drevi ob 20.30 bodo v Modra's galeriji kulturnega društva Jezero v Doberdobu predvajali animirani socialno angažirani film Persepolis iranske režiserke Marjane Satrapi.

SOVODNJE - Uprava AATO izdelala plan javnih del

Nov greznični sistem jih bo povezal z Gorico

Dograjen bo leta 2014 - Zaprli bodo čistilne naprave v Gabrijah, Rupi in na Peči

Čistilna naprava
v Rupi (desno)
in njen odtok
v Vipavo (levo)

BUMBACA

v spodnjem delu Sovodenj, od tod pa do gorische čistilne naprave.

Tomsič je pojasnil, da bodo tekomprihodnjega leta izdelali izvršni načrt za nov greznični sistem, gradbena dela naj bi trajala štiri leta, tako da naj bi se zaključila do leta 2014. Po besedah odbornika bo nov greznični sistem omogočil prihranek so-

vodenjski občinski upravi, ki vsako leto v vzdrževanje treh čistilnih naprav v Rupi, Gabrijah in na Peči vloži med 14 in 17 tisoč evrov. Nov greznični sistem in zaprtje treh malih čistilnih naprav bosta nenažadne koristila tudi Vipavi in njenim ribnjim prebivalcem, saj se bo kakovost rečne vode nedvomno izboljšala. (dr)

V sovodenjski občini bodo zgradili nov greznični sistem, ki bo omogočil, da bodo odplake prečiščevali v goriški čistilni napravi. Uprava AATO, ki prevzema strateške izbire in odloča o načrtih na področju ravnjanja z vodo na Goriskem, je v začetku decembra odobrila spremembo plana javnih del, ki zadevajo oskrbovanje s pitno vodo in prečiščevanje odpadnih voda v goriški pokrajini.

»Za sovodenjsko občino je pred kratkim odobrena varianta zelo pomembna, saj predvideva investicijo 5.725.000 evrov za prenovo grezničnega sistema,« razlagata sovodenjski občinski odbornik Slavko Tomsič in nadaljuje: »V osrednjem delu Sovodenj bomo zgradili novo greznično omrežje in ga povezali z greznicami v Rupi, Gabrijah in na Peči. Cevi bodo zatem speljali do gorische čistilne naprave, kjer bo prečiščevali odplake iz naše občine.«

Uprava AATO je pred odobritvijo načrta vzela v pretres razne možne projekte. Med drugim je preverila, ali bi lahko sovodenjsko greznično omrežje preko Petovelja, Zdravščin in Zagraja povezali s Starancanom. »Zagrajsko občino bodo res povezali s starancansko čistilno napravo, za Sovodenje pa so ugotovili, da se tehnično kot tudi ekonomsko bolj splaća greznice speljati proti Gorici. Tamkajšnja čistilna naprava bo namreč brez večjih težav prečiščevala odpadne vode iz gospodinjstev, v katerih živi približno 2.000 ljudi,« pravi Tomsič in pojasnjuje, da bodo v okviru projekta v spodnjem delu Sovodenj zgradili napajališče, v katerem bosta delovali dve črpalki, ki bosta odpadne vode usmerjali proti Gorici.

Prenova grezničnega omrežja bo omogočila, da bodo zaprli tri male čistil-

ne naprave v Rupi, Gabrijah in na Peči. Zgrajene so bile pred kakimi dvajsetimi-tridesetimi leti, ko so bili okoljevarstveni predpisi precej drugačni od današnjih. V teh napravah so se zbirale odpadne vode, ki naj bi jih prečistile glivice, vendar njihovo delovanje ni bilo ravno neoporečno.

Cistilno napravo na Peči bodo po navdihih Tomšiča porušili, na njemem mestu pa zgradili rezervoar, v katerega bodo odtekale odpadne vode iz Rupe in Gabrijer iz Vrha, ko bodo tudi v tej vasi zgradili greznični sistem. S Peči bodo cevi speljane mimo obrtniške vode do napajališča

GORICA - Nocoj v Verdiju gledališka predstava Alexandria v režiji Franca Peroja

Sanje aleksandrink

V glavni vlogi bo nastopila priznana igralka Elisabetta Pozzi - Predstavo so že uspešno uprizorili v Trstu

Elisabetta Pozzi
je protagonistka
predstave, ob njej
nastopajo še Laura
Bussani, Michela
Mocchiutti in
Marzia Postogna

Aleksandrinkam, njihovim urešeniem in neuresničenim sanjam, bo posvečena gledališka predstava Alexandria, ki jo bodo uprizorili dve ob 20.45 na odru mestnega gledališča Verdi v Gorici. Predstava je nastala v okviru projekta režiserja Franca Peroja, ki se je poglobil v problematiko ženskega izseljevanja v Egipt in razumel fascinantno tragičnost njihovih zgodb. Številne Slovenke, Furlanke in Italijanke so se namreč na začetku prejšnjega stoletja odpravile v Egipt s trebuhom za kruhom in pogostokrat doma pestile svoje otroke, može in družine. V novi domovini so se zaposlike kot kuhanice, sobarice in

dobjije pri bogati buržoaziji in spoznale nov, kozmopolit svet, ki si ga pred odhodom v Aleksandrijo niso niti sanjale.

Gledališko predstavo Alexandria, v kateri je glavna vloga zaupana Elisabetta Pozzi, so premierno uprizorili pred nekaj tedni v Trstu, kjer je doživelja dober odziv publike in kritike, saj gre za solidno in režijsko dodelano postavitev. Z današnjo goriško ponovitvijo se zaključuje niz pobud, ki so jih v Gorici priredili v spomin na aleksandrinke. Prejšnji teden sta tako pokrajina in ZSKD priredili posvet o ženskem izseljevanju v Egipt ter v pokrajinski palači postavili na ogled fotografsko in dokumentarno razstavo.

GORICA - Anthony Morgan's Inspirational Choir of Harlem na odru Kulturnega doma

Gospel ogrel publiko

Črnska duhovna glasba ozivlja in osrečuje slernega poslušalca, zato je tako priljubljena ne glede na sporočilo. Vrhunski gospel je v ponedeljek napolnil dvorano goriškega Kulturnega doma s čarobno in praznično atmosfero, ki so jo ustvarili prefinjeni pevci iz skupine Anthony Morgan's Inspirational Choir of Harlem, znani pod akronimom AMICOH. Koncert je potekal v okviru niza Across the Border, ki že več let ponuja vrsto zanimivih glasbenih dogodkov. Nekateri med temi so plod sodelovanja Kulturnega doma s Folk Clubom iz Buttria, katerima se večkrat pridruži novgoriški Kulturni dom. Iz tega sodelovanja je že nastalo več minifestivalov, med katere sodi tudi projekt Go-Gospel, ki je postregel z dvema nastopoma: v ponedeljek je v Gorici nastopila harlemska skupina, sinoč v Novi Gorici pa pevci iz Alabama.

Pred začetkom goriškega koncerta sta pozdravila ravnatelj Kulturnega doma Igor Komel in umetniški vodja Folk Cluba Marco Miconi, nakar sta prepustila oder newyorškim pevcem za poldrug uro dolgi in prikupni nastop. Čeprav izhajajo iz Harlema in tam domuje njihova baptistična cerkev, so Anthony Morgan in tovarši večji del leta na turnejah po svetu. Njihovi nastopi so zato prirejeni bolj okusom mednarodne publice kot doživetjem v harlemski cerkvi.

Izkušeni odrski mački so goriški večer posebne-

ga, posodobljenega, z drugimi žanri pomešanega gospel začeli s tradicionalno »If you come to have church« ter nadaljevali s »Total Praise« in »Here and Now«. Skupini sedmih pevcev se je v naslednji skladbi, »He's sweet and now«, pridružila Mother Alice, ki je pokazala precejšnje vokalne sposobnosti. V naslednji pesmi »Emmanuel« so začeli ogrevati občinstvo, ki je koncert večkrat pospremilo z ploskanjem in plesom.

Pevce je spremljala tričlanska glasbena skupina, in sicer basist, pianist in zelo razpoložena bobnarka. V večini pesmi so se v solo nastopih izkazali dobri in izkušeni vokalisti, ki so že nastopili v broadwayskih muzikalih in tudi spremljali zvezde z ameriške glasbene scene. Angela Workman, Tamara Sanders, Latasha Jordan so tako ob vodji skupine Anthonyju Morganu osrečili publiko Kulturnega doma z medleyem gospel napevov, s hitoma »It's time to make a change« in »View that City« ter zaključili z obveznim božičnim finalom, ki je zaobjel »Silent night«, »Go, tell it on the Mountain«, »Jesus, oh what a wonderful World« in »We wish you a merry Christmas« in »Oh happy Day«. Publiko so na koncu obdarili s samo eno dodatno skladbo, in sicer s hitom »Power of Love«. Nato je Anthony Morgan's Inspirational Choir of Harlem zapustil oder, večer pa se je nadaljeval s skupnim fotografirom in podpisovanjem avogramov v predverju Kulturnega doma. (aw)

Newyorški pevci
v ponedeljek
na goriškem odru

GORICA - Banka Novoletni koncert za člane

V soboto, 20. decembra, ob 20.30 bo v veliki dvorani Kulturnega doma v Gorici nastopil Orkester slovenske vojske, ki ga sestavljajo predvsem diplomanti Akademije za glasbo v Ljubljani. Novoletni koncert poklanja svojim članom Zadružna banka Doberdob in Sovodnje.

Od leta 1996 je Orkester slovenske vojske prerasel v ansambel, ki ga poznajo v Sloveniji ter vabijo tudi na številne koncerte in festivala po Evropi. V dvanajstih letih delovanja so zabeležili več kot 50 nastopov v enajstih evropskih državah in več kot 1.500 nastopov v Sloveniji. Izjemno uspešno je bilo tudi letošnje leto. Pod takirko dirigenta George Pehlivianana je orkester februarja nastopil v Slovenski filharmoniji s koncertom za obrambne ministre EU, prav tako na osrednjem dogodku ob zaključku predsedovanja Slovenije EU in stoletnici Slovenske filharmonije. Orkester je nato ob zaključku predsedovanja Slovenije EU v Parizu nastopil ob predaji poslov ministrov za obrambo Slovenije in Francije, 22. oktobra pa je v vrhunskim nastopom dodal svoj prispevek v mozaik odličnih vtisov angleške kraljice Elizabete II. ob njenem obisku v Sloveniji.

V Gorici se bo orkester predstavil pod takirko dirigenta Andreje Šolarja, z udeležbo solista-tenorista Janeza Lotriča in s skladbami Čajkovskega, Puccinija, Rossinija, Arnolda, de Curtis, Straussa jr. in Viktorja Parme. Vstop bo možen samo z vabilo, ki jih v mejah razpoložljivih mest delijo v podružničnih banke.

NOVA GORICA - Prve posledice gospodarske krize na svetovnih trigh

Severnoprimska podjetja bodo odpustila 650 delavcev

Iskra Avtoelektrika zaradi 35-odstotnega upada prodaje ne bo podaljšala pogodbe 250 delavcem

Severnoprimska podjetja bodo v prihodnjih treh mesecih zaradi recesije odpustila okoli 650 delavcev, kaže analiza razmer na območju. Posledice svetovne krize in recesije čuti tudi šempetska Iskra Avtoelektrika, kjer v zadnjem četrletju beležijo 30 do 35-odstoten upad prodaje. Tudi poslovanje v prvem četrletju prihodnjega leta ne bo takšno, kot bi si v družbi želeli. Do konca letosnjega leta bo v Iskri delalo 250 manj zaposlenih za določen čas, tolikim namreč zaradi nastale situacije niso podaljšali pogodb. Kljub temu, da uprava zaenkrat še ne napoveduje nadaljnega krčenja števila zaposlenih, so predvsem delavci v proizvodnji v torek z mešanimi občutki zaključevali delo. Letos zaradi recesije odhajajo na kolektivni dopust ob koncu leta en teden prej kot v minulih letih, z delom bodo ponovno začeli 5. januarja. Takoj na začetku leta pa se jim obeta nižanje variabilnega dela plač v 36-urni delavnik.

Kot pojasnjuje predsednik uprave družbe Iskra Avtoelektrika Aleš Nemeč, beležijo v zadnjem četrletju upad naročil: »Skupaj beležimo 30 do 35-odstoten upad prodaje in to praktično na vseh trigh, začelo se je z ameriškim, nadaljevalo pa na evropskem trgu.« Tudi prvi kvartal leta 2009 zanesljivo ne bo takšen kot si želijo v družbi. »Potem pričakujemo, da se bo vendarle situacija na trgu stabilizirala. Že v novembру smo pripravili načrt za leto 2009, ki je sicer nekoliko optimističen, vendar vseeno želimo postaviti bolj optimistične kot pa pesimistične cilje, čeprav delamo tudi na ukrepih za slabše pogoje poslovanja,« dodaja Nemeč.

V zadnjih mesecih so v Iskri Avtoelektriki pogodbe za določen čas prekinili 150 zaposlenih, konec decembra pa pogodbe prekinejo še stotim, ravno tako po godbenim delavcem. Z januarjem bo to rej 1.750 zaposlenih, med temi jih bo še 150 za določen čas, za katere zaenkrat ni predvideno odpuščanje oziroma nepodaljševanje pogodb. Na vprašanje, kateri profili so med tistimi, ki so izgubili delo, Nemeč odgovarja: »V glavnem gre za proizvodne delavce s slabšo kvalifikacijsko izobrazbo. Zvezčine so domačini, nekaj pa je bilo tudi tujcev.« Tem bi se pogodba tako ali tako iztekel, saj so jim prav zaradi situacije pogodbe doslej podaljševali le za določeno obdobje, za en mesec. Za naprej pa je odvisno od tega, kako bodo pridobilni naročila. »Delamo na tem, da bi pospešili razvoj določenih proizvodov, predvsem tam, kjer niso potreben dolgi homologacijski postopki. Tako bi pospešili proizvodnjo,« pojasnjuje enega od ukre-

Andrej Valetič
(zgoraj) in
Aleš Nemeč,
zaposlena v Iskrini
proizvodnji

FOTO K.M.

pov pogovornik, ki takoj po novem letu napoveduje pogovore s sindikatom o uvedbi 36-urnega delovnika, tako kot so to storila že nekatera druga podjetja v Sloveniji. Ob tem računa na pomoč vlade, ki bi podjetju pomagalo pri plačevanju prispevkov za izpadle ure. O tem bo vlada odločala v četrtek.

Na vprašanje, kje se najbolj čutijo posledice krize, predsednik uprave odgovarja, da je trenutno največja težava likvidnost. Banke težko oziroma ne odobravajo kreditov ali celo njihovega podaljševanja. V družbi pa se najbolj čutijo posledice na področju prodaje, kjer država niti ne more veliko pomagati, saj družba 95 odstotkov proizvodov proda v izvozu.

In kakšne so nadaljnje poteze vodstva za zmanjšane vpliva recesije? »Konec novembra smo ob sprejetju poslovnega načrta za 2009 sprejeli tudi vrsto ukrepov za izboljšanje poslovanja in zmanjšanje stroškov. Gre na povečevanje prodaje, obvladovanje stroškov, zalog, boljšo organiziranost, vodenje, in za stroške storitev,« pojasnjuje Nemeč, ki o rezultatih, s katerimi

zaključujejo letosnje poslovno leto pravi: »Letosnje leto bo še sorazmerno ugodno, ker smo imeli v devetih mesecih še ugoden rezultat, ki pa se je v zadnjem četrletju sicer poslabšal. Prihodnje leto načrtujemo še vedno pozitivno, s tem da je tu še precej neznank.« Prihodki naj bi bili v 2009 z 200 milijoni evrov na letni ravni nižji za šest odstotkov. V skupini klub receziji načrtujejo rast prihodkov na 270 milijonov evrov, predvsem preko uspešnega poslovanja družb v Braziliji in Iranu.

V januarju se za zaposlene obeta tudi nižanje variabilnega dela plač. Za 5 odstotkov se zmanjša stimulacija variabilnega dela delavcem po kolektivni pogodbi, uprava pa je za 10 odstotkov znižala plače vsem zaposlenim po individualni pogodbi. Predsednik sveta delavcev in predstavnik izvrilnega odbora sindikata SKEI v Iskri AE, Andrej Valetič pravi, da zaposleni sta ukrep načeloma spremajno, saj vedo, da je treba zaradi recesije zategniti pas. Dialog z upravo ocenjuje kot pohvalen, sodelovanje z njim pa je po njegovih besedah na visoki ravni, na vprašanja dobijo zah-

tevane odgovore. »Pobuda sindikata uprave je bila, da se pri nepodaljševanjih pogodb za določen čas upošteva socialni vidik. Opozorili smo tudi na primere, ko je posameznikom manjkal še kakšen mesec do tega, da bi dopolnili eno leto zaposlitve, saj jim v tem primeru pripada nadomestilo zavodu. S strani uprave so bili pripravljeni prisluhnuti in to upoštevati,« pravi Valetič.

Delavci pa povedo, da jih je strah prihodnosti, čeprav zaenkrat odpuščanja med zaposlenimi za nedoločen čas niso predvidena. Krize so že doživeli, pravijo, v spominu je še živa situacija iz leta 1991 po slovenski osamosvojitvi in po razpadu jugoslovenskega trga. Tokrat pa gre za globalno krizo, zato je tudi strah globlji, predvsem če sta v istem podjetju in še med pogodbenimi delavci zaposleni mož in žena. »Vzdušje med nami ni ravnino rožnato, strah nas je. Napovedano nižanje plač se bo poznalo predvsem nam, delavcem. Vsek evro se pozná. Vseeno zaenkrat nekako ostajamo optimisti,« je povedala delavka iz proizvodnje.

Katja Munih

NOVA GORICA

Namesto osebja boljši pogoji dela

Na koordinacijskem sestvu, ki ga je v Novi Gorici pripravila tamkajšnja upravna enota, so udeleženci opozorili predvsem na kadrovsko podhranjenost državnih organov. Vlada zaenkrat ne načrtuje dodatnega zaposlovanja, storitve pa bodo izboljšali s primernejšimi pogoji dela, je poddaril državni sekretar na ministru za javno upravo Branko Lobnikar. Koordinacijski sestanek je bil namenjen ocenjevanju preteklega dela in izmenjavi izkušenj med predstavniki lokalnih, regijskih in državnih oblasti, je povedal Lobnikar, ki je v Novi Gorici nadomeščal sprva napovedano ministrico za javno upravo Irma Pavlinič Krebs. Udeležencem sestva, ki so kot težavo izpostavljeni predvsem kadrovsko podhranjenost in težave z uvedbo novega plačnega sistema, je predstavil usmeritve vlade na področju javne uprave.

Ob odpiranju zakonodajnih postopkov za pripombe in predloge državljanov, na katere bo državna uprava odgovarjala pisno, je Lobnikar izpostavil poenostavitev in digitalizacijo postopkov. Hkrati namavajo uposobljitev državljanje, da bodo e-upravo in podobne postopke tudi znali uporabljati. »Želimo izboljšati kakovost storitev za uporabnike, hkrati pa izboljšati delovno okolje zaposlenih,« je Lobnikar odgovoril na opozorila o kadrovski podhranjenosti. Pri tem naj bi si pomagali tudi s prerazporeditvami, saj je npr. premašilo zaposlenih na področju inšpekcijskih služb, je pojasnil. Po njegovih besedah se bo vlada s kadrovskim načrtom ukvarjala na eni od prihodnjih sej. Na UE Nova Gorica se sicer s pomanjkanjem kadrov ne srečujejo, saj so od leta 2003 število zaposlenih zmanjšali za 17 na 93. V zvezi s slobotnim delom državnih organov je dejal, da bo vlada temeljito pregledala že opravljene analize, pri odločtvah pa bo sledila načelu dostopnosti storitev za državljanje ob hkratnem upoštevanju racionalnosti poslovanja. Na UE Nova Gorica tako opažajo, da se število strank ob sobotah zmanjšuje. Letos je upravno enoto ob sobotah obiskalo kakih 800 strank, vse pa je bilo 20 tisoč, je pojasnila načelnica UE Nova Gorica Bojana Kompare.

Prav novogoriško upravno enoto je Lobnikar izpostavil kot primer dobre prakse, saj je po barometru kakovosti z zadnjih mest napredovala med najboljše tri upravne enote v državi. To je rezultat trdega dela, saj pri vseh postopkih iščejo poti, kako približati storitve strankam, je zagotovila Bojana Kompare. Tako so pripravili poseben vodnik, načrtujejo pa tudi predstavitev postopkov preko medijev, da bi bili ljudje z njimi bolj seznanjeni, je še dodala.

AJDOVŠČINA

Plaz spet drsi

Zgornji del plazu Slano blato nad Lokavcem pri Ajdovščini se je zaradi obilnih padavin v minulih dneh začel v petek premakati. S pobočja Čavna je prvič zdrsnil pred osmimi leti in sodi med plazove večjega obsega. Blato se sedaj v štirih urah premakne za dva metra. Vas ni ogrožena, drseje pa bi lahko poškodovalo doslej že opravljeno sanacijska dela.

Poveljnik civilne zaščite v ajdovški občini, Igor Benko, je povedal, da je do ponovnega zdrsa prišlo zaradi obilnih padavin ta mesec; šlo naj bi v povprečju za 220 litrov na kv. meter površine. Na robu plazu se je odložil kos materiala, gre za 30.000 ku比nih metrov, ki sedaj potuje proti vodnjakom, ki so jih uredili v sklopu sanacijskih del. Če bi vodnjake zasulo, bi izgubili funkcijo odvodnjavanja vode. Zato bodo v naslednjih dneh pripadniki civilne zaščite dežurali na plazišču in če bo treba, bodo začeli odvazati blato proč od vodnjakov. (km)

GORICA - V prihodnjem letu bodo prvič podelili priznanje Collio Cinema

Kratki film za promocijo Brd

Pri nagradi sodelujejo konzorcij Collio, družba Transmedia in smer Dams - Besedilo bo postalo scenarij, ta pa kratki film - Dobitniku 10.000 evrov

Priznanje Collio, s katerim že pet let nagrajuje diplomske naloge in novinarska dela o vinarstvu v Brdih, je dobilo mlajšega »bratca«. Včeraj so v goriškem Kinemaxu predstavili nagrado Collio Cinema, ki so jo konzorcij Collio, družba Transmedia in univerzitetna smer Dams napovedali že pred letom.

Po besedah predsednika Transmedie Borisa Perica nagrada Collio Cinema povezuje dve stvarnosti, film in vino, ki jima je razvoj v svetovnem okviru pisan na kožo. Obe »umetnosti« dobita pravo razsežnost, ko se uveljavita tudi zunaj domačih mej. Korenine in povezanost z domačim okoljem sta pogoa za uspeh, požrtvovalnost in kakovost pa za prodor na globalizirano tržišče. Transmedia je v sozvočju s Kinoateljejem, zdrženjem Amidei, smerjo Dams in načrtovano Mediateko uresničila v Gorici filmsko središče, ki mu po besedah docenta Roya Menarinija v Italiji ni enakega. Novo sodelovanje je pozdravila tudi predsednica vinarstvenega konzorcija Collio Patrizia Felluga, ki vidi v sedmih umetnosti odlično promocijsko sredstvo. To potrjujejo filmi, kot je zadnje delo režiserja Giovannija Zibberne »La terra nel sangue«; v Brdih posneti odlomki so zaključili včerajšnjo predstavitev nagrade. Pobudo sta podrobnejše opisala podpredsednica konzorcija Marko Primožič in sam Menarini. Nagrada Collio Cinema v znesku 10.000 evrov bodo podelili besedilu za kratki film, v središču katerega bodo Brda. Transmedia bo nato v sodelovanju z deželno Film Commission tekst preoblikoval v scenarij in v kratki film, ki bo namenjen promociji briškega teritorija. Dodatne informacije bodo na voljo v prvi polovici prihodnjega leta, nagrajevanje pa bo potekalo na posebni prireditvi 12. in 13. junija. (aw)

Z včerajšnje predstavitev nagrade

BUMBACA

VRH - Prosvetno društvo priredilo dobro obiskano proslavo

Pevski poklon Gregorčiču

Poleg vrhovskih otrok zapeli vokalni skupini Bodeča neža in Danica ter doberdobski zbor Hrast

Zbor Bodeča neža med proslavo (levo) in otroški pevski zbor Vrh sv. Mihaela v pričakovanju na nastop (spodaj)

BUMBACA

V vrhovskem centru Danica so se v po-nedeljek poklonili Simonu Gregorčiču s pevskim večerom, ki ga je priredilo PD Vrh sv. Mihaela pod pokroviteljstvom ZSKP. S proslavo »Bilo je... v Gorici« so se poleg Gregorčiča spomnili Pri-moža Trubarja, ki je leta 1563 pridigral v Rubi-jah. Opozorili so, da je Trubarjev nauk »Stati inu obstatiti« še aktualen, sploh pa so poudarili, da Gregorčiča in Trubarja druži ravno velika ljubezen do slovenske besede. Povedali so tudi, da je leta 1904 iz Rubij prišel po steciji na Vrh žup-nik. V cerkvi se je udeležil maše; sedel je ob ol-tarju, pri vratihi, ki so takrat gledala na cesto in jih danes ni več; bil je Simon Gregorčič, na nje-gov obisk so Vrhovci še danes posnosti.

Kulturni program so oblikovali otroški pevski zbor Vrh sv. Mihaela pod vodstvom Sa-re in Tatjane Devetak, vokalna skupina Bodeča neža, ki jo vodi Mateja Černic, ženska vokalna skupina Danica pod vodstvom Patricije Rutar Valič in mešani pevski zbor Hrast iz Doberdo-ba pod vodstvom Hilarija Lavrenčiča. Spremno besedilo je napisala Doriani Devetak, pre-brala ga je Tatjana Devetak. Nastopajoče zbo-re sta predstavili Sara Devetak in Karen Ulian; slednja je tudi prebirala poezije skupaj s Tjašo in Mihailo Devetak ter s Harjet in Aleksijsom Antonič. Prebrali so tudi pozdrav predsednice ZCPZ Lojkze Bratuž in se zahvalili Nerini Devetak, ki je pravi spodbujevalec društvenega de-lovanja.

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
TRAMONTANA, ul. Crispi 23, tel. 0481-533349.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
REDETTORE (Ternoviz), ul. IX Giugno 36, tel. 0481-410340.

DEŽURNA LEKARNA V FARI
BACCHETTI, ul. Dante 58, tel. 0481-888069.

DEŽURNA LEKARNA V DOBERDOBU
AL LAGO - PRIJEZERU, Rimská ul. 13, tel. 0481-78300.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
STACUL, ul. F. di Manzano 6, tel. 0481-60140.

Gledališče

V OBČINSKEM GLEDALIŠČU V TRŽIČU bo v četrtek, 18. decembra, ob 20.45 koncert Wiener Kammerensemble; informacije pri blagajni gledališča (tel. 0481-494369).

GLEDALIŠČE VERDI v Gorici: danes, 17. decembra, ob 20.45 bo izvenabon-majska gledališka predstava »Alexan-dria« v režiji Franca Peroja; informa-cije pri blagajni gledališča v ul. Gari-baldi 2/a (tel. 0481-33090) od pone-deljka do sobote med 9.30 in 12.30 ter med 16. uro in 19.30.

Kino

GORICA
KINEMAX Dvorana 1: 17.30 - 20.00 - 22.00 »Ultimatum alla Terra«.
Dvorana 2: 17.40 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10 - 22.10 »La felicità porta fortuna«.

danzata di papà«.
Dvorana 3: 17.40 - 20.00 - 22.10 »The Millionaire«.

TRŽIČ

KINEMAX Dvorana 1: 17.45 - 20.10 - 22.10 »Ultimatum alla Terra«.

Dvorana 2: 17.40 - 20.00 - 22.00 »Come Dio comanda«.

Dvorana 3: 17.30 »Bolt - Un eroe a quattro zampe«; 20.10 - 22.10 »Saw V«.

Dvorana 4: 17.30 »Twilight«; 20.30 »Racconto di Natale«.

Dvorana 5: 17.40 - 20.00 - 22.00 »La felicità porta fortuna«.

Razstave

V GALERIJI KULTURNEGA CENTRA LOŽE BRATUŽ v Gorici je na ogled razstava slik in risb ruskega akadem-skega umetnika Nikolaja Mašukova; do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

V GALERIJI ARS na goriškem Travniku je na ogled prodajna razstava v do-brodne namene Umetniki za Karitas; do 31. decembra po urniku Katoliške knjigarnice.

FRANČIŠKANSKI SAMOSTAN SVETA GORA v sodelovanju s krajevno skupnostjo Solkan, turističnim društvom Solkan in kulturnim društvom Sabotin iz Štrmava prireja 7. slovensko razstavo jaslic z mednarodno udeležbo v Frančiškovi dvorani na Sveti Gori; do 11. januarja med 10. in 18. uro.

FUNDACIJA GORIŠKE HRANILNICE v sodelovanju s Pokrajinskimi muzeji razstavlja slikarski ciklus Marcella Fogolinu na sedežu fundacije v ul. Carducci 2 v Gorici; do 15. januarja s pro-stim vstopom od torka do petka med 10. in 17. uro, ob nedeljah med 15. in 18. uro, zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

V PILONOVİ GALERİJİ v Ajdovščini je na ogled razstava z naslovom Zmag Jeraj, slika, risba, fotografija; do 9. januarja 2009 od torka do petka med 10. in 17. uro, ob nedeljah med 15. in 18. uro, zaprto ob sobotah, ponedeljkih in praznikih.

V POKRAJINSKI PALAČI V GORICI je na ogled razstava starih fotografij in eksponatov aleksandrink; do 19. de-cembra.

eksponatov aleksandrink; do 19. de-cembra.

V POKRAJINSKIH MUZEJIH v grajskem naselju v Gorici je na pobudo Muzeja mode v sodelovanju z višo šolo Max Fabiani iz Gorice na ogled raz-stava z naslovom »Un gadget per il museo - Esperienze didattiche«; do 20. januarja od torka do nedelje od 9. do 19. ure s prostim vstopom.

V POSLOVNEM CENTRU HIT (Delpi-nova 7a) v Novi Gorici je na ogled raz-stava objektov Alessandre Lazzaris in Giorgia Valvassorija; do 30. januarja vsak dan med 10. in 19. uro.

Koncerti

DVS BODEČA NEŽA - VRH SV. MIHAELA IN DPZ KRAŠKI SLAVČEK iz Nabrežine vabita na Božični koncert v soboto, 20. decembra, ob 20.30 v cer-kvi v Sovodnjah. Koncert bodo obli-kovali OPZ KD Sovodnje, DPZ Kraški Slavček in DVS Bodeča neža.

KRAJEVNA SKUPNOST PODGORI prireja Božični koncert pod jelko v so-boto, 20. decembra, ob 20. uri v cer-kvi v Podgori. Sodelovali bodo OPZ Podgora, OPZ Štmaver in OPZ uršulink iz Gorice, pihali orkester Città di Cormons bo spremljal pričig zvezde na zvoniku cerkve Sv. Justa.

V KULTURNEM DOMU V SOVOD-NJAH poteka ob sredah med 17. in 18. uro gledališka delavnica; vodita jo Maja Devetak in Anna Roversi. Sre-čanja so primerna za srednješolce; in-formacije na tel. 328-2580940 (Maja).

SLOMEDIA.IT, spletni portal Slovencov v Italiji in sosednjih deželah, razpisuje za osnovnošolce natečaj »Božični utrinki naših novotov«. Prispevke v obliki spisa, risbe, filma, intervjuja ali kar vam iznajdljivost narekuje, pošli-te do 20. decembra po elektronski pošti na naslov: info@slimedia.it. Naj-boljši izdelki bodo nagrajeni.

Prireditve

UČENCI IN UČITELJI osnovne šole Jo-sip Abram iz Pevme in otroški vrtec va-bijo na božičnico, ki bo v petek, 19. de-cembra, ob 19. uri v župnijski cerkvi v Pevme.

AŠKD KREMENJAK vabi na božičnico, ki bo v torek, 23. decembra, ob 20.30 v večnamenskem kulturnem centru v Jamljah. Nastopili bodo ženska pevska skupina Vesna iz Križa, otroški pevski zbor Kremenjak, plesni skupini Krem-enjak, jameljski otroci in mešani pev-ski zbor iz Gorjanskega.

PRAZNIK MIRU IN PRIJATELJSTVA v Štandrežu bo v nedeljo, 21. decembra, ob 14.30 v cerkvi v Štandrežu. Sode-lovali bodo župnija sv. Andreja, osno-vna šola Fran Erjavec, vrtec iz Štan-dreža, osnovna šola Ivana Roba iz Vrtojbe, PD Štandrež, KD Oton Žu-pančič, športna društva.

ŠZ OLYMPIA vabi na telovadno božičnico v četrtek, 18. decembra, ob 20. uri v telovadnici na drevoredu 20. septembra v Gorici. Nastopajo skupine Gymplaya, športne in športno-ritmične gimnastike, volleyba, minivolleyba in športnega plesa.

NAŠ ŠPORTNIK 2008, zaključna pri-reditev ob izboru najboljših športnikov Primorske, bo v četrtek, 18. de-cembra, ob 17. uri v Kulturnem domu v Gorici.

BETLEHEMSKO LUČ MIRU bodo Sol-kanci izrcali sosedom iz Pevme, Štrmava-ri v Oslavju v soboto, 20. decembra, ob 17. uri na kmečki domačiji Grad Štrmaver 1 (pri Barnabi) v Štrmavru. Kulturni program bodo izoblikovali pevci cerkvenega pevskega zbora Sol-kan, skavti s poslanico miru, OPZ in MPZ Štrmaver. Sledijo družabnost in božična ter novoletna vočila.

DRUŠTVO EQUILIBRI prireja literarno-glasbeno srečanje v okviru niza »Fare voci« v oštariji Alchimista v ulici Ga-ribaldi v Gorici v četrtek, 18. decem-bra, ob 20.45. Pesnik Roberto Marino Masini bo predstavil svojo novo zbirko, ob njem pa bodo sodelovali še Mauro Punteri, Jurij Paljk, Gabriella Gabrielli in Giorgio Colugnatti.

KULTURNO DRUŠTVO BRIŠKI GRIC IN MUZEJ KMEČKE KULTURE BRIN-CEĽJ vabita na nagrajevanje likovne-ga natečaja Kako je iz mošta nastalo vi-no? v ponedeljek, 22. decembra, ob 20. uri na sedežu društva na Bukovju v Števerjanu. Na sporedno nastop plesne skupine AŠKD Kremenjak in ogled slik društvenega delovanja ter zdravica novemu letu.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.30, Pierina Petreusig vd. Paulin iz bolnišnice Sv. Ju-sta v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče; 12.00, Culot Maria vd. Humar iz splošne bolnišnice v cerkev v Podturnu in na glavno pokopališče.

DANES V RONKAH: 11.00, Maria Schia-vo vd. Fontanot v cerkvi Marije Mate-re Cerkve in na pokopališču.

EVROPSKI PARLAMENT - Francoski predsednik pred evropskimi poslanci kot predsedujoči EU

Sarkozy: Skušal sem premakniti Evropo, a me je Evropa spremenila

Njegovo šestmesečno predsedovanje poželo pohvale skorajda vseh skupin

STRASBOURG - "Skušal sem premakniti Evropo, a me je Evropa spremenila," je včeraj pred Evropskim parlamentom v Strasbourgru priznal predsedujoči EU, francoski predsednik Nicolas Sarkozy, ko je govoril o polletnem francoskem vodenju unije in zaključkih vrha v Bruslju. Pohvalil je tudi sodelovanje z evropskimi poslanci med predsedovanjem.

Kot je dejal, je bilo za francosko predsedstvo zelo lahko in prijetno sodelovati z vsemi političnimi skupinami v Evropskem parlamentu, saj so vse pokazale pripravljenost na dialog. Dodal je, da je na podlagi tega, kar je doživel v minulih šestih mesecih, prepričan, da evropske poslance njihovo delo veseli. "Z Evropsko komisijo smo bili tandem," je Sarkozy pohvalil tudi sodelovanje s to institucijo.

"Potem ko sem šest mesecev imel možnost spoznavati in se ukvarjati s težavami članic, sem postal bolj potrežljiv in bolj odprtga duha in zdaj razumem, da je Evropa zagotovila najboljša ideja 20. stoletja in da jo potrebujemo bolj kot kdajkoli prej," je povedal Sarkozy svojem v tretjem in zadnjem letosnjem nastopu pred evropskimi poslanci v vlogi predsedujočega unije.

Francoski predsednik je še dejal, da se je med predsedovanjem naučil, da je v EU lažje uresničiti velike projekte kot majhne, ker so države članice zanje pripravljene tudi nekoliko popustiti in žrtvovati svoj egoizem. "Potrebujemo močno Evropo. Ne moremo imeti močne Evrope, če ta ni enotna," je poudaril Sarkozy. V minulih šestih mesecih smo hoteli doseči, da bi bila Evropa močna in bi mislili s svojo glavo. "Naj Evropa ostane močna, je pozval francoski predsednik in dejal, da je probleme treba reševati takoj, ko se pojavi.

Kot enega glavnih dosežkov predsedstva je Sarkozy izpostavil dejstvo, da je EU ostala enotna v najpomembnejših izzivih, s katerimi se je soočila - tako glede krize v Gruziji kot tudi ob finančni krizi. Glede podnebnega svežnja pa je poudaril, da so na vrhu unije dosegli kompromis, ki so ga vsi podprli, kar zagotavlja, da ga bodo vsi spoštovali. Pozval je evropske poslance, naj v sredo klub dočlenemu nezadovoljstvu podprejo podnebno-energetski sveženj. "Vem, da ima vsak od vas razloge za nezadovoljstvo. Vendari pa dogovor v bistvu spoštuje cilje, ki ste jih sooblikovali vi," je dejal.

Predsednik Evropske komisije Jo-se Manuel Barroso in predsednik Ev-

ropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering sta poudarila, da se je francosko predsedstvo uspešno zoperstavilo vsem izzivom. "Naredili ste veliko delo. Hvala v imenu Evrope," je dejal.

Cestitkam francoskemu predsedstvu so se pridružili tudi vodje večine političnih skupin v Evropskem parlamentu. Je bilo pa slišati več kritik glede kompromisa o podnebno-energetskem svežnju.

Vodja skupine evropske ljudske stranke (EPP-ED) Joseph Daul se je predsedstvu zahvalil, ker je pomagalo vzpostaviti "politično Evropo". "Niste edini, ki ga je spremenilo francosko predsedovanje. Francosko predsedstvo je spremenilo tudi druge," je Sarkozyju dejal vodja skupine socialistov (PES) Martin Schulz, ki je predsedujočega EU tudi označil za "povsod prisotnega predsednika". Velik uspeh je po besedah Schulza tudi kompromis o podnebnem svežnju.

Graham Watson iz skupine liberalcev (ALDE) je menil, da je bilo francosko predsedovanje skoraj pravljica. "Izzivom ste se lotili z entuziasmom, pokazali ste moč evropske solidarnosti," je poudaril. Ob tem je svetoval Sarkozyju, naj v Evropi ne igra več tako aktivne vloge. "Ni vam treba narediti vsega, prepustite finance Jean-Claude Junckerju in evro Jean-Claudeu Trichetetu," je poudaril.

"Evropo ste popeljali naprej," je v imenu Zelenih francoskemu predsedstvu priznal poslanec Daniel Cohn-Bendit, obenem pa mu je očital, da je "vlogo Evropske komisije zožilo na sekretariat Sveta EU", Evropski parlament pa na "viagro za vlade". "Ni naša vloga, da delamo tisto, česar drugi nočejo," je poudaril. Kritičen je bil tudi do kompromisa o podnebnem svežnju, ki je po njegovih besedah žrtev egoizma nekaterih držav članic.

Cristiana Muscardini pa je v imenu Združenja za Evropo narodov (UEN) menila, da je kompromis glede podnebnega svežnja uspeh in daje upanje za prihodnost. "Francoskega predsedstva ne bomo pozabili," je zagotovil Francis Wurtz iz Evropske združene levice - Zelene nordijske levice (GUE/NGL).

Poslanec Nigel Farage je medtem v imenu skupine Neodvisnost/Demokracija (IND/DEM) vprašal Sarkozyja, kakšno EU želi. Sedaj imamo unijo, ki prezira demokracijo in ne spoštuje drugače mislečih, je menil. (STA)

ZDA - Fed se odločil za rekordno znižanje Ključna obrestna mera med 0 in 0,25%

WASHINGTON - Ameriška centralna banka Federal Reserve (Fed) je včeraj, po dvodnevnom zasedanju Odbora za odprt trg (FOMC) znižala ključno obrestno mero, po kateri si banke med seboj čez noč posojajo denar, in sicer z enega odstotka na razpon med 0 do 0,25 odstotka. Diskontna obrestna mera se je znižala za 0,75 odstotne točke na 0,5 odstotka.

Odločitev odbora je bila soglasna, obenem pa so člani odbora opozorili, da so se od zadnjega zasedanja pogojili na trgu dela poslabšali, zmanjšala se je potrošniška poraba, prav tako poslovne investicije in industrijska proizvodnja. Finančni trgi ostajajo napeti, kreditni pogoji pa slabi. Gospodarska slika se je poslabšala, vendar pa so inflacijski pritski močno popustili. Člani odbora zaradi padanja cen energije in šibkega gospodarstva pričakujejo, da bodo inflacijski pritski še bolj popustili.

Opozorilo odbora napoveduje, da bo ameriška centralna banka Fed upo-

rabila vsa razpoložljiva orodja za promocijo trajne ekonomske rasti in ohranitev cenovne stabilnosti. Gospodarski pogoji bodo nekaj časa zahtevali izjemno nizke obrestne mere. Fed se bo v prihodnje posvetil podpori delovanja finančnih trgov in stimulaciji gospodarstva z različnimi ukrepi.

V naslednjih četrtekih naj bi Fed z nakupom velike količine dolga in vrednostnih papirjev na temelju hipotek podprt hipotekarni in nepremičninski trg. Fed prav tako razmišlja o morebitnih koristih od kupovanja dolgoročnih vrednostnih papirjev finančnega ministrstva. Prvi odzivi finančnih trgov na sklep Feda so bili dobri. Vrednosti delnic na največji newyorski borzi so se v povprečju zvišale. Delniški indeks Dow Jones je trgovanje sklenil pri 8924,14 točke, kar je za 359,61 točke oz. 4,20 odstotka več kot v ponedeljek. Tehnološki indeks Nasdaq pa je pridobil 81,55 točke oz. 5,41 odstotka in se ustavil pri 1589,89 točke. (STA)

ZDA - Izvoljeni predsednik še naprej sestavlja svojo ekipo pred prevzemom oblasti Obama imenoval nove člane svojega kabineta Na področju energije in okolja se obeta preokret

CHICAGO - Novoizvoljeni predsednik ZDA Barack Obama je v pondeljek predstavil nove člane svojega prihodnjega kabineta, med njimi kandidata za ministra za energijo, znanstvenika kitajskega rodu Stevena Chuja. Ponovno pa je zagotovil, da se z guvernerjem Illinoisa Rodom Blagojevичem ni pogovarjal o svojem senatnem sedežu.

Čhu je profesor fizike in molekularne biologije na univerzi Berkeley in odločen zagovornik zmanjšanja izpustov toplogrednih plinov v ozračje z razvojem novih virov energije. Obama je ob napovedi imenovanja sporočil, da bo njegova administracija cenila znanost in bo sprejemala odločitve na osnovi dejstev, ki zahtevajo odločno ukrepanje.

Poleg 60-letnega dobitnika Nobelove nagrade za fiziko iz leta 1997 je Obama na položaj vodje zvezne Agencije za zaščito okolja (EPA) imenoval Liso Jackson, ki je podobno nalogo opravljala že na ravni zvezne države New Jersey. Če jo bodo potrdili na položaj, pa bo prva temnopolita upraviteljica EPA v zgodovini ZDA.

Na položaj direktorce novega Urada za energijo Bele hiše je Obama imenoval Carol Browner, ki bo usklajevala delo večih ministrstev in agen-

cij na področjih energije in okolja. Brownerjeva je bila v administraciji demokratskega predsednika ZDA Billa Clintonja osem let upraviteljica EPA, sicer pa je znana kot zaupnica nekdanjega predsednika Ala Gorea.

Na položaj Sveta za kakovost okolja Bele hiše je Obama imenoval Nancy Sutley, namestnico župana Los Angelesa za energijo in okolje. Nancy Sutley je tudi prva odkrita homoseksualka, ki jo je Obama predlagal v svojo administracijo.

Obama tako s svojimi imenovanji za področji energije in okolja nakazuje, da bo spremnil dosedanje smer ameriške politike ter namenil več denarja za raziskave in razvoj alternativnih virov energije. Po njegovih besedah morajo ZDA razviti nove vire energije in načine njihove uporabe, kajti bolj kot odvisnost od tuje naftne je nevarna dolgoročna grožnja podnebnih sprememb.

Obama je zavrnil trditve administracije Georgea Busha, da ekonomski razvoj in bojni proti podnebnim spremembam ne gresta skupaj in zatrdir, da bodo prav z dolgoročnimi naložbami v nove vire energije prispevali k razvoju. Chu pa je na novinarski konferenci opozoril, da bo to, kar bo svet naredil v naslednjem desetletju, imelo posledice še za naslednja stoletja.

Obama se tudi tokrat ni mogel izogniti vprašanjem, povezanim z vlogo guvernerja Illinoisa Roda Blagojevicha, ki so ga pretekli teden aretirali med drugim zato, ker je skušal Obamov sedež v zveznem senatu prodati najboljšemu ponudniku. Začasna zapolnitve sedeža je v pristojnosti guvernerja, Blagojevicha pa je želel pri tem zaslužiti, vendar je sprožil svojo aretacijo po preiskavi, ki traja že tri leta.

Obama je ponovil, da se z Blagojevichem ni pogovarjal o svojem senatnem sedežu, in dodal, da so njegovi odvetniki končali notranjo preiskavo. Ta je ugotovila, da z Blagojevicem niso imeli "neprimernih stikov" tudi člani njegove tranziciske ekipe. Rezultatov preiskave niso objavili, ker ga je za odlog zaprosil zvezni tožilec Patrick Fitzgerald, ki sodno preganja Blagojevicha. Fitzgerald pa je prošnjo za odlog potrdil.

Demokrati si želijo odstopa Blagojevicha, da bi lahko podguverner Patrick Quinn imenoval demokrata, republikanci pa si želijo izrednih volitev. Blagojevich zaenkrat še ni odstopil. Kongres Illinoisa je proti njemu že sprožil postopek odstavitev, pred vrhovnim sodiščem države pa poteka proces, s katerim bi guvernerja razglasili za nezmožnega opravljanja svojih dolžnosti. (STA)

Prodaja avtomobilov v Evropi padla za 26 odstotkov

BRUSELJ - Prodaja avtomobilov v Evropi je v novembру v primerjavi z lanskim novembrom padla za 25,8 odstotka, kar je največ v zadnjih devetih letih, je včeraj sporočilo evropsko združenje avtomobilskih proizvajalcev ACEA. Prodaja se je tako znižala že sedmi mesec zapored. "Krisa močno vpliva na avtomobilsko industrijo, saj potrošniki zaradi pomanjkanja kreditov ne morejo kupovati novih vozil," pravijo v ACEA.

Podatki ACEA - ki spremišča prodajo v članicah EU razen Cipra in Malte, vključene pa so še Islandija, Norveška in Švicarja - kažejo, da se je število novoregistriranih vozil zmanjšalo za 25,8 odstotka na 932.537. Od začetka leta do konca novembra je bilo v Evropi tako prodanih skupno 13,79 milijona avtomobilov, kar je 7,1 odstotka manj kot v enakem lanskem obdobju. Združenje ugotavlja, da je prodaja novih vozil padla na vseh treh razen na Finsku, Poljsku in Češku.

V pariški veleblagovnici odkrili eksploziv

PARIZ - Francoska policija je včeraj v eni od pariških veleblagovnic, kjer so božični-novotreni nakupi na vrhuncu, odkrila pet palic dinamita, zaradi česar so evakuirali več sto nakupovalcev in turistov. Odgovornost za dejanje je že prevzela neka afganistska skupina. Policija je po odkritju nemudoma zaprla območje veleblagovnice Printems Haussmann, kamor so prispele posebne policijske protiteroristične enote. Te so že deaktivirale eksploziv, čeprav je francosko notranje ministrstvo sporočilo, da detonatorja niso našli.

Odgovornost za dejanje je prevzela neka afganistska skupina. Šlo naj bi za Afganistsko revolucionarno fronto. Ta je pred tem francoski tiskovni agenciji AFP poslala opozorilo, da je v veleblagovnici podstavila več bomb in zahvalovala, naj Francija do konca februarja prihodnje leto umakne svoje enote iz Afganistana.

Juščenko in Timošenkova sklenila koalični sporazum

KIJEV - Stranka ukrajinskega predsednika Viktorija Juščenka Naša Ukrajina je z blokom premierke Julije Timošenko včeraj po treh mesecih napetih političnih razmer podpisala koalični sporazum. Strankama se je pri tem pridružil še manjši Blok Vladimira Litvina. Zaenkrat ni znano, kako učinkovito bo delovala nova koalicija, saj je v zadnjem času odstopilo več vidnih poslavcev, na klonjenih predsedniku Juščenku, ki so nasprotovali oblikovanju koalicije z blokom Julije Timošenko, med njimi predsednik Naše Ukrajine Vjačeslav Kirelenko. (STA)

TIBET - Čeprav pogojno za pogajanja z dalajlamo

PEKING - Uradni Peking je zatrdiril, da je še vedno pripravljen na dialog s predstavniki tibetanskega vernežkega voditelja dalajlame. Toda po drugi strani ni odstopila od svojih trdih stališč, poroča francoska tiskovna agencija AFP. "Kitajska vlada je vedno izražala iskrenost v stikih ter pogajanjih in vratila za pogovore s stranko dalajlame so vedno odprta," je v izjavi zapisalo kitajsko zunanje ministrstvo. "Ključno pa je, ali bo dalajlama preučil in popravil svoja politična stališča, opustil svoje napačno vztrajanje pri 'neodvisnem Tibetu' in ali bo dejansko svoje besede spremenil v dejania," so še zapisali v Pekingu.

Obe strani sta imeli doslej od leta 2001 osem krogov pogajanj o tibetanskem vprašanju, vendar brez uspeha. Dalajlama si za "vsebinsko avtonomijo" Tibeta prizadeva že od leta 1959, ko je po uporu proti kitajski nadoblasti pobegnil v sosednjo Indijo, kjer živi še danes. Toda na drugi strani Kitajska trdi, da si dalajlama dejansko prizadeva za neodvisnost Tibeta, medtem ko zanje kakršnih kolik kompromisov glede statusa Tibeta ne more biti. (STA)

KOLESARSTVO - »Revolucionarna« dirka po Italiji

Namesto Dolomitov odločilni Apenini in Vezuv

Za Marzia Bruseghina in Franca Pellizottija so, na glavo postavljene etape, zelo zahtevne

Franco Pellizotti

Marzio Bruseghin

BENETKE - Marzio Bruseghin in Franco Pellizotti, tretje uvrščeni in četrti uvrščeni na letošnjem Giro d'Italia, bosta prihodnje leto skušala izboljšati letošnjo uvrstitev. To pa bo zanj vse prej kot lahko. V prvi vrsti, ker bo konkurenci tokrat res izredna. Na startni liniji naj bi bili letošnji zmagovalci Contador, zmagovalec Toura 2008 Sastre, drugouvrščeni na Touru Evans, vsi najmočnejši italijanski kolesarji od Simonija do Di Luce, Rebellina in Cunega in predvsem Bassa in Armstrong. Prihodnji Giro pa je prava neznanka tudi zaradi proge. Po navadi se je Giro vedno odločal na slavnih dolomitskih vrhovih, katere so morali kolesarji prevoziti v zadnjih dneh dirke. Tokrat bodo potekale le dve etapi po Dolomitih in to že v četrtem in petem dnevu dirke. Giro se bo tako po vsej verjetnosti odločal na vzponih na Apennih in na vzponu na vulkan Vezuv. Bruseghin in Pellizotti bosta takoj na začetku skušala biti v ospredju, tudi ker bo karavana Gira v prvih dneh šla prav po njunih rojstnih krajinah. Bruseghin je rojen v Coneglianu, Pellizotti pa v Bibioneju. Oba sta bila prisotna na predstavitvici Benetkah in sta rade volje odgovorila na nekaj vprašanj.

Marzio Bruseghin
Kakšna se ti zdi proga prihodnjega Gira?

»Proga je res nenavadna, prava revolucija. Po navadi smo startali umirjeno saj so bile prve etape bolj ravninske. Tokrat pa se bomo že v četrti etapi povzpeli na Dolomitih. Naslednji Giro bo res zahteven in potrebna bo posebna priprava.«

Katera etapa ti je najbolj všeč?

»Zelo je zanimiva etapa na kromometer na območju Cinque Terre. Dolga je kar 61 kilometrov in proga je precej razgibana.«

Giro bo prišel tudi v Trst. Ali si morda kdaj kolesaril na lonjerski dirki?

»Tista za trofejo ZS...ŠDI?« Je nekoliko s težavo izgovoril simpatični Bruseghin.

»Seveda sem bil, saj je to zelo pomembna dirka, prava klasična pomlad. Nastopil sem dvakrat ali trikrat a nisem dosegel pomembnih uvrstitev. Dirka je prav na začetku sezone in nisem bil še v formi.«

Letos si nastopil na vseh treh najpomembnejših krožnih dirkah (Giro, Tour in Vuelta), na olimpijskih igrah (bodisi na dirki proti času bodisi na cestni dirki) in na svetovnem

prvenstvu. Ali bo zate tudi prihodnja sezona tako pestra?

»Prav gotovo ne. V ekipi nismo še določili dokončnega programa, a mislim, da ne bom prisoten na vseh treh krožnih dirkah.«

Franco Pellizotti
Kaj se ti zdi proga prihodnjega Gira?

»Težka. Pravo kondicijo bo treba imeti že takoj na začetku. Nato pa bo treba formo tudi obdržati in jo celo stopnjevati. Organizatorji so postavili pasti v vsaki etapi. Stalno bo treba biti na prežil.«

NOGOMET

Pri Reggini Pillon namesto Nevia Orlanda

REGGIO CALABRIA - Nogometni prvoligaš Reggina je podpisal pogodbo s trenerjem Giuseppejem Pillonom, ki bo na krmilu zamenjal Nevia Orlanda. Dvanapetdesetletni Pillon bo imel težko delo, saj je Reggina predzadnja v ligi (12 točk). Pillon je trener od leta 1993, nazadnje je od leta 2005 do 2007 vodil Chievo. Kazalo je že, da se bo k temu klubu vrnil prejšnji mesec, nato pa so se v Veroni odločili za Mimma Di Carla. Torino je trenerja zamenjal prejšnji teden, v tej sezoni pa je do zamenjave na trenerskem mestu prišlo že v Palermu in Bologni.

B-LIGA - Izid zaostale tekme:

Sassuolo - Ancona 1:0.

ITALIJANSKI POKAL - Danes dve tekmi osmine finala: Fiorentina - Torino (17.00, TV RaiDue) in Roma - Bologna (21.00, TV Raitre).

NAJBOLJŠI - Aleksander Hleb je beloruski nogometnik leta. Sedemindvajsetletni igralec španske Barcelone je prestižni naziv osvojil že šestič v zadnjih sedmih sezona. Portsmouth, 16. decembra.

PRESTOP - Francoski nogometnik Lassana Diarra je blizu prestopa iz Portsmouth v Real Madrid. Prestop triindvajsetletnega Diarra, ki je igral že za angleški ekipi Chelsea in Arsenal, naj bi bil vreden 10 milijonov evrov.

Za naslednji Giro so že vse oči upre na dvoboj med Bassom (tvoj ekipni kolega) in Armstrongom. Ali sta onadva glavna favorita?

»Za oba bo Giro posebnega pomena. Oba se iz različnih razlogov vračata. Vendar mislim, da je še prezgodaj za katerokoli napoved. Na papirju je, kot zdaj kaže, mnogo favoritor.«

Kateri pa so tvoji cilji za prihodnje leto?

»V ekipi smo se zmenili, da bom nastopil na Giru in na Touru. Na prvem bi rad izboljšal letošnjo uvrstitev, na Touru pa bi rad bil v ospredju.«

Edvin Bevk

ODBOJKA - Liga prvakov

Blejci gredo naprej

Zmaga v Franciji proti Beauvaisu odpira vrata v zgodovinsko uvrstitev slovenskega prvaka v osmino finala

POKAL CHALLENGE

Hitovke danes za preboj v osmino finala

ka Blejcev Parisa Volley. Na dlani pa je - to je menda pokazal tudi prvi set, da slovenski prvак igra med sezono pre malo kvalitetnih tekem (domaća liga je zanj slaba, srednje evropska pa le malo boljša), zato v igri zelo niha, ko je tekma pomembna kot je bila sinočna ali ko je nasprotnik boljši od tistih, s katerimi so Blejci vajeniigrati.

Vrstni red skupine E: Trentino Volley in ACH Volley 6, Beauvais Oise 2, aon hotVolleys 2. Danes še aon hotVolleys Dunaj - Trentino Volley.

Preostali spored: 14.1 Dunaj - Bled, 21.1 Bled - Trentino.

ODSTREL - Legenda italijanske odbanke Andrea Giani ni več trener prvoligaša Modene, ki že več let ni to, kar je včasih bil. Giani odhaja s skromnim obračunom 4 zmag in 8 porazov v A1-ligi. Njegovo mesto je prevzel selektor Slovaške Emanuele Zanini. Oba imata istega menadžerja.

ZARADI KRIZE Po 19 letih Subaru zapušča svet relijev

TOKIO - Avtomobilske proizvajalce je gospodarska kriza resnično močno prizadela. Potem ko se je pred dnevi iz formule 1 umaknil Honda, je v ponedeljek reli cirkus zapustil japonski Suzuki. Včeraj je slovo od avto moto športa najavil še en japonski proizvajalec. Subaru, eden glavnih akterjev v reliju, se prav tako poslavila od športnega sveta. Svetovno prvenstvo v reliju je s tem zoglj v 24 urah ostalo brez tretjine ekip. Ostala sta le še Citroen in Ford, ki podpirata štiri ekipe.

»Leta 2009 ne bomo sodelovali v SP v reliju. V ta korak smo bili prisiljeni zaradi globalne krize, ki je jeseni sprožila finančna kriza v ZDA. Posebej je prizadeta avtomobilska industrija. Tudi naša družba, ki ima povsem spremenjene pogoje poslovanja. Naša sredstva v reliju niso bila takov velika, kot znašajo v formuli 1, vendar pa so imela pomemben delež v našem poslovanju, ki se dramatično krči,« je pojasnil Koji Takenaka, predsednik Fuji Heavy Industries (FHI), matične firme Subaruja.

Subaru je bil del svetovnega prvenstva v reliju kar 19 let, v tem času pa je osvojil tri konstruktorske naslove med letoma 1995 in 1997 ter tri naslove prvaka s svojimi vozniki; prvaki so bili Britanca Colin McRae (1995) in Richard Burns (2001) ter Norvežan Petter Solberg (2003). Subaru, vozniki so s to znamko zabeležili 47 zmag v SP v reliju, je bil v prejšnji sezoni tretji med šestimi ekipami v boju za naslov konstruktorskega prvaka v reliju.

»Subarujev odhod iz SP v reliju je velika izguba, saj je bila ekipa ena izmed ikon nasega športa in je dala pravake, kot sta Colin McRae in Richard Burns. Čeprav se je s to odločitvijo zaprlo pomembno poglavje v zgodovini, pa smo cilje usmerili v prihodnost,« je dejal David Richards, predsednik firme Prodrive in Aston Martin. Subaru je z britansko firmo Prodrive 19 let sodeloval v SP v reliju.

Odbojkarice novogoriškega Hit-a, ki jih vodi Zoran Jerončič, čaka danes eden od vrhuncov sicer naporne sezone, v kateri so zaposlene na treh frontah. V povratni tekmi šestnajstine finala Pokala Challenge bodo namreč danes v Novi Gorici gostile španske Albacete, pričetek tekme pa bo ob 18. uri. Na prvi tekmi pretekel teden v Španiji so Novogoričanke po vodstvu z 2:0 doživelje tesen poraz s 3:2, kar pomeni, da jim danes za uvrstitev v osmino finala, s čimer bi izencale lanskemu dosežku v istem pokalu, zadostuje že zmagata s 3:1. V primeru, da bi se tudi današnje srečanje končalo po petih setih, bi morali održati dodatni, tako imenovani zlati set. V novogoriškem taboru so pred gostovanjem v Španiji mislili, da jih čaka »misija nemogoča«, saj je Albacete vodilni v španski ligi, v svojih vrstah pa ima tudi Američanko, Brazilko, zelo močno Perujo Mirtho Uribe in presenetljivo dobro Angležinjo Sandell, ki pa je na prvi tekmi nekoliko zatajila in napadala le s 17% učinkovitosti, kar se bo danes težko ponovilo. Klub temu so zdaj pri Hit-u pričarani, da jim preboj v osmino finala lahko uspe, v tem primeru pa bi imeli celo priložnost za napredovanje do četrtnačne, saj bi se v naslednjem krogu pomerile z madžarskim moštrom, ki so ga lani v srednjeevropski ligi premagovale. Hit je v novembру v domači in srednje evropski ligi ter v Pokalu Challenge odigral 13 tekem, izgubil le eno ter predal le še dva seta.

PLAVANJE - Peter Mankoč, 9-kratni zaporedni evropski prvak v 25-metrskem bazenu

»Najlepše je zmagati pred svojimi navijači«

Po uspehu na Reki cilja še na 10. zmago prihodnje leto v Carigradu, SP v Rimu pa ga ne mika

LJUBLJANA - Antwerpen, Riesa, Dublin, Lizbona, Dunaj, Trst, Helsinki, Debrecen in Reka je devet prizorišč evropskih plavalnih prvenstev v 25-metrskih bazenih, kjer je plavalec Peter Mankoč ustvaril v Evropi še nikoli video serijo devetih zaporednih naslovov evropskega prvaka v isti disciplini. Glavni cilj leta 2009 bo 10. zaporedna zlata medalja v Carigradu. Reka je bila v nedeljo ob izteku 12. prvenstva tudi slovenska. Številni slovenski navijači in ljubitelji plavanja so do konca napolnili tribune bazena na Kantridi, za Mankoča pa so navijali praktično tudi vsi hrvaški navijači in ta se jim je oddolžil z novim evropskim rekordom na 100 m mešano, prvo znamko na Stari celini pod 52 sekundami. Kaj mu pomeni več, rekord ali deveta zaporedna zlata medalja v isti disciplini, Mankoč po tekmi ni znal povedati: »Deveto zaporedno zlato medaljo je moč osvojiti le enkrat, evropski rekord je možno plavati večkrat, ampak tudi dosežek 51,97 je ne-kaj posebnega.«

Zadnjo medaljo je Mankoč doživel posebej emotivno in na podelitvi odpel tudi slovensko himno. »Himna pojem na vsaki podelitevi. Priznam pa, da me je zaradi vzdušja v dvorani in številnih navijačev malce stisnilo. Če taka množica navija, to gane vsakogar. Vedno pravim, da je najlepše nastopati pred svojimi navijači, prav poseben izziv pa je seveda nastopiti tudi na tekmi, kjer vsi navijajo za tekmeča. Tukaj sem imel občutek, da je cela dvorana na moji strani, na tribunah so bili moji najbližji in številni prijatelji.«

Tridesetletni Ljubljancan podarja, da bo zanj glavni cilj v letu 2009 deseta zaporedna zlata medalja na 100 metrov mešano. »Še v Carigradu si želim deseto zlato, kar bo definitivno moja zadnja zlata medalja. Seveda v tej disciplini,« je svojo večkrat dano izjavo na Reki ponovil Mankoč.

Na izziv, če bo Ljubljana res dobila nov bazen in evropsko prvenstvo 2010, pa pravi: »Zelo težko me bodo na zvezi prepričali v 11. nastop.« Skorajda izključen pa je Mankočev nastop na svetovnem prvenstvu 2009 v Rimu: »Brez odmora treniram od septembra 2007 in zdaj si bom vzel tri mesece prosti. V Rim bi šel le, če bi se tam lahko boril za medaljo in se-

veda če bi me selektor potreboval pri sestavljanju štafete.«

Posebnost letosnjene tekme je bila tudi, da je bila daleč najhitrejša v zgodovini evropskih. Italijan Christian Galenda je Mankočev star evropski rekord s svetovnega prvenstva v Manchesteru zgrešil vsega za 8 stotink sekunde, tretjeuvrščeni Britanec James Goddard za 15 in četrtrouvrščeni Nizozemec Robin van Aggele za 17. »Torkrat je bil za zmago res potreben evropski rekord. Nekateri starejši tekmeči so odnehalni s poskusi na 100 m mešano, a prihajajo drugi. Res so tako bližu, da me je kar malo strah.«

Samo po sebi pa se glede na dejstvo, da je Mankoč dosegel izid pod 52 sekundami, postavlja tudi vprašanje, ali je sposoben odplavati svetovni rekord. »V tem trenutku ne, a nikoli ne reci nikoli.« Prav veliko rezerv na Reki Mankoč v svojem nastopu ni imel več. »V delfinu bi lahko prišel 20 centimetrov bliže zidu, izhod iz vode pri prsnem in hrbtnem plavanju je bil precej zanesljiv, saj nisem želet tvegati z diskvalifikacijo, nato pa sem pazil le še na čim boljšo tehniko v krvlju,« je rezerve opisal Mankoč, ki bo za podrobnejše podatke moral najprej analizirati posnetek nastopa.

Na koncu je bila za Mankoča pomembna le zmaga. »Po 75 metrih sem videl, da je Britanec za mano in bil prepirčan, da bom prvi. Po prihodu v cilj seveda nisem pogledal časa, ampak najprej številko, ki označuje uvrstitev. Pomembno je, da pri 30 letih še lahko dosežem evropski rekord in da nisem najstarejši plavalec, ki mu je to uspelo. Francoz Esposito ga je plaval pri 31 letih in to je tudi moja želja za prihodnje leto.« (STA)

JUTRI V LJUBLJANI - Slovenski junaki v nedeljo končanega evropskega plavalnega prvenstva v 25-metrskih bazenih na Reki, Matjaž

Markič, Emil Tahičevič in Peter Mankoč, se bodo jutri zvečer ob 18. uri v ljubljanskem bazenu predstavili slovenski javnosti na sprinterskem plavalnem mitingu Ilirija Challenge 2008. Na promocijski manifestaciji bodo nastopili tudi britanska olimpijka Darren Mew in James Gibson, madžarski zvezdnik Daniel Gyurta in svetovni prvak iz leta 2006 Italijan Alessandro Terrin.

Najboljši slovenski plavalec Peter Mankoč se je rodil v Ljubljani 4. julija leta 1978. Visok je 192 cm, težek pa 87 kilogramov. Ima svojo spletno stran www.mankoc.com

ANSA

TENIS

Srebotnikova se muči z Ahilovo tetivo

LJUBLJANA - Najboljša slovenska teniška igralka Katarina Srebotnik je morala prekiniti priprave na sezono 2009, saj si je poškodovala Ahilovo tetivo. Veleničanka bo morala na daljši počitek, zaradi zdravstvenih težav pa so zaenkrat pod vprašajem tudi uvodni turnirji nove sezone.

»Že na začetku priprav na sezono 2009 v Londonu sem po nekaj dnevih treniranja ponovno začutila bolečine v levi nogi. Vnetje Ahilove tetive, ki me je mučilo praktično ves drugi del letosnje sezone, se je obnovilo in 14-dnevni počitek je bil premalo, da bi poškodbo uspešno saniral.«

Nastop na prvem grand slam turnirju - OP Avstralije, je v tem trenutku žal še pod vprašajem, zagotovo pa bom primorana izpustiti uvodni turnir v Aucklandu in najverjetneje tudi turnir v Sydneyju, saj za temeljito sanacijo poškodbe nujno potrebujem daljši počitek in vsakodnevne terapije. V naslednjih dneh bom tako nadaljevala s terapijami in počitkom, končno odločitev o tem, ali bom nastopila v Melbournu, pa bom sprejela po zaključku zdravljenja. Zelo sem razočarana, saj je za menoj daleč najuspešnejša sezona v karieri,« je povedala slovenska teniška igralka leta in 20. z jakostne lestvice WTA.

JADRANJE - Jaro Furlani zaključil nastope na RC44

Ključ do uspeha sta bila konstantnost in ekipni duh

Jaro Furlani se je ekipi Ceeref pridružil že lani, letos pa je postal stalni član posadke. Na krovu jadrnice slovenskega podjetnika Igorja Lah bo jadral tudi v naslednji sezoni

KOŠARKA - Deželno prvenstvo under 19

Jadran ZKB in Bor NLB odpravila skromnega tekmeča

Jadran Zadružna kraška banka - Fogliano 75:27 (17:6, 40:9, 59:15)

JADRAN: Malalan 12, Semolič 10, Košuta 11, Starc 6, Gantar 8, Zaccaria, Sossi 10, Regent 6, Žužek 4, Hrovatin 8, Starec. TRENERJA: Gerjevič in Oberdan. 3T: Malalan 2, Košuta in Semolič 1.

Jadranovi mladinci so šesto zaporedno zmago dosegli proti še enemu izjemno skromnemu nasprotniku, ki jim ni praktično nudil nobenega odpora. Trener Gerjevič je izkoristil priložnost in namenil velike prostora mlajšim košarkarjem in tistim, ki navadno manj igrajo. Gostje so bili telesno šibki in hkrati tehnično ter taktično dočaj povprečni. Med posamezniki so v Jadranovem taboru opozorili nase Matej Malalan, uspešen tako v obrambi kot v napadu, natančni Matej Košuta in zelo požrtvovalni Martin Žužek.

Bor Nova Ljubljanska banka - Barcolana 85:72 (17:15, 38:32, 56:47)

BOR: Pertot 27, Pancrazi 11, Gombač 4, Filipac 13, D'Ambrosio 11, Pescatori 3, Celin 15, Prepost 2, Formigli. TRENERJA: Sančin in Faraglia. 3T: Pertot 3, Celin in Filipac 2, D'Ambrosio 1.

Borova četa devetnajstletnikov je s preveliko težavo odpravila vse prej kot močnega nasprotnika, ki jim je spričo lagodnega pristopa v obrambi nasul daleč preveliko število košev. Spet je po raztresenem začetku bolj prepričljivo zaigrala druga peterka, ki je pokazala večjo zbranost in borbenost. Dobro sta igrala predvsem motivirani petnajstletnik Diego Celin in konkurenčni Vasil D'Ambrosio. Navsezadnje gladek uspeh pa je bil sad bolj nerodnosti gostov kot pa pravih zaslug Sancinovih varovancev, ki brez poškodovanega Devčiča ne kažejo več svojega pravega lica.

Vrstni red po 6. krogu: Jadran ZKB 10, Bor NLB in Servolana A 6, Barcolana, Fogliano, San Vito in Servolana B 2.

Martin Žužek (Jadran)

Sirenin jadral Jaro Furlani je prejšnji teden zaključil nastope pokala RC44, tekmovanja v razredu monotipnih jadrnic. Na zaključni regati Gold cup na Karibskih otokih je na krovu jadrnice Ceeref (lastnik je slovenski podjetnik Igor Lah) osvojil prvo mesto v match raceih in flotnih regatah: v dvobojih je bila slovenska jadrnica nepremagana, v flotnih regatah pa je bila najbolj konstantna. Tudi na končni razvrstitvi je bila Jarova ekipa na samem vrhu: »V flotnih regatah smo bili drugi le za tri točke, v match raceih pa smo bili tudi v skupini lestevki prvi,« je povedal 22-letni Jaro, ki v vrtincu svetovne jadranske elite tekmuje že drugo sezono.

Lani se je jadrnica slovenskega podjetnika Lah udeležila le nekaterih preizkušnj, letos pa je bila prisotna na vseh šestih etapah. Na zadnji so kljub zahetnim vetrovnim razmeram potrdili odlično pripravljenost in »uigranost:« Tako James Spithill kot lastnik Lah sta bila s končnim izidom zelo zadovoljna. Naša ekipa je bila skozi celo prvenstvo najbolj konstantna. Pred vsako preizkušnjo smo dobro trenirali. Smo prava ekipa, ki je v enakem sestavu tekmovala skoraj na vseh etapah. Druge jadrnice pa so posadko večkrat zamenjale, kar se je napisalo pozna pri rezultatih,« je pojasnil Jaro, ki na krovu jadrnice skrbi za jadra. Nekatere jadrnice so nastopile le na nekaterih etapah, druge pa so tudi zaradi pereče finančne krize odpovedale zadnji nastop na karibskih otokih, tako da je na Karibih tekmovalo le šest posadk: »Seveda je kriza vidna tudi v jadrnem

svetu. Denarja je manj, pokrovitelje pa je zelo težko dobiti,« je bil jasen Jaro.

V Puerto Calero je krmaril, kot predvidevajo pravila, v match raceih profesionalce James Spithill, v flotnih pa Igor Lah. »Lastnik se je letos posebno navdušil, tako da je na vseh flotnih regatah krmaril on. Zaradi njegove odsotnosti sem lani dvakrat krmaril jaz, letos pa mi to ni uspelo. Škoda ... « je priznal 22-letni Sirenin jadral, ki bo v sklopu ekipe Ceeref tekmoval tudi naslednje leto: »Z Lahom sva se že domenila. Potrdil me je v ekipi tudi za naslednjo sezono. Prvi nastop nas čaka prav takoj v Puerto Calero od 24. februarja do 1. marca.« Ekipa naj bi ostala skorajda nespremenjena: »Na nekaterih regatah sicer ne bo Spithilla in še nekaterih drugih jadralcev, ker so zaposljeni pri Oraclu in imajo v enakih terminih druge regate,« je še dodal Jaro. (V.S.)

DANES OB 18.00

Sokolova božičnica v Nabrežini

V nabrežinskih občinskih telovadnicah bo domače Športno društvo priredilo danes tradicionalno Božično akademijo, na kateri se bodo javnosti predstavili člani odskeov kluba. Pričetek prireditve bo ob 18. uri.

NAŠ POGOVOR - Naš edini profesionalni nogometni igrač Alen Carli o Cosenzi in še marsičem

»Lepa izkušnja, a se bom mogoče vrnil v Gradišče«

Januarja nazaj k Itali San Marco? - Mladi na Jugu norijo za nogomet - Za konec pri Primorju

Cosenza, jug Italije, nezaposlenost, fanatično navijanje, derbi proti Catanzaru, zameji v Kalabriji in še marsiči smo izvedeli po včerajnjem televiznem klepetu z našim edinim poklicnim nogometniki, 29-letnim Arenom Carlijem, ki letos igra pri Cosenzi v 2. diviziji (nekdanja C2-liga).

Alen, kako bi opisal življene na jugu Italije?

Po pravici povedano sem se kmalu prilagodil novemu okolju, čeprav se zvečer v glavnem ne sprehajam po mestu, saj bi me drugače vsi prepoznali in bi lahko prišlo do težav. Še posebno, če bi izgubili kako tekmo. Tu so namreč vsi zelo navezani na ekipo in društvo, a hitro vkipijo, če gre kaj narobe. Med tednom stalno govorijo samo o nogometu.

Se ti toži po domu?

Malo že, vsekakor poudarjam, da je to zame izredno lepa življenska izkušnja, a mogoče se bom kmalu vrnil domov.

Domov?

Franco Bonanno, predsednik gradiške Italije San Marco (prav tako v 2. diviziji op. ur.), pri kateri sem igral pet let, je zelo navezan name in me stalno vabi, da bi se vrnil v Gradišče. Večkrat se slišiva. V pogodbji sicer to ni napisano, ampak predsednika sta se domenila, da će v Cosenzi ne bom imel visoke minutaže, se lahko kadarkoli vrnem v Italijo. Mogoče se bo to zgodilo januarja, po božično-novletnem premoru. Ni še stodostotno, so pa že v teku pogovori. Mika me, da bi ostal v Cosenzi, ker bo mo skoraj gotovo napredovali v 1. divizijo. Žal pa tu ne igram dosti. Prepičan sem, da bi v Gradišču igral po standardni postavi.

V drugem delu prvenstva te bomo torej videli na delu v Gradišču?

Ni gotovo, je pa to zelo možno.

Koga in kaj najbolj pogrešaš v Cosenzi?

Prav gotovo družino, punco in prijatelje.

Ali so mogoče prijatelji že prisli na obisk v Cosenzo?

Prišli sta prijateljici Sara in Tanja. Na programu je bil tudi obisk drugih prijateljev, ampak tisti konec tedna je bila stavka letalskih prevozov, tako da je vse odpadlo. Saro in Tanjo sem peljal na ogled Cosenze. Videli smo grajsko palačo, ki sicer razpadna in še ostale zanimivosti. Nato sta si ogledali še tekmo proti Catanzaru, proti kateremu smo igrali neodločeno. Na žalost pa na

Alen Carli BUMBACA

njej nisem igral. Pred kratkim me je obiskala tudi punca.

Z rezultati pa ste v ekipi prav gotovo zadovoljni.

Krog pred koncem prvega dela smo že zimski prvaki. Prav gotovo smo vsi zadovoljni. Cosenza je zelo ambiciozen in resen klub. Organizacija je dobra in dolgoročno bi radi napredovali v B-ligo. Večina mojih soigralcev je lani igrala v 1. diviziji, tako da so zelo izkušeni za našo ligo. Tudi v višji ligi bi se lahko borili za play-off. Vsekakor je tu, kot da bi že igrali v B-ligi. Ekipi sledijo tri televizijske postaje in stalno smo po televiziji. Da ne govorimo o časopisih.

Deja si, da igraš malo.

V petnajstih tekmašem sem na igrišču stopil desetkrat. Dvakrat v prvi enačerici. Moram pa dodati, da sem začel trenirati relativno pozno, saj sem moral na samem začetku sezone še sanirati poškodbo. S polno paro sem začel vaditi še septembra.

Tekma oziroma deželni derbi proti drugouvrščenemu Catanzaru je bil posebno občuten.

Precej napet tudi. Na ta dvobojo so tu v Cosenzi čakali devetnajst let. Med navijači obeh ekip teče precej slaba kri. Na stadionu v Cosenzi se je zbralokrak petnajst tisoč ljudi. Navijačem Catanzara pa so gostovanje celo preposedovali.

Jug Italije je prava posebnost: nezaposlenost, socialne težave in še bi lahko naštevali ...

Zivljenje v Cosenzi je res drugačno kot pri nas. Veliko je brezposelnosti. Mladi se z veliko težavo zaposlijo.

Zelo pomembna so poznanstva. Veliko je klientelizma. Prav zaradi tega se mladi navdušujejo za nogomet in vsi bi radi postal profesionalni igralci. Tudi zradi tega na žalost ne študirajo. Z veliko težavo namreč zaključijo višješolski studij, kaj šele, da bi končali univerzo.

Sam si diplomiral na tržaški fakulteti političnih ved. Koliko diplomiranih nogometarjev je v svetu profesionalnega nogometa?

Na žalost nas je zelo malo.

Vsekakor imate nogometari kar veliko prostega časa.

Strinjam se. Lani sem v Novi Gorici obiskoval tečaj ruščine in v prostem času veliko berem. Ostali pa se v glavnem dolgočasno in počivajo. Po pravici povedano je tudi pocitek zelo pomemben za profesionalnega športnika.

Zakaj si izbral študij političnih ved?

Če ne bi igral nogomet, bi rad postal diplomat. Za študij diplomacije pa bi se moral preseliti v Rim. To pa ni

bilo mogoče. Poznati pa bi moral tudi več jezikov.

Kdaj misliš obesiti čevlje na klin?

Na to nisem še pomislil. Igral bom pač še nekaj let.

Kje pa bi rad zaključil svojo nogometno kariero?

Blizu doma. Pri proseškem Primorju, pri katerem sem tudi začel kot ciciban.

V nedeljo boste igrali še zadnjo tekmo v letošnjem sončnem letu.

Kdaj se vrneš domov?

V nedeljo zvečer bom že doma.

Počitnice bom preživel v Slinjem.

Kje pa boš preživel zadnji dan starega leta?

Še ne vem. Večina prijateljev bo najbrž odpotovala kam v tujino. Morec se bom odpeljal v Ljubljano ali pa bom ostal kje na Krasu. Silvestrski večer moram še organizirati.

Ali boš v Cosenzi kupil letalsko karto le za v eno smer?

Mogoče (smeh).

Jan Grgič

NAVIJAŠKE SKUPINE - Cheerdance Millenium

Sezona z več vrhuncev

Opravili prve nastope pred Berlinom in celo Florido - V nedeljo novoletna prireditev v Repnu

Ekipa Sprite Jasna Kneipp, Kristina Žerjal, Nastja Milič, Tina in Nikol Križmančič z medaljami, osvojenimi na Vrhniku

HOKEJ IN LINE - V moški A1-ligi ZKB Kwins že drevi na Pikelcu ob 21. uri

Spet težka naloga

Vicenza je ena boljših ekip v ligi - Fajdiga bo stisnil zobe - Tekma uro kasneje po Rai Sport Più

Obvestila

OOZUS obvešča, da bo v nedeljo 21. decembra, v Forni di Sopra predsezonski licenčni IVSI seminar za učitelje 1, 2 in 3. Prijava sprejema ZŠSDI najkasneje do 12. ure v četrtek, 18. decembra, tel. št.: 040-635627.

ŠD KONTOVEL priredi redni letni občni zbor v nedeljo, 21. decembra, ob 17.30, v prvem in ob 18.00 v drugem sklicanju v društvenih prostorih na Kontovelu.

GIMNASTIČNI ODSEK SZB organizira tradicionalno Božično akademijo v soboto, 20. decembra 2008 ob 15. uri na Stadionu 1.maja (Vrdelska cesta 7). Tople vabljeni!

SK BRDINA tudi letos organizira zimovanje med božičnimi počitnicami v Forni di Sopra. Za informacije dobite na tel. 347-5292058 (Brdina).

Poletovci danes tudi po TV

Na Vrhniku je preteklo soboto potekalo »Odprto prvenstvo Žabice 2008«, katerega sta se udeležili tudi dve skupini Tržaskega navijaškega društva Cheerdance millenium.

Članska ženska peterka Sprites (Jasna Kneipp, Kristina Žerjal, Nastja Milič, Tina in Nikol Križmančič) ter Niki Meriggio in Irena Magliacane v partnerskih dvigih so se lahko prvič v letošnji sezoni pomerili v tekmovanju, ki ga je organiziralo Solsko športno društvo Log-Dragomer iz Loga pri Brezovici. Oboji so domov odnesli zlato odličje. To so bile prve priprave na januarsko veliko mednarodno tekmovanje v Berlinu, katerega se bodo udeležili tudi člani Milleniuma, zato je bil sobotni preizkus na tujem parterju več kot pozitiven.

Točke, ki so jih predstavili, so sicer »stare« (iz julijskega evropskega prvenstva), ker nove še trenirajo in bodo nekatere elemente lahko predstavili na Novoletnem Plesnem Festivalu, ki bo potekal v nedeljo, 21. decembra v prenovljeni občinski telovadnici v Repnu. Prireditev, v soorganizaciji z ZŠSDI-jem, poteka letos že sedmič, na njej pa pričakujejo grojasko društvo veliko gostov iz goriške okolice, Slovenije in Hrvaške. Cheerdance Millenium se bo predstavil z vsemi članimi, od najmlajših Palčkov pa do Škratov.

Poleg tega se je peterka Sprites v nedeljo udeležila tudi velikega Novoletnega festivala v Čakovcu na Hrvaškem pri navijaškem klubu Livi. Dekleta so ponovila isto tekmovalno koreografijo in so pred polno nabito športno dvorano navdušila prav vse! Naj povemo, da so bile zamejske navijačice sprejete kot »zvezde«, otroci so jih celo prosili za skupne slike in jih očarljivo opazovali tudi med ogrevanjem in treningom.

Članska ženska peterka pa v letu 2009 načrtuje tudi največje in najvažnejše tekmovanje - Svetovno prvenstvo cheerleadinga »Cheerleading World Cup Championship«, ki bo 24.aprila 2009 v Wold Disney World Resort v Orlandu (Florida). Priprave in dokončne odločitve so še v teku, saj so stroški za takoj potovanje zelo visoki.

SSG - Izvenabonmajska ponudba

Večer šansonov

Brane Završan bo ponudil slovenski izbor belgijsko-francoskega kantavtorja Jacquesa Brela

Njegovi poetični teksti govorijo o ljubezni, družbi in o potovanjih dimenzijsah, take v lahkonem kot v angažiranem in čustvenem tonu. Njegove pesmi so v izvirnih različicah ali prevodih doživele nešteto priredb in interpretacij v izvedbah mednarodno priznanih pevcev. Belgijsko-francoski kantavtor, igralec in režiser Jacques Brel se je v zgodovino francoskega šansona zapisal z uspešnicami »Ne me quitte pas«, »Amsterdam« ali »Quand on n'a que l'amour«. Letos poteka trideset let od njegove smrti, čar njegove umetniške in glasbene zapuščine pa je prevzel tudi slovenskega dramskega in filmskega igralca ter režisera Branka Završana. Že v otroških letih je poslušal njegove najbolj popularne šansone, čeprav je k avtorjevi dramatičnosti takrat pristopal čisto instinkтивno in v kateri je, kot sam pravi, »tičala nekakšna privlačnost in skrivenost presunljivih zgodb. Po diplomi na ljubljanski akademiji AGRFT pa se je Završan izpopolnjeval na mednarodni šoli Theatre Mime et Mouvement Jacques Lecoq v Parizu, kjer je deset let tudi živel in ustvarjal. Poglobitev v francosko okolje, obvladjanje jezika in čtenja, so privedli do ponovnega stika z Brelovo umetnostjo in prav življenske in umetniške izkušnje v francoski prestolnici so postale osnova Završanovega poklona znamenitemu šansonjerju. Predstavo je označil kot gledališko-glasbeno monodramo za pojočega igralca in tri glasbenike, ki je nastala na osnovi šestnajstih šansonov Jacquesa Brela. Premiera je potekala maja letos v okviru Festivala francosko-slovenske pomladni, v sodelovanju s Slovenskim mladinskim gledališčem in Francoskim inštitutom Charles Nodier v Ljubljani. Završan nastopa v tej predstavi ob spremljavi glasbenik Žige Goloba (kontrabas), Uroša Rakovca (kitara) in Krunoslava Levačiča (bobni).

V petek ob 20.30 bo predstava zaživelja tudi v veliki dvorani tržaškega Kulturnega doma.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST**SSG - Kulturni dom**

V petek, 19. decembra ob 20.30 / Jacques Brel, Branko Završan: »Senca twojega psa«. Predstava izven abonmaja.
V soboto, 27. decembra ob 20.30, mala dvorana / Boris Devetak, Igor Pison in Peter Verč: Radio aktivni kabaret. Predstava izven abonmaja.

Gledališče Rossetti

Giuseppe Manfridi: »Marlene« / v režiji Maurizia Panicija in produkciji gledališča Associazione Teatrale Pistoiese Argot Prodizioni; igrajo Pamela Villoresi, David Sebasti, Silvia Budri in Cristina Sebastianelli ter z nastopom Orsa Marie Gurrinija. Danes, 17. decembra, ob 20.30.
William Shakespeare: »Sunshine« / v režiji Giorgia Albertazzija. Igrata Sebastiano Somma in Benedicta Boccoli. Jutri, 18. in v petek, 19. decembra ob 20.30.

Dvorana Bartoli

Fedor Dostojevski: »Le notti bianche« / v režiji Rosselle Falk. Nastopata Fabio Poggiali in Simona Mastrianni. Urnik: do petka, 19. decembra ob 21.00, v soboto, 20. decembra ob 17.00 in 21.00 ter v nedeljo, 21. decembra ob 17.00.

Gledališče Orazio Bobbio / La Contrada

C. Greep: »Adorabili amici« / igrajo Ettore Bassi, Laura Lattuada, Alessandra Raichi in Massimiliano Vado. Režija Patricka Rossija Gastaldija. Od danes, 17., do sobote, 20. decembra, ob 20.30 in v nedeljo, 21. decembra, ob 16.30.

»Ti racconto una fiaba« / v nedeljo, 21. decembra, ob 11.00 »Tuba tube tubo tutu tu.«

ZGONIK**Športni kulturni center**

V soboto, 20. decembra, ob 20.30 / »Jaz in one, skratka me: ženske« (premiera) - igra Miranda Caharija, režija Mario Uršič.

GORICA**Kulturni dom**

V petek, 19. decembra, ob 20.45 / nastopa furlansko gledališče Trigeminus s komedio »Beato fra le donne«.

VIDEM

Teatro Nuovo Giovanni da Udine
Eduardo De Filippo: »Il sindaco del rione sanità«. Režija: Carlo Giuffrè. Igrajo: Carlo Giuffrè, Piero Pepe, Aldo De Martino in Alfonso Liguori. Od danes, 17. do sobote, 20. decembra, ob 20.45.

SLOVENIJA

LJUBLJANA**Cankarjev dom**

Marko Pokorn: »Kdo vam je pa to de-

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST**Slovensko stalno gledališče**

V ponedeljek, 22. decembra, ob 20.45 / Božični koncert Simfoničnega orkestra F-jk.

Gledališče Verdi

Giuseppe Verdi: »La Traviata« / v petek, 19. decembra, ob 20.30 in v soboto, 20. decembra, ob 17.00. Nastopa Metropolitan Opera Company iz Seula.

V sredo, 31. decembra ob 18.00 / koncert ob koncu leta. Na sporu bo Verdijeva, Puccinijeva, Mascagnijeva in Ponchiellijeva glasba. Nastopata: Daniela Dessi in Fabio Armiliato. Dirigent: Marco Boemi.

Gledališče Rossetti

»Pepelka« / nastopa državni romunski balet. V soboto, 19. ob 20.30 in v nedeljo, 21. decembra ob 16.00.

Dvorana**Raffaello de Banfield-Tripovich**

»Tetrakys« / balet ob glasbi G. F. Handla. Danes, 17. decembra, ob 10.30 in ob 21.00; jutri, 18. in v petek, 19. decembra, ob 10.30.

KRIŽ**Dom A. Sirkia**

Jutri, 18. decembra ob 20.30 / Koncert Opernih arij mednarodne akademije za solopjetje Križ pod mentorstvom Aleksandra Švaba, klavirska spremjava Jan Grbec.

ZGONIK**Župnijska cerkev**

V soboto, 27. decembra ob 18.00 / FVG Gospel Choir.

TRŽIČ**Občinsko gledališče**

Jutri, 18. decembra ob 20.45 / Wiener Kammerensemble, dunajski filharmoniki.

GORICA**Kulturni dom**

V soboto, 20. decembra, ob 20.30 / noveletni koncert Zadružne banke Dobrobo in Sovodnje z Orkestrom Slovenske vojske.

SLOVENIJA

LJUBLJANA

Cankarjev dom

V nedeljo, 21. ob 18.00 in v ponedeljek, 22. decembra ob 20.00, Gallusova dvorana / Božični koncert, Oliver Dragojević s Simfoničnim orkestrom RTV Slovenija ter klapama Dišpet in Braci.

V soboto, 20. in v ponedeljek, 22. decembra ob 20.00 / Caryl Churchill: »Punc in pol.«

V tork, 23. decembra ob 20.00 / Mih Mazzini: »Let in Rim.«

Šentjakobsko gledališče

Danes, 17. ob 18.00 in jutri, 18. decembra ob 19.30 / A. Nicolaj: »Hamlet v pikantni omaki«, komedija. Režija: Janez Starina.

V petek, 19. decembra ob 19.30 / J. Hašek: »Prigode dobrega vojaka Švejka«, komedija. Režija: Gojmir Lešnjak Gojc.

19.30, v petek, 26. ob 17.00, v soboto, 27. ob 19.30, v nedeljo, 28. ob 17.00, v ponedeljek, 29., v tork, 30. in v sredo, 31. decembra ob 19.30.
»Otango«, Gallusova dvorana / Plesna predstava v režiji Olivijera Tilkina v petek, 26. in v sredo, 31. decembra ob 20.00.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Muzej na gradu sv. Justa: do 25. januarja 2009 je na ogled razstava »Srednji vek v Trstu«. Odprt vsak dan od 9.00 do 17.00.

Muzej židovske skupnosti Carlo in Vera Wagner: razstava razglednic o antisemitizmu. Na ogled do 15. januarja, in sicer ob nedeljah, ponedeljkih, sredah, četrtkih in petkih od 10.00 do 13.00, ob torkih pa od 16.00 do 19.00, ob sobotah zaprto.

ŠKEDENJ

Etnografski muzej (Ulica pane bianco 52): Muzej je odprt vsak torek in petek od 15.00 do 17.00, za šole in skupine za ogled izven urnika klicati na tel. št. (00-39) 040-830-792.

NABREŽINA

Kavarna Gruden: do 18. marca 2009 je na ogled razstava »Intimnost nabrežinskih izsekov« Stefana Turka. Ogled je možen vurnikih odprtja kavarne.

GORICA

V galeriji ARS na Travniku je do 31. decembra na ogled skupinska prodajna razstava Umetniki za Karitas. Ogled je možen po urniku Katoliške knjigarnice na Travniku v Gorici.

V Kulturnem domu (mala dvorana) je na ogled razstava »Slovenske športne igre«.

Kulturni center Lojze Bratuž: razstava slik in risib iz cikla Potovanje amaterjev, ruskega akademškega umetnika Nikolaja Mašukova. Na ogled do 31. decembra po domeni ali ob prireditvah.

Fundacija Goriške hraničnice, (Ul. Carducci, 2): do 15. januarja, bo na ogled razstava z naslovom »Marcello Fogolino a Gorizia. Ricostruzione di un capolavoro disperso«. Odprt do torka do petka ob 10.00 in 13.00 ter ob 16.00 do 19.00, ob sobotah in nedeljah od 10.00 do 19.00, (informacije na www.fondazionecarigo.it - tel. 0481-537111), vstop prost.

Knjigarna Corrispondenze, (Trg sv. Antona 18): do 28. decembra na ogled razstava slik Renata Elie.

»Gorica« je naslov niza razstav in prireditv ob 90-letnici vrtnitve mesta k Italiji in konca prve svetovne vojne: **na goriskem gradu** je v dvorani deželnih stanov na ogled razstava »1918: la Vittoria« (1918: zmaga), **in grajskih zaporih** razstava o goriskem gradu v prvi svetovni vojni in v grofov dvorani razstava o Italiku Brassu; do 31. januarja 2009 od torka do nedelje med 9.30 in 18.00, ob ponedeljkih zaprto. V razstavnih prostorih **Pokrajinskih muzejev** v grajskem naselju je na ogled razstava posvečena generalu Armandu Diazu; do 8. februarja vsak dan razen ob ponedeljkih med 10. in 13. uro ter med 14. in 19. uro. Informacije nudita goriska občina (tel. 0481-383402, 0481-383407) in Info Point Turismo FVG (tel. 0481-535764).

KOBARID

Kobariski muzej: na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan od 9.00 do 18.00.
TOLMIN

Tolminski muzejska zbirka: od ponedeljka do petka od 9.00 do 15.00, ob sobotah, nedeljah in praznikih od 13.00 do 17.00.
Preddverje Kinogledališča: do 15. januarja 2009 bo na ogled likovna razstava »Od nas - vam«. Na razstavi se predstavlja 24 članic in članov društva Slikarjev amaterjev Tolmin.

TRENTA

Trentarski muzej: razstava o Triglavskem narodnem parku in etnološka zbirka, stalni razstavi. Urnik: vsak dan od 10.00 do 18.00.
LJUBLJANA

Narodna galerija (Cankarjeva 20): do 8. februarja 2009 je na ogled razstava »Slovenski impresionisti in njihov čas 1890-1920«.

skom multimedjskega centra. Vstopna točka je na Seči.

KOZINA

V Knjižnici Kozina bo do konca decembra na ogled razstava starih predmetov in umetnin iz zbirke Marije in Janeza Janežiča iz Kopra. Odprt ob urniku knjižnice.

SEŽANA

Kosovelov dom: na ogled je razstava umetnika Oskarja Kogoja z naslovom »Konji lipicanec«.

DIVACA

V Knjižnici Divaca bodo do konca leta na ogled olja in ilustracije Emi VEGA.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela: ogled je možen vsako nedeljo med 14. in 16. uro ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

AJDVOŠČINA

Rai Tre**SLOVENSKI PROGRAM**

Za Trst: na kanalu 40
(Ferligi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69
(Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna TV: Primorska kronika
20.25 Tv Kocka: Krasen - Okrašen Božič
20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

6.10 Nan.: Incantesimo
6.30 Dnevnik, vremenska napoved in prometne informacije
6.45 Aktualno: Unomattina
9.35 Aktualno: Linea verde
10.00 Aktualno: Verdetto finale
11.00 Aktualno: Occhio alla spesa
11.30 Dnevnik in vremenska napoved
12.00 Variete: La prova del cuoco
13.30 Dnevnik - Gospodarstvo
14.10 Variete: Festa italiana
16.15 Aktualno: La vita in diretta
18.50 Kviz: L'eredità
20.00 Dnevnik
20.30 Kviz: Affari tuoi
21.10 Variete: Carràmba! Che fortuna (vodi R. Carrà)
23.15 Dnevnik in vremenska napoved, sledi Porta a porta
0.55 Nočni dnevnik

6.25 19.00 Resničnostni show: X Factor, sledi Quasi le sette
7.00 Variete: Cartoon Flakes
9.45 Nan.: Tracy e Polpetta
10.00 Dnevnik, vremenska napoved in rubrike
11.00 Variete: Insieme sul Due
13.00 Dnevnik
13.30 Aktualno: Tg2 Costume e società, sledi Zdravje
14.00 Variete: Scalo 76 Cargo
14.45 Aktualno: Italia allo specchio
16.15 Aktualno: Ricomincio da qui
17.00 Nogomet: Fiorentina - Torino
19.35 Nan.: Squadra speciale Cobra 11
20.30 23.35 Dnevnik
21.05 Film: Starsky & Hutch (kom., ZDA, '04, r. T. Phillips, i. B. Stiller)

22.45 Dnevnik - Punto di vista, sledi La storia siamo noi
23.00 Dok.: La storia siamo noi
0.05 Aktualno. Magazine sul 2 - Rotocalco

Rai Tre

6.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffé di Corradino Mineo in Italia, istruzioni per l'uso
7.30 Dnevnik, sledi Rai News 24
8.15 Aktualno: La storia siamo noi
9.15 Aktualno: Verba volant
9.20 Aktualno: Cominciamo bene
12.00 Dnevnik, športne vesti in vremenska napoved
12.45 Aktualno: Le storie - Diario italiano
13.05 Nad.: Terra nostra
14.00 Deželne vesti in vremenska napoved
14.50 Aktualno: Tgr Leonardo, sledi Tgr Neapolis
15.15 Variete: Trebisonda
17.00 Aktualno: Cose dell'altro Geo, sledi Geo & Geo
19.00 Deželne vesti, vremenska napoved in športne vesti

20.00 Variete: Blob
20.10 Nad.: Agrodolce
20.35 Nan.: Un posto al sole
21.10 Nogomet: Roma - Bologna
23.15 Variete: Parla con me
0.00 Aktualno: Dnevnik, vremenska napoved

6.05 Nan.: Chips
7.30 Nan.: Quincy
8.30 Nan.: Hunter
9.30 Nad.: Febbre d'amore
10.30 Nad.: Bianca
11.30 Dnevnik in prometne informacije
11.40 Nan.: My Life
12.40 Nad.: Un detective in corsia
13.30 Dnevnik in vremenska napoved
14.00 Aktualno: Sessione pomeridiana: Il tribunale di Forum
15.00 Nan.: Wolff - Un poliziotto a Berlino
15.55 Film: Le nevi del Kilimangiaro (dram., ZDA, '52, r. H. King, i. G. Peck)
17.25 Dnevnik in vremenska napoved
18.40 Nan.: Tempesta d'amore
18.55 Dnevnik in vremenska napoved
19.35 Nan.: Walker Texas Ranger
20.30 Nogomet: Milan - Wolfsburg
23.50 Film: Vieni via con me (kom., It., '04, r. C. Ventura, i. M. Melato)

6.00 Dnevnik - Prima pagina
7.55 Dnevnik, vremenska napoved, borza in denar
8.00 Dnevnik
8.40 Aktualno: Mattinocinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
10.00 Dnevnik
11.00 Aktualno: Forum (vodi Rita Dalla Chiesa)
13.00 Dnevnik, okusi in vremenska napoved
13.40 Nad.: Beautiful
14.10 Nad.: CentoVetrine
14.45 Aktualno: Uomini e donne (v. M. De Filippi)
16.15 Resničnostni šov: Amici
16.55 Aktualno: Pomeriggioncinque (vodi B. D'Urso, C. Brachino)
18.50 Kviz: Chi vuole essere milionario
20.00 Dnevnik in vremenska napoved
20.30 Variete: Striscia la notizia
21.10 Film: Oliver Twist (dram., Fr./Vb/Česka/It., '05, r. R. Polanski, i. H. Eden)
0.00 Aktualno: Matrix (vodi E. Mentana)
1.30 Nočni dnevnik

6.00 Nan.: Prima o poi divorzio!
6.35 13.40 Risanke
9.05 Nan: Starsky e Hutch
10.10 Nan.: Supercar
12.15 Aktualno: Secondo voi
12.25 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
14.30 Risanke: Simpsonovi
15.00 Nan.: Paso adelante
15.55 Nan.: Zack e Cody al Grand Hotel
16.50 Risanke
18.30 23.45 Dnevnik in vremenska napoved
19.05 Nan.: Don Luca c'è
19.35 Nan.: Medici miei
20.05 Camera café ristretto, sledi Camera café
20.30 Kviz: La ruota della fortuna
21.10 Film: Penelope (kom., VB/ZDA, '06, r. M. Palansky, i. C. Ricci)
23.20 Aktualno: Quello che le donne non dicono
0.35 Variete: Poker1mania speciale

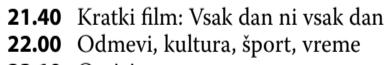
7.00 Aktualno: Omnibus Life
10.10 Aktualno: Due minuti un libro
10.25 Nan.: Il tocco di un angelo
11.30 Nan.: Matlock
12.30 Dnevnik, športne vesti
13.00 Nan.: Cuore e batticuore
14.00 Film: L'aquila solitaria (biograf., ZDA, '56, r. B. Wilder, i. J. Stewart)
16.05 Nan.: Mac Gyver
17.05 Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
19.00 Nan.: Stargate SG-1
20.00 Dnevnik
20.30 Aktualno: Otto e mezzo
21.10 Film: Sindrome cinese (dram., ZDA, '79, r. J. Bridges, i. J. Fonda)
23.30 Nan.: Murder Call
0.25 Nan.: Two Twisted

7.00 8.35, 13.30, 16.50, 19.30, 23.02 Dnevnik
7.15 17.10 Risanke
8.10 Storie tra le righe
9.30 Talk show: Formato famiglia
10.35 Nan.: Don Matteo 5
11.05 Nan.: Lassie
12.00 Tg Flash
12.40 Aktualno: La Provincia ti informa
13.55 Inf. odd.: ...Attualita'
14.30 Aktualno: Lavoro e solidarietà
15.00 Klasična glasba
16.00 Dokumentarec o naravi
19.10 Aktualno: Conosciamo i nostri ospedali
20.05 Qui Tolmezzo
20.10 Il Rossetti
20.30 Deželni dnevnik
20.55 Film: Pericoloso segreto
22.30 Inf. odd.: Di Roccia e di cielo
23.35 A casa del musicista

6.10 Kultura, sledi Odmevi
7.00 8.00, 9.00 Poročila
7.05 8.05 Dobro jutro
9.10 Risana nan.: Moby Dick in skrivnost dežele
9.35 Risana nan.: Pajkolina in prijatelji
10.00 Zlatko Zakladko
10.15 Nan.: Berlin, Berlin
10.40 Knjiga mene briga
11.05 Z glavo na zabavo
11.30 Dok. odd.: Šimpanzji vrtec in mačja šola
12.00 Dok.: Jesenice: Detroit
13.00 Poročila, vremenska napoved in športne vesti
13.20 Polemika (pon.)
14.35 Dok. oddaja: Celje Josipa Pelikana
15.00 Poročila
15.10 Mostovi - Hidak
15.45 Risana nan.: Nils Holgerson
16.05 Male sive celice
17.00 Poročila, športne vesti in vremenska napoved
17.30 Hum. nad.: Fina gospa
18.00 Žrebanje lota
18.10 Risanka
18.25 Nad.: Strasti
19.00 Vremenska napoved, dnevnik in športne vesti
20.05 Film: Vampir z Gorjancev. i. Sebastian Cavazza

6.30 9.30 Zabavni infokanal
7.00 Infokanal
8.00 Otr. Infokanal
11.30 Operne arije: Marko Fink (pon.)
11.50 Impromptu (odd. o umetnosti glasbe in plesa)
12.05 Vrhunci angleške nogometne lige
13.00 Hri-bar (pon.)
14.05 Poljudoznan. nan.: Po potek Us-huaie
14.35 50 let televizije
15.00 Črno-beli časi
15.15 Koktajl
16.30 Dok. serija: National Geographic
17.20 Mostovi-Hidak (pon.)
18.00 Slovenija danes
18.25 Kronika osrednje Slovenije
19.00 Nad.: Kmetje
20.00 Turbolanca

20.50 Glasbeni spomini z Borisom Kopitarjem
21.45 Dok. felton: Vojna, fotografija, spomin
22.10 Tv priredba predstave drame SNG Lj. P. Calderon de la Barca - Življenje je sen
0.00 Slovenska jazz scena
1.05 Nad.: Deset božijih zapovedi

13.45 Dnevni program
14.20 Euronews, sledi Globus
14.50 Film: Skrivališča (i. Bergman)
16.30 Biker explorer
17.00 Dok. odd.: Spoznavajmo Agrigento
17.30 Avtomobilizem
17.45 Vsedanes: Vzgoja in izobraževanje
18.00 Ta prokleti konfin (program v slovenskem jeziku)
18.35 Vremenska napoved
18.40 Primorska kronika
19.00 22.00, 0.10 Vsedanes - TV dnevnik
19.25 Športne vesti
19.30 Dok. odd.: Italijanski gradovi
20.00 Pogovorimo se o...
20.40 City folk
21.10 Ethnopolis - Zina
22.05 Srečanje z...
22.40 Artevisione
23.10 Iz arhiva po vaših željah
0.25 Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti

10.30 12.00, 23.30 Videostrani
11.30 20.00, 23.00 Dnevnik Tv Primorka, vremenska napoved
17.10 Nad.: Jelena
18.00 Če me spomin ne var
18.45 Kulturni utrinki
19.00 Športni ponедeljek (pon.)
19.55 EPP
20.30 Objektiv (pon.)
21.00 Odprtia tema
22.00 Odbojka: Salonit - VK Chemes Huppenne

RADIO TRST A

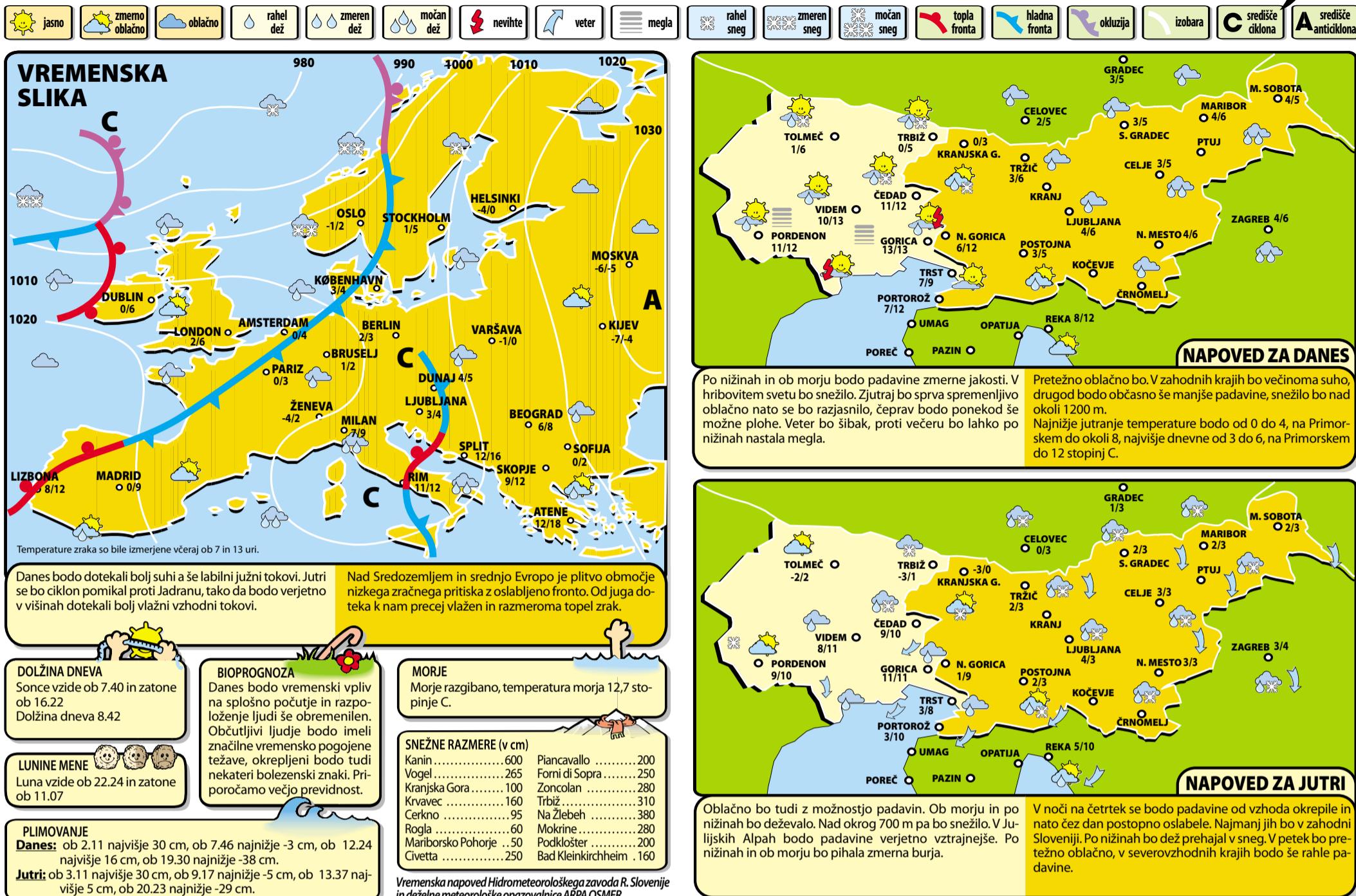
7.00, 13.00, 19.00 Dnevnik; 7.25 Dobro jutro; 8.00 Poročila in krajevna kronika; 8.10 Ko se stikajo kulture; 9.00 Radioaktivni val; 10.00 Poročila; 10.10 3x3 je deset; 10.20 Oprta knjiga; 11.00 Studio D; sledi Napovednik; 13.20 Iz domače zakladnice; 14.00 Poročila in deželna kronika; 14.10 Posvetovalnica s psihologom; 15.00 Mladi val; 17.00 Poročila in kulturna kronika; 17.10 Glasbena skrinjica; 18.00 Istarska srečanja; 19.35 Zaključek oddaj.

RADIO KOPER (SLOVENSKI PROGRAM)
6.30, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00-9.00 Jutro na RK, kronika, OKC obveščajo; 7.00 Jurjanjik; 9.00-12.30 Dopoldan il pol; 10.00 RK svetuje; 12.30 Opoldnevnik; 13.00-14.30 Na rešetu; 14.45 Aktualno; 16.15 Glasba po željah; 17.30 Primorski dnevnik; 18.00 Pregled prireditev; 18.30 Glasbena razglednica; 20.00 Slovenci ob meji; 21.00 Zborovski utrip; 22.30 Crossroads.

RADIO KOPER (ITALIJANSKI PROGRAM)
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.25 Drobci zgodovine; 8.05 Horoskop; 8.33 Pesem tedna; 8.40 Govorimo o; 9.00 Commento in studio; 11.00 Odprti prostor; 12.15 Sigla single; 12.28 Vremenska napoved, prometne vesti, dnevnik; 13.00 Chiachieradio; 14.10 Leto šole; 14.45 Italio heroes; 15.05 Pesem tedna; 16.00 Ob 16-ih; 18.00 Etnobazar; 19.00 Le note di Giuliana; 20.00 Radio Capodistria Sera; 21.00 Odprti prostor; 21.55 Sigla single; 22.30 Commento in studio; 23.00 Prosa; 0.00 RSI.

SLOVENIJA 1

5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 17.00, 18.00, 19.00, 21.00, 23.00, 0.00 Poročila; 6.45 Dobro jutro, otroci; 7.00 Kronika; 7.40 Priimkova delavnica; 7.45 Plodovi narave; 8.05 Svetovalni servis; 8.40 Obvestila; 9.10 Ali že veste?; 9.30 Violinček; 10.10 Intervju; 11.15 Storž - odd. za starejše; 11.45 Pregled tiska; 12.05 Na današnji dan; 12.10 Ura slov. glasbe; 12.30 Kmetijski nasveti; 13.00 Danes do 13-ih; 13.20 Osmrtnice, obvestila; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 DIO;

ZDA - V državi New York

V načrtu davek na pijače s sladkorjem

NEW YORK - V ameriški zvezni državi New York načrtujejo, da bi uvedli posebne dajatve za pijače, ki vsebujejo dodan sladkor. S tem bi napolnili tako državno blagajno kot poskrbeli za bolj zdrave živiljenjske navade. Navadna coca cola bi tako na primer stala približno 15 centov več kot enaka količina coca cole brez sladkorja, je poročal New York Daily News.

Na drugi strani naj bi vzpodbujali uporabite bolj zdravih napitkov - od mleka, naravnih sokov do vode, navaja nemška tiskovna agencija dpa. Ukrepi naj bi bile del nove davčne reforme v državi New York, ki jo namerava izvesti guverner David Paterson. Zgolj davek na pijače z dodanim sladkorjem naj bi zvezni državi prinesel dodatnih 400 milijonov dolarjev (skoraj 300 milijonov evrov) letno.

Država New York se trenutno ubada z visokim deficitom v višini 15 milijard dolarjev. (STA)

IRSKA Minister Roche med talci roparjev v hotelu Marriott

DUBLIN - Irski minister za evropske zadave Dick Roche in njegovo spremstvo so bili v ponedeljek med talci, ki so jih oboroženi roparji nekaj časa zadrževali med ropom v hotelu Marriott na jugozahodu Irske. V ropu ni bilo ranjenih, prav tako ni bilo streljanja. Roparji so s še neznano vsoto denarja zbežali v avtomobil, poroča nemška tiskovna agencija dpa. (STA)

Rop se je zgodil v ponedeljek dopoldne v prestižnem hotelu Marriott v letovišču z igriščem za golf Druids Glen južno od Dublina. Koliko denarja so iz sefa hotela odnesli trije roparji, policija ni sporocila, po poročanju dpa pa naj bi odnesli več tisoč evrov. (STA)

NEMČIJA Rekordno nizko število smrtnih žrtev v prometu

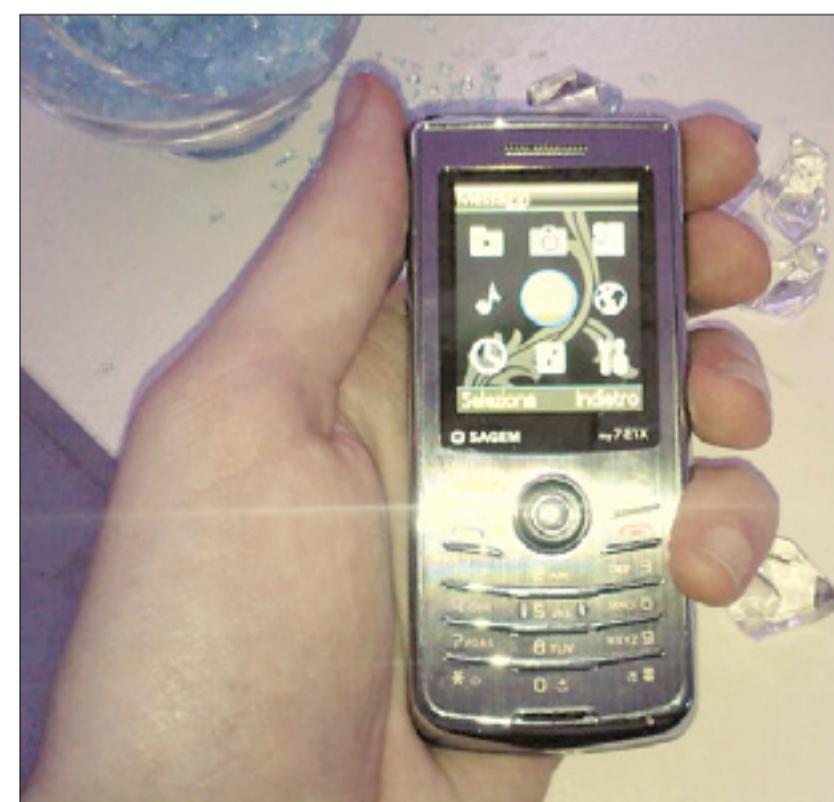
WIESBADEN - V Nemčiji naj bi po napovedih letos zabeležili najmanjše število smrtnih žrtev v prometnih nesrečah, odkar je avtomobil v začetku 20. stoletja postal razširjeno prevozno sredstvo. Državni statistični urad ocenjuje, da bo v prometnih nesrečah umrlo 4800 ljudi, kar je sedem odstotkov manj kot lani in najmanj od leta 1953, odkar vodijo statistiko.

Največje število smrtnih žrtev so ceste v Nemčiji zahtevalo leto 1970, ko je umrlo 21.000 ljudi. Prometne nesreče so več življenj kot letos zahtevalo še v 30. letih prejšnjega stoletja. Tako je na primer leta 1938 v prometnih nesrečah umrlo 7354 ljudi, čeprav je Nemčija obsegala večje ozemlje in je bilo na cestah občutno manj avtomobilov, ki so tuvovali občutno počasneje.

Strokovnjaki upad prometnih nesreč s smrtnim izidom pripisujejo večji varnosti cest in avtomobilov, pa tudi boljši nujni medicinski oskrbi, poroča nemška tiskovna agencija dpa. (STA)

TELEKOMUNIKACIJE - Sony Ericsson

Do leta 2013 6,5 milijarde naročnikov mobilnikov

VELIKA BRITANIJA Madonna bo Ritchieju odštela 50 milijonov funtov

LONDON - Bivši mož pevke Madonne Guy Ritchie bo po ločitvi od pevke zajetno odebil svojo denarnico, saj mu na podlagi sporazuma o ločitvi pripada kar 50 milijonov britanskih funtov. Ritchie bo večji del pripadajoče vsote dobil v obliki nepremičnin v Londonu in New York ter posestva v Veliki Britaniji.

Kot poroča britanski dnevnik Daily Mail, naj bi bilo samo posestvo v južnobritanskem Wiltshireu vredno preko 14 milijonov funtov. Vsebina ločitvene pogodbe je postala znana v ponedeljek zvečer in je Ritchieja nekoliko postavila na laž. Sam je pred tem namreč venomer zatrjeval, da od svoje nekdanje žene noče nobenega denarja. Madonnino imetje je ocenjeno na 300 milijonov funtov, medtem ko naj bi Ritchie pod palcem imel desetkrat manj, torej "le" 30 milijonov funtov. (STA)

LJUBLJANA - Vodilni svetovni ponudnik telekomunikacijske opreme in storitev Sony Ericsson pričakuje, da bo do leta 2013 na svetu približno 6,5 milijarde naročnikov mobilne telefoni, medtem ko jih je danes 3,7 milijarde. Okoli 90 odstotkov rasti naj bi prispevali trgi v razvoju, kjer več kot polovica prebivalcev živi zunaj mest.

Kot so sporočili iz slovenske podružnice Sony Ericsson, pa bo potrebno, da bi zgradili mobilna omrežja na ruralnih področjih, ki nimajo električnih omrežnih sistemov ali pa so ti nezanesljivi, rešiti vprašanje električnega napajanja. Zato so v družbi razvili nekaj rešitev, in sicer na podlagi vetrovne energije, biogoriva in sončne energije. (STA)